

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**SURİYELİ SIĞINMACI EVLİ KADINLARA VE
TÜRKİYE'DEKİ EVLİ KADINLARA YÖNELİK
ERKEK ŞİDDETİ: KİLİS ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Feride VURAL

Enstitü Anabilim Dalı: Sosyal Hizmet

Tez Danışmanı: Dr. Öğretim Üyesi Neşide YILDIRIM

Haziran-2018

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

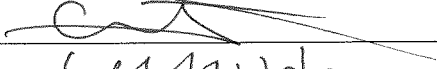
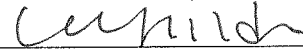
SURİYELİ SIĞINMACI EVLİ KADINLARA VE
TÜRKİYE'DEKİ EVLİ KADINLARA YÖNELİK ERKEK
ŞİDDETİ:KİLİS ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Feride VURAL

Enstitü Anabilim Dalı : Sosyal Hizmet

“Bu tez 06/02/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Doç. Dr. Fatma FİDAN	Basarılı	
Prof. Dr. İshak TORUN	Basarılı	
Dr. Neşide YILDIRIM	Basarılı	

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	FERİDE VURAL
Öğrenci Numarası	:	1560Y59005
Enstitü Anabilim Dalı	:	SOSYAL HİZMET
Enstitü Bilim Dalı	:	SOSYAL HİZMET
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	AİLE İÇİ ŞİDDETİN SURİYELİ SİĞİNMACI EVLİ KADINLAR VE TÜRKİYE' DEKİ EVLİ KADINLAR TARAFINDAN DENEYİMLENMESİ VE ŞİDDETE VERDİKLERİ TEPKİLERİN KARŞILAŞTIRILMASI: KİLİS ÖRNEĞİ
Benzerlik Oranı	:	%15

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

28/05/2018
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere .....@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

28/05/2018
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Dr. Öğr. Üyesi Neşide YILDIRIM

Tarih: 28.05.2018

İmza

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLolar	iv
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
GİRİŞ	1
BÖLÜM I: AİLENİN TANIMI, TİPLERİ VE İŞLEVLERİ	9
1. Ailenin Tanımı, Tipleri ve İşlevleri	9
1.1. Ailenin Tanımı	9
1.2. Aile Tipleri	10
1.2.1. Geniş Aile	10
1.2.2. Çekirdek Aile	10
1.2.3. Parçalanmış Aile	11
1.3. Ailenin İşlevleri	11
2. Aile Eğitiminin Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkisi	12
3. Ailedeki Roller ve Karar Alma Süreçleri	13
BÖLÜM II: CİNSİYET VE ŞİDDET	15
1. Cinsiyet	15
2. Toplumsal Cinsiyet	15
3. Şiddet	17
3.1. Şiddet Türleri	18
3.1.1. Fiziksel Şiddet	18
3.1.2. Cinsel Şiddet	19
3.1.3. Duygusal ve Psikolojik Şiddet	20
3.1.4. Ekonomik Şiddet	21
3.1.5. Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet	21
3.1.6. Aile İçi Şiddet	22
3.1.7. Çocuğa Şiddet	24
3.1.8. Yaşlıya Şiddet	25
3.1.9. Flört şiddeti	25
3.2. Kadına Yönelik Şiddet	25
3.2.1. Kadına Yönelik Şiddetin Sebepleri	27
3.2.2. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele	31

BÖLÜM III: GÖÇ VE TÜRKİYE’DEKİ SURİYELİ KADINLAR.....	37
1. Göç	37
2. Mülteci	38
3. Sığınmacı.....	38
4. Geçici Koruma ve Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler	39
BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUM.....	44
ARAŞTIRMA SONUCU	92
KAYNAKÇA	100
EKLER.....	105
ÖZGEÇMİŞ.....	115

KISALTMALAR

- BM** : Birleşmiş Milletler
- TBMM** : Türkiye Büyük Millet Meclisi
- SHÇEK** : Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
- KSGM** : Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü
- ŞÖNİM** : Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi
- SHU** : Sosyal Hizmet Uzmanı
- TCTŞ** : Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet

TABLolar

Tablo 1 : Kadın ve Erkeğe Sosyo-Kültürel Ortamdan Aktarılanlar.....	29
Tablo 2 : Kadına Yönelik Şiddetten Kaçınabilmek İçin	31
Tablo 3 : Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus	32
Tablo 4 : Kadın Şiddete Maruz Kaldığında Nerelere Başvurmalıdır.....	36
Tablo 5 : Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Yıllara Göre Dağılımı ..	40
Tablo 6 : Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Yaş-Cinsiyet Dağılımı .	41
Tablo 7 : Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Yaşadığı İlk 10 İl	42
Tablo 8 : Kilis İli Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler.....	42
Tablo 9 : Yaş Dağılımları.....	45
Tablo 10: Evlilik Türleri	46
Tablo 11: Çocuk Sayıları	47
Tablo 12: Eğitim Durumları.....	48
Tablo 13: Eşlerinin Eğitim Durumları	49
Tablo 14: Suriyeli Katılımcıların Eşlerinin Mesleki Dağılımı.....	50
Tablo 15: Türk Katılımcıların Eşlerinin Türkiye'deki Mesleki Dağılımı.....	51
Tablo 16: Çalışmama Sebepleri.....	52
Tablo 17: Evlenme Yaşları.....	54
Tablo 18: Eşlerinin Evlenme Yaşları	55
Tablo 19: Evlilik Süreleri.....	56
Tablo 20: Eş Seçme Usulleri.....	57
Tablo 21: Evlenmelerinde Etkili Olan Kişiler.....	58
Tablo 22: 18 Yaş Altı Evlenme Dağılımları	59
Tablo 23: Şiddet Göstergesi Kabul Ettikleri Türler	61
Tablo 24: Hangi Tür Şiddete Maruz Kaldıkları	63
Tablo 25: Ne Kadar Süre Şiddete Maruz Kaldıkları	64
Tablo 26: Ne Sıklıkla Şiddete Maruz Kaldıkları.....	65
Tablo 27: Eşlerinin Şiddet Gösterme Gerekçeleri.....	66
Tablo 28: Şiddet Gördüklerinde Tepki Gösterme Durumları	68
Tablo 29: Şiddete Gösterdikleri Tepkiler.....	69
Tablo 30: Çocuklarının Yanında Şiddet Görüp Görmedikleri	70
Tablo 31: Çocuklarına Şiddet Gösterme Durumları	71

Tablo 32: Şiddet Gördüklerine Dair Ailelerinin Haberlerinin Olup Olmadığı	72
Tablo 33: Şiddet Gördüklerinde Evliliklerinin Tehlikeye Girme Durumları.....	73
Tablo 34: Eşlerinden Boşanmayı Düşünüp Düşünmedikleri	74
Tablo 35: Kadına Karşı Şiddet Konusundaki Düşünceler	75
Tablo 36: Eğitim Durumuna Göre Şiddet Görüp Görmedikleri	78
Tablo 37: Çocuk Sayısına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri	80
Tablo 38: Eşlerinin Eğitim Durumuna Göre Şiddet Görüp Görmedikleri	82
Tablo 39: Evlilik Şekillerine Göre Şiddet Görüp Görmedikleri	84
Tablo 40: Çalışıp Çalışmamalarına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri.....	85
Tablo 41: Evlenme Yaşlarına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri.....	86
Tablo 42: Eşlerinin Evlenme Yaşlarına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri	88
Tablo 43: Eş Seçme Usullerine Göre Şiddet Görüp Görmedikleri	90

Tezin Başlığı: Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlara ve Türkiye’deki Evli Kadınlara Yönelik Erkek Şiddeti: Kilis Örneği

Tezin Yazarı: Feride VURAL **Danışman:** Dr. Öğretim Üyesi Neşide YILDIRIM

Kabul Tarihi: 06.06.2018 **Sayfa Sayısı:** vii (ön kısım) + 124 (tez)+5(ek)

Anabilim Dalı: Sosyal Hizmet

“ABD’de her 15 saniyede bir kadın, genellikle eşi ya da erkek arkadaşı tarafından dövülmektedir, İspanya’da 2000 yılında her beş günde bir kadın, eşi ya da erkek arkadaşı tarafından öldürülmüştür, Zambiya’da haftada beş kadın, eşi ya da erkek arkadaşı tarafından öldürüldüğü bilinmektedir” (<http://bianet.org/bianet/kadin/30543-af-orgutu-kadina-yonelik-siddet-sayaci>). Kadına yönelik şiddet sadece ülkemize özgü bir hak ihlali değildir. Tüm Dünya’da kadına yönelik şiddet yaygındır. Kadına yönelik şiddet geçmişten günümüze ataerkil dünyada eril zihniyetin bir ürünü olarak varlığını devam ettirmektedir. Kadına yönelik şiddet Arap toplumu ve Türkiye gibi toplumlarda her geçen gün katlanarak devam etmektedir. Kadına yönelik şiddet Türkiye’nin en önemli sosyal sorunlarından biridir. Bu sorunun dile getirilebilmesi ve yok edilmeye çalışılabilmesi için gerekli önem ve hassasiyet sağlan(a)mamaktadır. Var olan, yok edilemeyen ve varlığı her daim göz ardı edilen bu hassas durum için araştırmalar büyük önem arz etmektedir.

Bu dezavantajlı grubun olanaklarının artırılması, daha özverili, özenli ve insanca yaşam sürdürebilmeleri adına her ülke kendine ait politikalar uygulamakta, çoğu zaman bu kişilerin haklarını suiistimal etmektedirler. Bundan dolayıdır ki Dünya bunun bilincine varıp 25 Kasım 1999’dan bu yana Birleşmiş Milletler tarafından Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak kabul edilmiştir ve her yıl çeşitli aktivitelerle kutlanmaktadır.

Araştırmamın konusu, “ Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlara ve Türkiye’deki Evli Kadınlara Yönelik Erkek Şiddeti: Kilis Örneği” olup Kilis ilinde yapılan anketler ve 18 ay gözlemler sonucu bilgi toplanmıştır. Yapılan çalışmanın araştırma evreni Türkiye’nin Kilis ilinde yaşayan Suriyeli evli 150 kadın ve Kilisli evli 150 kadın olmak üzere toplam 300 kadındır. Anket çalışması sorularından elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS programında işlenip çözümlenmiş, teorik kısmında bazı bilgiler tabloya dönüştürülmüştür. Araştırma nicel veri özelliği taşımaktadır. Araştırma göstermektedir ki hemen hemen her kadın şiddete uğrayıp uğramadığını bilmesede de şiddetin çeşitli türlerine maruz kalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet, Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet, Aile İçi Şiddet, Göç

Title of the Thesis: Male Violence to Syrian Refugees Married Women and Turkish Married Women: Kilis Sample

Author: Feride VURAL

Supervisor: Assist. Prof. Neşide YILDIRIM

Date: 06.06.2018

Nu. of pages: vii (pre text)+124(main body)+5(App.)

Department: Social Work

"Every 15 seconds in the United States, a woman is often beaten by her husband or her boyfriend, a woman every five days at 2000 in Spain killed by her husband or a boyfriend, five women every week killed in Zambia by her husband or boyfriend" (<http://bianet.org/bianet/kadin/30543-af-orgutu-cadina-yonelik-siddet-sayaci>) is known to have been killed by. Violence against women is not just a violation of Turkey rights. Violence against women is widespread throughout the world. Violence against women continues to exist as a product of the masculine mind in the everyday patriarchal world. Violence against women in Arab society and society as Turkey continues to grow exponentially every day. Violence against women is one of Turkey's most important social problem. The importance and sensitivity are not provided for this problem to be expressed and to be tried to be destroyed. Investigations are of great importance for this sensitive situation that exists, can't be destroyed, and whose existence is ignored at all times.

Each country implements its own policies, often abusing the rights of these disadvantaged groups in order to increase their opportunities, to live more self-sacrificing, attentive and humane lives. Because of this, the world has been conscious of this and has been accepted by the United Nations since 25 November 1999 as the International Day for the Struggle Against Women's Violence and is celebrated every year with various activities.

My research topic, " Male Violence to Syrian Refugees Married Women and Turkish Married Women: Kilis Sample " and in Kilis survey conducted in the province and observations 18 months resulting information was collected. The research, studied with 300 women that 150 Syrians and 150 Turkish who a living in Turkey's at Kilis. The data obtained from questionnaire survey questions were processed and analysed in SPSS program in computer environment and some information was transformed into the theoretical part. The research is carrying quantitative data. Research has shown that almost every woman is exposed to various types of violence, even if she does not know whether she has suffered violence.

Keywords: Violence, Violence Against Women, Gender Based Violence, Domestic Violence, Migration

GİRİŞ

Dünyaya gelirken cinsiyetlerimiz bize sorularak oluşturulmamıştır. Doğuştan seçim şansımızın olmadığı durumlar için ne övünmek, ne de küçük duruma düşürülüp dışlanmak kendini bilen kişilerin yapabileceği durumlar değildir.

Kadına karşı var olan şiddet günümüzde hemen hemen her kesimden kadının başına gelmektedir. Bu şiddete maruz kalmak için sadece kadın olmak yeterlidir. Yapabildiğin işlerden, yapamadığın işlerden her şeyden önce kadın olman gelmektedir. İyi bir akademisyen olabilirsin ya da iyi bir mühendis, doktor, öğretmen; bu seçkin meslek dallarında bile işini ne kadar başarılı yaptığın değil de, kadın olarak yaptığın önemli bir konu olmaktadır. Kadın olman yaptığın başarıyı gölgeleyebilmektedir. Tıpkı kadın olmanın şiddete maruz kalmak için yeterli bir sebep olduğu gibi.

Kadına karşı şiddetin boyutları her geçen gün çeşitlenmektedir. Kadınların bazıları şiddete uğradıklarının farkına varmasalar da her kadın fiziksel şiddeti, somut kanıtları olduğu için algılayabilmektedir. Fakat psikolojik şiddet, ekonomik şiddet gibi şiddet türleri çoğu kadın tarafından şiddet olarak algılanmamaktadır. Bu şiddet türlerini yeni duyan kadınlar da bulunmaktadır. Kadınlar fakına varmaktan ne kadar uzak kalırlarsa kalsınlar, ne yapılırsa yapılsın insana yakışmayan şiddete maruz kalma durumu utanç verici sebeplerdendir. Öyledir ki kadın şiddete uğradığı için sosyal hayattan dışlanmakta, dışarı çıkamamakta, ailesine dahi gidememektedir. Bu durum kadınlara izole bir hayat sunmaktadır. Kendilerini ifade edemedikleri, kendilerini gerçekleştiremedikleri, toplumda bir birey olarak yer edinemedikleri bir hayat sunmaktadır.

Kadınların özellikle de şiddet gören kadınların daha iyi bir yaşam kalitesine kavuşturulması toplumsal bir sorumluluktur. Toplumsal yaşam içerisinde şiddet gören kadınların gerçeğine bakıldığında; kalitesiz yaşam koşulları, sınırlı düzeyde insanca yaşama olanakları, yetersiz gelişme, topluma katılamama durumları öne çıkmaktadır. Şiddet gören kadınların güçsüzlüğü toplumsal hayat içerisinde gözlemlenmektedir. Bu kadınların aile ve toplum içerisindeki sınırlı yaşam koşulları her yönden güçlendirilmeyi ve geliştirilmeyi gerektirmektedir. Bundan dolayıdır ki güçlendirme yaklaşımı, çoğulcu demokrasi ve insan hakları kültürünü temel alır. Eşitlik, adalet, saygı ve hoşgörü, kişisel

ve toplumsal yarar ile katılım ilişkilerine dayanır. Kısıtlı yaşam koşullarından daha güçlü yaşam koşullarına doğru gelişmeyi hedefler. Daha iyi bir yaşam kalitesine ulaşmak, tüm insanlar gibi insanca yaşamak güçlendirme yaklaşımını gerektirir. Güçlendirme yaklaşımı; şiddet gören dezavantajlı kadınların güçsüz ve gelişmeye ihtiyaç duyan yönlerini belirlemeye dayanır. Dezavantajlı grupların yaşama, gelişme ve katılım olanaklarını iyileştirme, koşullarını geliştirme güçlendirme yaklaşımının özüdür.

Aile içi şiddet, kadına şiddet bu sebeplerledir ki üzerine çalışılmayı gerektiren ve ortaya çıkan öneriler doğrultusunda bir politika oluşturulması gereken göz ardı edilemeyecek kadar hassas bir alandır.

Kadına şiddet, aile içi şiddet, ülkemizin temel sorunlarından olduğu gibi geri kalmış ülkelerin de temel sorunudur. Sorunlar çözüme kavuşturulmak için ortada var olan olaylardır. Çözüme kavuşturulup sorun olmaktan çıkarılmaktadır. Ama ne yazık ki bazı konularda sorunlar kökten çözüme kavuşturulmak yerine bu tarz sorunlar için yüzeysel ve sorunu kökten çözemeyen işlemler yapılmaktadır. Bu işlemlerin yetersizliği göz ardı edilemeyecek kadar açıktır. Bu sebeplerledir ki kadına yönelik şiddet alanı da çözüme kavuşturulması beklenen hem çocuğu, hem aileyi doğal olarak da toplumu etkileyen bir halkanın en önemli unsurudur.

Günümüz Türkiye'sinin Kilis ilinde yaşayan Türk ve Suriyeli evli kadınları ile **“Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlara ve Türkiye’deki Evli Kadınlara Yönelik Erkek Şiddeti: Kilis Örneği”** konulu bir çalışma hazırlanmıştır. Bahsi geçen çalışmada gerekli şartlar oluşturulması için oldukça fazla çaba harcanmıştır.

Araştırmanın Konusu

2011 yılı Suriye savaşının başlamasından bu yana ülkemize akın akın Suriyeliler gelmiştir. Bu gelişler günümüzde de az olsa devam etmektedir. Suriyeliler ülkemize girerken Suriye’ye sınır illerimizden olan Kilis ilini yoğun bir şekilde kullanmışlardır. Kilis ili Öncüpınar sınır kapısından düzenli veya düzensiz yollarla giriş yapan ve yapmakta olan Suriyeliler için önemli bir konumdadır. Gerek geçiş güzergâhı olarak kullanmaları, gerekse Suriye’ye yakın konumda bulunması sebebiyle istedikleri zaman ülkelerini sınırın ötesinden dahi olsa görebiliyor olmaları, Kilis ilinde yaşamayı tercih etmeleri için sebep oluşturmuştur. Bu durum Kilis’in Suriyeliler için ayrı bir önemini gözler önüne sermektedir.

Merak uyandıran konumda olan Kilis için İl Göç İdaresi ve Valilik ile yapılan görüşmeler neticesinde Suriyelilerin ve ilin hassasiyet durumu sebebiyle araştırmacılar için izin konusu büyük sıkıntı oluşturmaktadır. Yaşanan çeşitli görüşme süreçlerinin ardından çok fazla izin alınamayan çalışma sahası için izin almış olup heyecan verici araştırmaya başlanmıştır.

Yakın illerin ve ülkelerin kültürel olarak etkileşimleri söz konusu olup kaçınılmazdır. Kilis'in de konum olarak Suriye'ye yakın bulunması yerel halkın ve Suriyelilerin kültürel olarak etkileşim süreçlerini de hızlandırmaktadır. Sınır çizildiğinde Kilis yerel halkının akrabalarının bir kısmının Suriye topraklarında kalması, bir kısmının Türkiye topraklarında kalması akrabalık bağlarını da ortaya çıkartmaktadır. Kişilerin büyük çoğunluğunda yaşayış şekillerinde her iki tarafın kültürü de etkindir. Komşu ülkeler olması ve Kilis ilinin sınırda bulunması sebebiyle etkileşim olması kaçınılmazdır.

Kültürler arası yaşanan etkileşim çok özel bir konu olan “Kadına Yönelik Şiddet” üzerindeki benzeşme ve farklılıkları görebilmek adına da büyük önem arz etmektedir, Hali hazırda ülkemizde bulunan Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin geçiş noktası olan Kilis ilinde yoğun bir şekilde yaşamaları, her iki milleti de bünyesinde barındıran Kilis ilinde çalışma yapmam için bulunmaz bir fırsat yaratmıştır.

Bu araştırma isteği, duygu ve düşüncenin bir araya gelmesi, konunun henüz daha fazla araştırmacı tarafından keşfedilememiş olması “**Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlara ve Türkiye’deki Evli Kadınlara Yönelik Erkek Şiddeti: Kilis Örneği**” konusunun önemini gün yüzüne çıkartmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Şiddet gören kadınların sayısı 21. Yüzyılda olmamıza ve her konuda bu kadar gelişme yaşanıyor olmasına rağmen gün geçtikçe artmaktadır. Gelişmekte olan Türk toplumunda bu durum her geçen gün gözler önüne serilmektedir. Ülkemize gelmiş bulunan Suriyelilerde de bu durum çok farklı değildir. Hatta ülkemize nazaran kadına yönelik şiddet daha fazla görülmektedir. Ülkemizde yaşayan Suriyelilerin ülkemiz koşullarındaki haklarından haberdar olmamaları (eşlerinin hala 4 tane kadın alabileceği bilgisi vb.), kendi ülkelerindeki durumun devam ediyor olduğunu düşünmeleri, geçmişten günümüze kadına şiddetin azalmakta olması yerine katlanarak devam etmesi kozmopolit yapıda olan tüm Türkiye için mücadele edilmesi gereken bir konudur.

Özellikle de Kilis özelinde hem Suriyeliler hem de yerel halk için farkındalık çalışmaları ve bu durumun düzeltilmesi için ne yapılabilir sorusuna odaklanılmıştır.

Araştırmada en önem arz eden noktalar ise; ataerkil düşüncenin hâkim olduğu toplumlar tarafından ikinci planda görülen ve şiddete maruz kaldıklarında sessiz kalmaları yeğlenen, şiddet konusunun gündeme gelmesinden toplum tarafından rahatsızlık duyulan kadınların, günümüz şartlarında yaşadıkları durumlar önemli noktalardandır. Şiddet gören kadınların günlük yaşamda çektiği sıkıntıların yaşam kalitelerini ve geleceklerini nasıl etkilediği, şiddet gören kadınların gözünden toplumun bakış açısının değerlendirilmesi bu kişiler için neler yapıldığı ve yapılabileceği ve bu kişilerin yaşam kalitelerini yükseltmeye yönelik kaygılarının gerekli olup olmadığı gibi sosyal sorunların iyileştirilmesinin araştırılması araştırmanın diğer önemli noktalarındandır.

Çalışmada elde edilen bilgilerin Türkiye'nin Kilis ilinde yaşayan Suriyeli ve Türk şiddet gören evli kadınların sorunlarına ışık tutacağı ve bu karşılaştırmanın henüz araştırmalara dâhil edilemediği bu konuda çalışmalar yapacak olan araştırmalar için kaynak sağlayacağı umulmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı şu şekilde belirlenmiştir:

- Kadına yönelik aile içi şiddetle başarılı bir şekilde başa çıkabilmek için Suriyeli ve Türkiyeli kadınlarla yapılan araştırmada karşılaştırmalı bir veri elde etmek,
- Şiddete maruz kalan kadınların devlet ve toplumdaki beklentileri,
- Bu konuda devlet ve toplumun üzerine düşen görevleri yerine getirip getiremedikleri,
- Sosyal dışlanmanın toplumsal sonuçlarının saptanması,
- Şiddet gören kadınların sosyal hayata dâhil edilmesi ve şiddetin yok edilmese bile minimuma indirilebilmesi kapsamında yapılabilecekler için önerilerin oluşturulması,
- Şiddet gören kadınların yaşam kalitesini arttırmak ve baş etme yollarını geliştirmeye yönelik çalışmalar,
- Şiddet gören kadınlar için hizmetlerin araştırılması ve bu hizmetlerin kadınlar için yeterli düzeyde olup olmadığı,
- Şiddet gören kadınların öğrenim durumunun şiddet görmeleri üzerine etki edip etmediği,

- Şiddet gösteren erkeklerin eğitim düzeyleri arttıkça şiddet göstermeye devam edip etmediği,
- Şiddet gören kadınların sosyal destek ve yardımlardan haberdar olup olmadıkları,
- Şiddet gören kadınların ailelerinin kendileri için destek mekanizması olup olmadıkları,
- Şiddet gören kadınların kendilerini gerçekleştirebilmeleri için güçlü yanlarına odaklanılması gerektiği ve bu güçlü yanlarının nasıl ortaya çıkarılmasına dair fikirlerin sorgulanması gibi noktalar üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın Varsayımları

- Araştırmada toplumda şiddet gören kadınların sayısının fazla olduğu, yaşadıkları toplumda kendini çok rahat hissedemedikleri, sosyal aktivitelere katılmadıkları varsayılmaktadır.
- Araştırmada toplum tarafından şiddet gören kadınlar için elinden gelenin en iyisinin yapılmadığı,
- Araştırmada Türkiye'nin Kilis ilinde yaşayan Suriyelilerinde Türkiye'de var olan sosyal düzen ve kadın haklarından haberdar olmadıkları varsayılmaktadır.
- Araştırmada Arap toplumlarından olan Suriye'de, şiddet gören kadınların daha fazla olduğu varsayılmaktadır.
- Türkiye'de yaşayan Suriyeli ve Türk şiddet gören kadına yönelik toplumun ve devletin üzerine düşen görevi yerine getiremedikleri varsayılmıştır,
- Türkiye'de yaşayan Suriyeli ve Türk şiddete uğrayana yönelik hizmetlerin yetersiz olduğu varsayılmaktadır.
- Anket soruları konunun dışına çıkılmadan, amacına uygun hazırlandığı varsayılmaktadır.
- Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin Kilis ilinde yaşayan şiddet görmüş Suriyeli ve Türkiyeli evli kadınlardan ulaşılabilen 150 kişi Suriyeli, 150 kişi Türkiyeli toplamda Kilis ilinde yaşayan 300 kadının genelleme yapmak için yeterli sayı olduğu varsayılmaktadır.
- Yapılan araştırmada şiddet gören kadınların soruları içtenlikle ve güvenilir bir şekilde yanıtladıkları var sayılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- Yeterli zaman ve finansal kaynağın olmaması sebebiyle Türkiye de bulunan bütün Suriyeli ve Türkiyeli şiddet gören kadınları genelleyecek bir çalışma gerçekleştirilemeyecek olması ve bu sebepten tüm şiddet gören evli kadınların
- fikirlerine başvurulmayacak olmasıdır.
- Araştırmanın bütün giderleri araştırmacı tarafından karşılanacaktır.
- Araştırma Eylül 2016– Mayıs 2018 tarihlerini kapsamaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin nasıl toplanacağı ve işleneceği, süre ve olanaklar ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Araştırma yapılırken ilk önce anket tekniği uygulanacağı fikri üzerinde odaklanılmış ve hazırlanan anket sorularıyla alana çıkılmıştır. Yaklaşık 30 kişi üzerinde pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan pilot uygulamada; 47 soruluk anketin sorularının fazla uzun olduğu, net cevapların gelmediği kanaatine varılmış ve konunun amacına hizmet eden daha spesifik ve anlaşılması kolay sorular hazırlanarak 33 soruluk anket meydana getirilmiştir. Anket sorularında açık uçlu sorularda kullanılmış olup SPSS'e gruplandırılarak girilmiştir. Bu açık uçlu sorulara katılımcılardan alınan bazı yorumlar araştırma sonucunda nitel yorum olarak aktarılmıştır. Pilot uygulama esnasında erkek tercümanla sahada katılımcılardan verimli cevapların alınmadığı anlaşılmıştır. Pilot uygulamadan alınan verilerle anket soruları ve tercüman değişikliğine(kadın tercüman) gidilmiş ve saha araştırması bugünkü haline getirilmiştir. 150 Suriyeli ve 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişiye Kilis merkezde anketler uygulanmıştır. Anket yapılan Suriyeli kadınların çoğunun Arapça okuma-yazması bulunmadığı için anketler Arapçaya çevrilmemiştir. Bu durumdan kaynaklı kadınlarla iletişim kurulabilmesi için tercüman ile kapı kapı dolaşarak anketler Suriyeli katılımcılara uygulanmıştır. Bu yöntem Türklerde anket dağıtılıp daha sonra toplanması şeklinde uygulanmıştır. Her iki anketin uygulama şeklinin farklı olması verilerde de bazı farklılıklara neden olmuştur.

Araştırma nicel veri analizi kullanılarak yapılmış olup anket tekniği uygulanmıştır. Veriler SPSS istatistik programında işlenerek yorumlanmış olup veriler nominal ölçüm düzeyinde olduğu için ki kare testi uygulanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın metodolojik yönelimi nicel tarzdadır. Bu çalışmada Kilis ilinde yaşayan Suriyeli ve Türkiyeli evli kadınlar tarafından aile içi şiddetin deneyimlenmesi ve şiddete verdikleri tepkilerin karşılaştırılması, çektikleri sıkıntılar karşısında toplumun bu kişilere sergiledikleri tutum ve davranışlar, şiddet gören kadınların bu tutum ve davranışlar karşısında gösterdikleri tepkiler tanımlanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın türü bakımından nicel bir araştırma yöntemi uygulanmıştır. Bilgiler betimleyici ve açıklayıcı bir nitelikte verilmeye çalışılmaktadır. Elde edilen verilere anket tekniği sonucunda ulaşılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Türkiye'nin Kilis ilinde yaşayan Suriyeli ve Türkiyeli evli kadınlardır. Ancak zaman ve maddi olanaklar kısıtlılığından dolayı evrene ulaşmak imkânsızlaşmıştır. Örneklem üzerinde çalışmak tüm evren üzerinde çalışmaktan daha sağlıklı ve faydalı olabilir. Çünkü bütün araştırmalarda verilerin çokluğu anlam taşımaz, verilerin geçerli ve güvenli olması önemlidir. Bu nedenden dolayı ana kitleyi temsil edebilen örneklem üzerinde araştırma yapılmıştır. Araştırmada örneklem Türkiye'nin Kilis ilinde yaşayan Suriyeli ve Türkiyeli evli kadınlardan 150 Suriyeli, 150 Türkiyeli kadın olmak üzere toplamda 300 kişi ile oluşturulmuştur. Bu çalışmada çalışma evreni "**Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlara ve Türkiye' deki Evli Kadınlara Yönelik Erkek Şiddeti: Kilis Örneği**" araştırılması anket tekniği yapılarak oluşturulmuştur.

Veriler ve Toplanması

Araştırma verileri anket tekniği yapılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın teorik kısmını literatür taraması ve deneyimler oluşturmaktadır. Anket soruları araştırmanın amaçları göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Anket formunun uygulanmasını kabul eden katılımcılara anket uygulaması 01.04.2017 – 01.10.2017 tarihleri arasında Kilis ilinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada Suriyeli katılımcıların Arapça tercüman eşliğinde kapı kapı dolaşarak anket sorularına cevap vermeleri sağlanmıştır. Araştırmada Türkiyeli katılımcılara anketler gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra dağıtılıp anket doldurma işlemi bitince tekrardan anketlerin geri alınması şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin değerlendirmesinde SPSS programı kullanılmıştır. Bu program aracılığıyla “ki kare” ve frekans istatistiksel çözümlenmeleri yapıp, bazı bilgiler tabloya dönüştürülmüş ve bu tablolar yorumlanmıştır.

Anket formunda 33 tane anket sorusu bulunmaktadır. Sorular Türkiye'nin Kilis ilinde yaşayan Suriyeli ve Türkiyeli evli kadınların şiddet ve türlerine bakış açılarının değerlendirilmesi, ne tür şiddet gördükleri ve gördükleri şiddetin sıklığı, eşlerinin şiddet uygulama gerekçeleri, kadınların şiddet karşısında tepki verip vermediği ve verdi ise ne tür bir tepki verdiği, şiddet gösteren eşin çocukların yanında şiddet uygulayıp uygulamadığı, şiddet gören kadının çocuklarına şiddet uygulayıp uygulamadığı, erken yaşta evlenmelerinin ve meslek sahibi olup olmalarının şiddet görüp görmemeleri üzerindeki etkilerinin neler olduğu, eş seçme usullerine göre şiddet görme durumlarının oluşup oluşmadığı, yaşadıkları durumların ruhsal yaşamlarını etkileyip etkilemedikleri, şiddet gören kadınların bu durumlarını oluşturan nedenler, şiddet gören kadınların ailelerinin desteğine ihtiyaç duyup duymamaları, şiddet gören kadının boşanmayı düşünüp düşünmediği, kadınların yaşadığı sorunların çözümünde toplumun üstüne düşen görevleri yapıp yapmadığı, şiddet gören kadınların yaşamlarında karşılaştıkları sorunların neler olduğu gibi birçok noktayı açıklamaktadır.

BÖLÜM I: AİLENİN TANIMI, TIPLERİ VE İŞLEVLERİ

1. Ailenin Tanımı, Tipleri ve İşlevleri

Aile, Türkiye toplumunda mahremiyetini koruyan en temel yapıdır. Aileden kaynaklanan sorunların kadını, çocuğu böylece de gelecek nesilleri etkileyebileceği asala unutulmamalıdır. Bu nedendir ki aile, üzerine düşünülmesi ve çalışılması önem arz eden bir noktadır.

1.1. Ailenin Tanımı

Aile, akrabalık bağlarıyla doğrudan birbirine bağlanmış olan yetişkin üyelerinin çocukların bakımlarından sorumlu olduğu bir grup insandan oluşur. Akrabalık bağları ya evlilik yoluyla ya da kan bağları yoluyla (anneler, babalar, çocuklar, büyük anne ve babalar gibi) oluşturulmuş olan bağlantılardır (Giddens 2000: 148). Giddens'ın dediğine göre, aile çeşitli yollarla büyük grupları da içine dâhil eder. Bahar'a göre de aile, kan bağları, evlilik ya da evlatlık edinmeye bağlı, akrabalık olarak adlandırılan bir toplumsal kurumdur (Bahar, 2011:225). Alıntılar doğrultusunda aile toplum tarafından kabul gören sistem içerisinde yer alır. Her ne özelliğe sahip olursa olsun aile toplumun temel yapı taşıdır.

Aile, evlilik ve kan bağları ile birbirine bağlı, aynı çatı altında yaşayan, gelirlerini paylaşan, çeşitli roller ile birbirlerini etkileyen bireylerin oluşturduğu, yasal, toplumsal ve ekonomik bir kurumdur (Türkiye'de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları, 2011:25), ihtiyaçları doyuma ulaştırdığımız en doğal ortam ailemizdir. Aile, özellikle 3 ihtiyacı karşılamada daha önemlidir. Bunlar samimilik, güç ve anlamlılık (Nazlı, 2007:16). Sadece bir araya gelerek aile olmanın anlamı tam olarak ortaya çıkmamaktadır. Aile, fertleri için psikolojik olarak da tatmin edici bir yerdir.

Alıntılarda da bahsedildiği gibi ailenin birçok tanımı bulunmaktadır. Ailenin tanımı çeşitlenmekle birlikte, aile toplumun temel taşıdır. Ancak aile her toplumda aynı işlevlerde değildir. Her toplumda farklılaşan ailenin anlamı, işlevselliği zamanla da değişiklik göstermektedir. Her aile zaman içerisinde değişiklik gösteren toplum yapısından da etkilenmiştir. Böylece de birbirinden farklı aile tipleri ortaya çıkmıştır. Aile tipleri ne kadar farklılaşırsa farklılaşsın sevgi, saygı, gelenek ve görenek gibi değerlerin öncelikle ailede kazanıldığı da yadsınamaz bir gerçektir.

1.2. Aile Tipleri

Her toplum kendi dinamikleri doğrultusunda aile tipleri ortaya çıkartmaktadır. Aile tipleri toplumda bulunan fertlerin yaşayış şekillerini oluşturmaktadır. Aşağıda geniş aile, çekirdek aile ve parçalanmış aile gibi aile tiplerinin tanımları yer almaktadır. Aile tipleri aile de bulunması gereken güven, sevgi ve saygı gibi temel unsurları bünyesinde bulundurur.

1.2.1. Geniş Aile

Geniş aile, sanayi öncesi toplumlarda ve günümüzde de tarımla uğraşan toplumlarda var olan bir aile yapısıdır. Geniş aile de ebeveynler, çocuklar ve diğer akrabalar bir arada yaşarlar. Bu ailede kan bağı ile bağlı olanların birlikteliği söz konusudur. Evli çiftler birbirlerinin akrabalarına karşı sorumluluk duyarlar (Bahar, 2011:225), bu sorumluluk içerisinde anne, baba ve çocukların yanında çok sayıda akrabaların bir arada yaşadığı aile yapısı bulunmaktadır (Zencirkıran, 2015:162). Geniş aile, anne-baba ve çocukların dışına çıkararak oluşturulan ve sorumlulukların da arttığı büyük gruplardır.

Geniş ailede, aile düzenini sağlayan şey büyüklerin geleneklerinden aldıkları güçleridir. Bu güç genç yetişkinleri kısıtlayıcıdır ama güven vericidir (Yörükoğlu, 1983:37, Akt: Türkiye’de ailelerin eğitim ihtiyaçları, 2011:30). Aile ortamı kendimizi rahat hissettiğimiz, destek bulduğumuz samimi bir ortamdır fakat zaman zaman gençlerin özgürlüğüne dair bazı şartlar da taşımaktadır.

Geniş aile günümüz Türkiye’inde çok fazla bulunmamaktadır. Çünkü her ailenin geçim kaynakları çeşitlenmiş olup ortak bir gelir söz konusu değildir. Bu durum ailenin çekirdekleşmesine katkı sağlamıştır.

1.2.2. Çekirdek Aile

En küçük aile şekli karı-koca ve çocuklardan oluşan ailedir. Bu aile şeklinde önemli olan karı-koca ilişkisi olduğundan, bu aileye evlilik ailesi de denilmektedir. Yıldırım (2006:18)’ın dediği gibi anne, baba ve çocuklardan oluşan aileye çekirdek aile denilmektedir.

Çekirdek ailelerde eşler kendi anne ve babalarıyla yakın ilişki içinde bulunmalarına rağmen evleri ayrıdır ve bağımsız bir gelir-giderleri vardır. Evlenme yaşı, eş seçimi ve çocuk sayısı bireylerin kendi kararlarına bağlıdır. Akrabalarla bağları geniş aileye oranla zayıflamış, dış etkilerden önemli ölçüde bağımsızlaşmışlardır (Bilen, 1995:85-

86, Akt: Türkiye’de ailelerin eğitim ihtiyaçları, 2011:31). Çekirdek ailede akrabaya ait sorumluluk daha az hissedilmektedir. Çekirdek aileler ailelerine özgü kararları kendi içlerinde alabilmektedirler.

1.2.3. Parçalanmış Aile

Büyükşehirlerde görülen sosyo-patalojik hallerin doğurduğu ailelerdir. Dul eş ve çocukları içine alan parçalanmış veya tamamlanamamış aile tipidir (Yıldırım, 2006:78). Aileyi meydana getiren erkek ya da kadından birisinin aile içerisinde bulunmamış halidir. Başka bir ifade ile eşlerin yasal olarak kurdukları evlilik birliğini yine yasal yollarla sona erdirmesi sonucu sahip olunan çocukların hâkim kararıyla eşlerden birine verilmesi, eşlerden birinin çalışma amacıyla geçici olarak evi terk etmesi ya da ölmesi gibi nedenlerle ortaya çıkmış bir aile türünü ifade etmektedir (Çakıcı, 2006:18, Akt: Türkiye’de ailelerin eğitim ihtiyaçları, 2011:33). Ertürk’e göre de, boşanma, evden ayrılma ve ölüm gibi nedenlerle eşlerin (karı-koca olarak) birbirinden kopmasıyla oluşan ve çocukların ebeveynlerinden biriyle birlikte oluşturduğu aile sistemine parçalanmış aile denmektedir (Erürker, 2007, Akt: Çamur Duyan, 2011:15). Bu tür ailelerde çocuklar ebeveynlerinden birini kaybederek zorunda kaldığı için ya da ebeveynlerinin anlaşamaması sonucu bir ebeveynde kalırlar, başka bir açıdan bakıldığında ise, günümüzde yaşanan Suriye savaşı ile eşlerden birinin ,genellikle erkelerin, savaşta yaşamlarını yitirmesi sonucu da Türkiye’de birçok parçalanmış aile bulunmaktadır. Her durumda da artık anne-babanın bir araya gelmeyeceği aşikârdır. Bu tür aileler parçalanmış aile olarak adlandırılmaktadır.

1.3. Ailenin İşlevleri

Toplumsal yaşamın ana unsurlarından olan aile, anne, baba, çocuklar ve tarafların kan akrabalığından meydana gelmiş, ekonomik ve sosyal bir kurumdur. Aile toplumsal kurumlar içerisinde yaşamsal niteliği gereği birinci sırayı almaktadır. Çünkü ailenin görevlerinden biri insan türünü üretmek ve devam ettirmektir. Ailenin toplumsal bir kurum olmasının bir başka nedeni de çocuğun toplumsallaşmasında oynadığı roldür. Böylece aile, çocuğun dünyaya getirilmesinde, yetiştirilmesinde, korunmasında ve topluma kabul edilmesinde çok büyük bir görev üstlenmektedir. Aileler, kendi evdeki bireysel yükümlülükleri ile daha geniş toplumsal çevre ile olan bağlantılarını çeşitli yollardan düzenlerler (Giddens 2000:153). Ailelerin cinsellik, toplumsal değerlere

katkıda bulunma gibi işlevleri bulunmaktadır. Bunların yanı sıra aileler diğer aileler ile bir araya gelerek çeşitli bağlar oluşturup sosyalleşmeye ve kültür aktarımın sağlanmasına katkıda bulunurlar.

Aile hakkında düşüncelerini belirten araştırmacı ve sosyologlar, ailenin görevleri üzerinde durmuşlar ve bu görevleri şu şekilde belirtmişlerdir: nüfusu yenileme, nesillere milli kültür naklini ve sürekliliğini sağlama; çocukları yetiştirme ve sosyalleştirme (Adams, 1974:38, Akt: Yıldırım, 2006:10) bu görevlerin yanı sıra aile de biyolojik faktörlü işlevler de mevcuttur. Bu işlevler üreme ile dünyaya çocuk getirme ve daha sonra sosyolojik faktörleri çocukları üzerinden nesillere aktarmadır. Aile çok yönlü bir mekanizmadır.

Ailenin yerine getirdiği eğitsel, sosyal, kültürel gibi birçok fonksiyon aileyi toplumun temel taşı yapmaktadır. Toplumun en küçük yapı taşı olan aile ile birlikte toplumun değerleri de şekillenmektedir. Toplumun değerlerini şekillendiren aile, tekrardan toplumdaki etkilenerek kendisi de şekillenmektedir. Toplumsal döngüye katkısı olan ve bu döngüden kaçamayan aile toplumun davranış kalıpları ve biçtiği rollerden de etkilenmektedir. Aile içinde yaşanan ilişkiler toplumsal davranış kalıplarına göre varlığını sürdürmektedir. Ailenin tipleri ve rolleri toplumlar arası değişiklik gösterse de aile tüm toplumlarda benzer işlevlere sahiptir.

Aileler bu işlevlerini yerine getirmede ne kadar başarılı olurlarsa problemlerle karşılaşma olasılıkları da o denli düşük olacaktır. Ailenin problem çözme başarısı da aile işlevselliğinin önemli bir unsurudur. Sağlıklı aileler problemleri çözebilme becerisine sahip ailelerdir. Aksi takdirde problemle karşılaşmayan aile bulunmamaktadır. Aile içi iletişim de ailenin işlevlerinin başarılı bir şekilde yerine getirmek için atlanamaz bir adımdır. Her adımda iletişime başvurulup aileye daha da başarılı işlev kazandırılır.

2. Aile Eğitiminin Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkisi

Eğitim, bilgi ve özgüven sağlamanın yanı sıra toplumsal cinsiyet konusunda da bilinç yaratabiliyorsa, kadının güçlenmesine katkıda bulunabilir. Böyle bir bilinci vermeyen eğitim sistemi, öz güveni yüksek kadınlar yaratsa bile kadın, kendi yerinin evi olduğunu düşünüp gelir getirici olmamayı veya toplumsal faaliyetlerin dışında kalmayı tercih edebilir (Cesur Kılıçaslan ve Işık, 2016:173). Eğitim sistemi toplumsal değerlere etki

etmekte ve toplumsal cinsiyet rol ve davranış kalıplarını şekillendirmektedir. Bu rol ve kalıplar sabitleşmekte ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine neden olmaktadır.

Kadınlar ait oldukları toplumsal kategori içinde alt tabaka da yer almaktadırlar. Toplumda geçerli eğitim politikası ve toplumsallaştırma sürecinin sonucu olarak tüm kadınlar öncelikle anne ve eş olarak yetiştirilmektedirler (Çitçi 1982:13, Akt: Özateş, 2007:83) eğitim sistemi kadına dair toplumsal cinsiyet eşitsizliğini desteklemekte ve ayrımcılığa neden olabilmektedir.

Bu bilgiler ışığında, yaşadığımız enformasyon(bilgi) çağı, yaşanan hızlı değişim ve dönüşümlerin yarattığı etkileri sosyal hayatımıza da yansıtılmaktadır. Sosyal hayat ve insan ilişkileri toplumsal yapıyı etkilemekte ve toplumsal yapı da aileyi etkilemektedir.

Kişiler sürekli sosyal değişime ayak uydurmak için bilgi edinmek zorundadırlar. Bu da kişilerin sürekli öğrenmeye ihtiyaç duymasına yol açmaktadır. Örneğin: instagram hesabı olmayan fakat sosyal çevresi sürekli her konuşmalarında sosyal medyadaki değişimlerden ve bu değişimlerde yerini alan arkadaşlarından oluşan kişi, bir gün kendisi de bu değişimlerin neler olduğunu ve bu değişimlerde kendi yerini nasıl alabileceği sorusunu gidermek için bilgi edinmek durumunda kalmaktadır. Yaşam boyu eğitime ihtiyaç duyan kişilerin yaş ve statüleri önemli değildir. Yaşam boyu eğitimden aile de etkilenmiştir. Ailelerde bu sürekli değişen sisteme ayak uydurabilmek için önlemler almak ya da kendilerini daha işlevsel hale getirmek, rol ve sorumluluklarını daha iyi yerine getirebilmek adına aile eğitimine ihtiyaç duymaktadırlar.

Ailelerin eğitimleri yetiştirdikleri çocuklar için çok önemlidir. Ailenin bilinçli olması bilinçli bir nesil yetişmesine katkı sağlayacağı anlamına gelmektedir. Böylece anne-babanın sorumlulukları da artmaktadır.

3. Ailedeki Roller ve Karar Alma Süreçleri

Toplumların yaşatmış olduğu gelenek ve görenekler doğrultusunda kadın ve erkeğe atfedilmiş davranış kalıpları ve roller bulunmaktadır. Ailede de kadına ve erkeğe biçilmiş roller vardır. Hemen hemen her ailede bu rollere uyulur. Kadının ev temizliği, çocuk bakımı, yemek yapma gibi rolleri bulunurken, erkek evin geçimini sağlamak, aileyi dış etkenlere karşı korumak gibi rolleri bulunmaktadır.

Bir kızın kendisinin karar vermesi gerektiği halde kesinlikle söz sahibi olmadığı konuların en önemlisi evliliğdir. Ebeveyn kızı için en uygun eş adayını belirler ve çoğu

zaman kendisine sorma gereği bile duymadan evliliği onaylar... Zaten kızın, bu konu kendisine sorulduğu zaman ne olumlu cevap verebilecek “arsızlığı” ne de olumsuz cevap verebilecek cesareti vardır (Köşeli, 2016). Kadın ne yaparsa yapsın kendi hayatında söz sahibi olamamaya baba evinde başlamaktadır. Daha sonra bu süreçler koca evinde devam etmektedir. Arap toplumlarında bu roller daha kesinken, Türkiye gibi gelişmekte olan toplumlarda bu roller daha esnek bir hal almıştır. Fakat her iki toplumda da bir Avrupa ailesindeki kadın-erkek rolleri tam olarak görülememektedir.

Çocuklarla ilgili genel kararlarda(çocuğun hangi okula gideceği, çocuk için alınan eşyalar vb.) Arap Toplumlarında anneden çok babanın sözü geçerken, Türk toplumlarında ise annenin babayı etkilediği fakat son sözü yine babanın söylemesinin kadının hoşuna bile gittiği durumlar söz konusu olmaktadır. Kadın bu gibi durumlarda erkeğin evdeki gücünü korumasına destek olurken aynı zamanda da çocuklar için karar alma sürecine gizliden dâhil olmuş olmakta üstelik çocukların gözündeki merhametli anne statüsüne de zarar getirmemiş bulunmaktadır. Erkek ise evdeki gücünü pekiştirmekte ve çocukları tarafından kabul edilmesi hoşuna giden sert mizacını korumaktadır. Fakat her ailede bu durumun geçerli olmadığı istisna ailelerinde bulunduğu unutulmamalıdır.

Çocukların hayatlarını etkileyen bazı önemli kararlar da bulunmaktadır. Bunlar çocukların evlilik çağına geldiği düşünüldüğünde ailesi tarafından alınan kararlardır. Bu kararlarda özellikle Arap toplumlarında kız çocuklarına çok fazla fikri sorulmadığı, anne ve babasının(özellikle de babanın) kararlarının etkili olduğu bilinmektedir. Bu durum Türkiye de kadının aile içindeki rollerinde olduğu gibi daha esnek bir yapıya sahiptir. Arap toplumlarında kız çocuklarının ergenliğe adım attığı andan itibaren bu durum babaların yansıtılması annenin en büyük görevlerinden bir tanesidir. Anne regl dönemine girmiş kız çocuğunun başına kırmızı yazma bağlayarak, babaya kız çocuğunun evlilik çağına geldiği mesajı verilir. Baba kızı için gelen talipleri değerlendirir, uygun görürse de kızının yaşının 18 olmasını beklemeden kızını evlendirir. Türk toplumunda ise daha önceki kuşaklarda erken evlilik bu şekilde söz konusu iken günümüzde bu ritüeller değişmiş bulunmaktadır. Aileler eğitimi önemsemekte ve çocuklarını okula yönlendirmektedirler. Aileler çocuklarının ailelerine uygun bulduğu istedikleri ile evlenmesini istemekteler ya da farklı şekilde oluşabilen durumu da desteklemektedir.

BÖLÜM II: CİNSİYET VE ŞİDDET

Toplumsal cinsiyet, toplumlar tarafından oluşturulmuş ve yine oluşturulan kuralların toplumda yansımalarının görünmesini isteyen bir mekanizmadır. Oluşturulan bu kuralların toplumda yaşayan fertler tarafından uygulanmadığı takdirde, kendi mekanizmasında çeşitli cezalara tabi tutan, bu cezaların en ağırı da toplumsal cinsiyetlerden kadın olana yüklenen şiddettir.

1. Cinsiyet

Cinsiyet, bireyin genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerine göre kadın veya erkek olarak tanımlanmasıdır (Bahar, 2011:234). Cinsiyete “kadına göre” bir başlık açılmış, erkek olan cinsiyete “erkeğe göre” diye bir başlık açılmış ve bu başlıkların içerisi doldurulmaya başlanmıştır. Daha sonra kadının yapması gereken ve erkeğin yapması gerekenler ortaya çıkmıştır. Erkeğe daha baskın rol ve davranış kalıpları verilirken, kadına daha pasif rol ve davranış kalıplarını verilmiştir. Bu rol ve davranış kalıplarını veren yine kadın erkek olması hiçbir şeyi değiştirmemiş ve toplumsal cinsiyet denilen kavramı ortaya çıkartmıştır. Toplumsal cinsiyette de kadınlara ve erkeklere ait özellikler oluşturulmuş. Birileri bu özelliklerin dışına çıkmaya çalıştığında ötekileştirilmeye başlanmıştır. Fakat her ne olursa olsun toplumsal cinsiyet erkeği üstün görmüş ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini de beraberinde getirmiştir.

2. Toplumsal Cinsiyet

Toplumsal cinsiyet, erkek ve kadınların yaşam döngüleri boyunca toplumsal olarak yapılandırılmış farklılıkları tamamlayan bir kavramdır. Toplumsal cinsiyet, yaş, ırk ve sınıf gibi etkenlerle birlikte herhangi bir toplumdaki beklenen nitelikleri, davranışları, rolleri, gücü, ihtiyaçları, kaynakları, kısıtları ve olanakları etkiler. Aynı zamanda toplumsal cinsiyet, ihtiyaçlara daha uygun şekilde cevap verebilecek bir bakış açısıyla incinebilirlik etmenleri üzerine sağlıklı düşünmemizi sağlayan ve daha iyi bir anlayış edinmemize etki eden çözümlemeli(analitik) bir araçtır (Kızılhaç Kızılay Hareketi, 2015). Toplumsal cinsiyet, toplumun verdiği roller, görev ve sorumluluklar, toplumun bireyi nasıl gördüğü, algıladığı ve beklentileri ile ilgili kavramlardır. Cinsiyeti doğa belirlerken, toplumsal cinsiyeti kültür belirlemekte ve toplumsal cinsiyet kimliği hakkındaki anlayışlar, bunlara bağlantılı olan cinsel tutum ve eğilimlerle birlikte, çok erken yaşlarda oluşmaktadır (Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık

Hizmetleri, 2008:9). Bu toplumsal cinsiyet eğilimleri oluşturulduğu günden itibaren kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır.

Toplumsal cinsiyet biyolojik değil, sosyal bir kavramdır. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin inşası karmaşık bir yapıdır. Toplumsal cinsiyet, kültürden kadın ve erkekten oynaması beklenen rollerden, bu roller arasındaki ilişkilerden, toplumun bu role verdiği değerlerden etkilenmiştir (Dini ve Toplumsal Boyutlarıyla Cinsiyet-1, 2012:318) ve bu etkilenme sonucu yine toplum tarafında oluşturulan rolleri de etkilemiştir. Bu etkilenmeler kısır bir döngüye dönüşmüştür.

Toplumsal cinsiyet, toplumsal olarak kadın ve erkeklere biçilen rollerin cinsiyetlerine bağlı olması demektir. Buna göre kadınların ve erkeklerin başta çalışma yaşamı, siyaset, sanat ve diğer alanlar olmak üzere toplumsal yaşama katılım şekilleri farklıdır. Kadın ve erkeklerin aile içlerindeki rollerinin şekillenmesinde de toplumsal cinsiyetleri önemli bir rol oynar (Bahar, 2011:234) toplumsal cinsiyet rolleri hayatımızın her alanında. Bu toplumsal cinsiyet rolleri hayatımızı ciddi derecede şekillendirmektedir.

Toplumsal cinsiyet kavramı içerisinde insanların cinsiyetlerinin gereği yerine getirmeleri gereken rol ve görevleri toplumsal kurallar tarafından belirlenir. Bu kuralların belirlenmesinde en önemli etki toplumdaki baskın ideolojik yapıdır. Tüm dünyada cinsiyet rollerini belirleyen en yaygın ideoloji hiç şüphesiz ataerkill ideolojidir... (Kandiyot, 2013:121, Akt: Şaşman Kaylı ve Şahin, 2016:81). Baskın ideoloji olan ataerkillik tüm dünyadaki cinsiyet rollerini etkisi altına almış konumdadır.

Ataerkillik; kabiledede ya da ailede atanın(babanın) hem ev içinde hem de dini işlerde üstünlüğü, karının veya karıların ve çocukların ataya yasal bağımlılığı ve soyun erkek evlatlarla sürmesi ile ayırt edilen toplumsal örgütlenmedir” (Webster’s Third New International Dictionary, 1, 656, Akt: Cesur Kılıçarslan ve Işık, 2016:37), bahsedildiği gibi ataerkillik, İ.Ö. 1500’den sonra verimli hilalin bir yerlerinde bahçe tarımcılığından yoğun tarıma geçmesiyle eril egemenlik, ilk kez, hem arkeolojik kayıtlarda hem de antropologların çalıştığı çağdaş toplumlarda açıkça görülür hale gelir (Marcos, 2005:87).

Toplumsal cinsiyet vasıtasıyla kadın ve erkek arasındaki sınırlar belirlenir ve bu iki cins arasındaki ilişkiler toplum tarafından denetlenir. Toplumsal cinsiyet rolleri toplumun görmek istediği kadın-erkek kalıplarına göre şekillenir. Başka bir deyişle,” hem ayrımcı,

eşitsiz, baskıya dayalı toplumsal düzenin adıdır toplumsal cinsiyet, hem bu ilişkinin taraflarını oluşturan toplumsal grupları dile getiren bir kategori; ama hem de bu grupların mensuplarının psikolojik ve davranışsal özelliklerine göndermede bulunur (Savran, Akt: Saygılıgil, 2016: 10). Toplumsal cinsiyet toplumun bakış açısıyla oluşturulan rol ve davranış kalıplarıdır bu tutum ve davranışlar sonucu toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ortaya çıkmış ve toplum tarafından oluşturulan toplumsal cinsiyet yine toplumun bireyleri tarafından yok edilmeye çalışılmaktadır.

Toplumsal cinsiyet algısına göre kadınların daha duygusal, erkeklerin daha güçlü olduğu, bazı işlerin kadınlara, bazı işlerin erkeklere uygun olması gibi genellemeler yapılır. Cinsiyetçi bakış açısı rolleri ve kişiye yüklenen sorumlulukları belirler. Bu rollerden bazıları kız çocuklarının hanım hanımcık olması gerektiği, erkek çocukları için erkek adam ağlamaz şeklindeki söylemler kişileri belirli kalıplara sokar ve kişilere sorumluluklar yükler. Bu sorumluluklardan bazıları kadının evde aktif rol alması gerektiği, erkeğin dışarda aktif rol alması gerektiği yönündedir. Toplumsal cinsiyet her toplumun cinsiyetlere yüklediği anlamla değişmektedir. Örneğin Arap toplumlarında sebebi ne olursa olsun çocuk doğuramayan bir kadının ne aile için de ne de toplum nezdinde hiçbir hükmü yoktur. Doğurgan kadınların önemi ise doğurduğu çocuğun erkek olmasıyla doğru orantılıdır. Yani doğurmak ne kadar önemliyse erkek çocuk doğurmak çok daha önemlidir (Köşeli, 2016). Toplumsal cinsiyet aslında anne karnındayken başlamakta ölünceye kadar devam etmektedir. Bu yüklenen rol ve davranışlar her yaş evresinde boyut değişirse de kadın hep geri planda hayatına devam etmektedir.

3. Şiddet

Bireyin bedensel ve ruhsal açıdan zarar görmesine, yaralanmasına ve sakat kalmasına neden olan bireysel ve toplu hareketlerin tamamıdır (Aktaş, 2006:13). Aktaş, bu durumu bireysel veya grupsal olarak ele almıştır. Şiddet, başka bir kişiye acı veren, yaralayan, korkutan, aşağılayan veya o kişiye yapmak istemediği şeyleri yapmak veya yapmamak durumunda bırakan davranışlardır (Engström, 2013:15). Aktarılanlara göre şiddet psikolojik ve fiziksel olarak ele alınmıştır. Fakat şiddetin ekonomik boyutu da mevcuttur. Eşin, sevgilinin diğer partnerine ya da anne babanın çocuğuna karşı uyguladığı, kişileri maddi açıdan yoksun duruma iten davranışlar olarak adlandırılmaktadır.

Şiddet her geçen gün farklı şekillerde artarak kendini göstermeye devam etmektedir. Daha önceleri de var olan şiddet gelişmekte olan Türkiye’de farkındalıkların artmasıyla birlikte farklı yönleriyle gündeme gelmektedir. Şiddetin fiziksel, cinsel, psikolojik-duygusal, ekonomik olmak üzere çeşitli yönleri bulunmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır.

3.1. Şiddet Türleri

Şiddetin çeşitli şekillerde uygulanmasıyla türleri ortaya çıkmıştır. Bu şiddet türleri şiddetin etkilerini de çeşitlendirmiştir. Örneğin; psikolojik şiddet, insanın ruhunun iyilik halinin bozulmasına sebep olurken, fiziksel şiddet vücudun bütünlüğüne verilen zarardan bahsetmektedir. Bahsedilen şiddet türleri aşağıda açıklanmıştır.

3.1.1. Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddetin öldürme, yumruk atma, tokat atma, tekme atma, kol bükme, boğaz sıkma, ipe bağlama, saç çekme ya da sopa ve benzeri herhangi bir araç kullanarak kaba dayak atma, kesici veya delici bir aletle yaralama, zorla ırza geçme, vücutta sigara söndürme, kezzap veya kaynar su ile yakma, el ve ayaklarını ezme, sağlıksız koşullarda oturmaya zorlama, sağlık hizmetlerinden yararlanmayı önleme ve öldürmeye dek uzanan çok geniş bir kapsama alanı vardır (Karınca, 2010:3). Somut kanıtları olan şiddet türüdür.

Fiziksel şiddet, kaba kuvvetin bir korkutma, sindirme ve yaptırım aracı olarak kullanılmasıdır. Kadının yaralanması, yeti kaybına uğraması veya ölmesine neden olan her türlü şiddet eylemini kapsar. Fiziksel şiddete; dövme, tekmeleme, aç bırakma, uyutmama, tokat atma, tekmeleme, sarsma, uzuvları bükme, sigarayla yakma; kesici, delici ve ateşleyici aletlerle yaralama, organ ve uzuv kaybına neden olma, namus adına işlenen cinayetler, intihara zorlama, intiharına neden olma gibi pek çok örnek verilebilir”(http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/aile-ici-siddet-turleri). Fiziksel şiddet acı veren her türlü baskı ve şiddeti içerir. Örneğin; dayak atmak, boğazını sıkma, silahla tehdit etmek, saçını çekmek, uyumasını engellemek, yeteri derece de yemek vermemek (Engström, 2013:16) ayrıca fiziksel şiddet, başka bir insanı kontrol etmek için kullanılan fiziksel saldırı ve tehditlerdir (Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri, 2008:12).

Yumruklama, tokat atma, vurma, ısırma, çimdikleme, tekmeleme, saç çekme, itip kakma, yakma, boğazını sıkma, bir aletle vurma, korkutma vb. son noktası olan kadın cinayetleri, yani ölümdür (Saygılıgil, 2016:256). Ölüme sebep olan melankoli ve depresyon durumu kadın için hem bir mahkûmiyet hem de kendine dönük şiddettir (Çınar Köysüren, 2016:8182). Kadın bir yerde de şiddeti kendisine uygulamaktadır. Ama bu şiddetin arka planı kadını bu duruma iten sebepler göz ardı edilmemelidir.

Fiziksel şiddete maruz kalan kişiyi fark etmemek mümkün değildir. Kişinin vücudunun çeşitli yerlerinde fiziksel şiddete dair izlere mutlaka rastlanır. Varlığı herkesçe, açıkça kabul edilebilen bir şiddet türüdür.

3.1.2. Cinsel Şiddet

Kim tarafından gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin, kadına istemi dışında yöneltilen her türlü cinsel amaçlı söz veya eylem cinsel şiddettir (Karınca, 2010:5). Örneğin; evli olduğu kişi bile olsa tecavüz, yani istemediği yer ve zamanda cinsel ilişkiye zorlamak, istemediği şekilde cinsel ilişki kurmak, başka insanlarla cinsel ilişkiye zorlamak, ensest(akrabalar arası cinsel taciz ve tecavüz), fuhuşa zorlamak, zorla evlendirmek, çocuk doğurmaya ya da doğurmamaya zorlamak, kürtaja zorlamak, cinsel organlarına zarar vermek, telefonla mektupla ya da sözlü olarak cinsel içerikli tacizlerde bulunmak, kadınlığına-erkekliğine laf söylemek, namus gerekçesiyle öldürmek ya da öldürmeye zorlamak, vb. (Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri, 2008:12). Cinsel şiddet, mağdura olan yakınlığına bakılmaksızın herhangi bir kişinin ev ya da işyeri dâhil herhangi bir ortamda cinsel ifadeler kullanması ya da önerilerde bulunması, baskı yoluyla kişinin cinselliği üzerinde dayatmada bulunmasıdır (<http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/aile-ici-siddet-turleri>).

21. yy da kadınların bedenleri ve cinselliği, hala erkeklerin ve erkek egemenliğinin kontrolü altında. Kadın cinselliğinin ve doğurganlığının kontrolünü amaçlayan mekanizmalar, çoğu toplumda hala erkek egemen sistemin varlığını sürdürmesinin en güçlü aracıdır... Bu çerçevede din, manipülasyonun güçlü bir aracı olarak kötüye kullanılmakta ve kadınların insan haklarının ihlallerini “meşrulaştırmak” görevini görmektedir (İlkaracan, 2015:14), Lübnan, Irak, Sudi Arabistan, Suriye gibi ülkelerde erkekler dört eşle evlenebilmektedir. Aile cüzdanlarında dört kadın için yer

bulunmaktadır. Arap erkekleri bu durumu dinle bağdaştırmaktadır. Türkiye’de çok eşlilik 1926 yılında yasaklanmıştır (İlkkaracan, 2015:141).

Evlilik içi tecavüz, ensest ilişki, fuhuş, zorla evlendirme cinsel şiddet çeşitlerinden bazılarıdır. Cinsel şiddeti meşru kılmak için toplum tarafından ya da suçu işleyen kişiler tarafından taraftar toplayabilmek veya suçunu kamufle edebilmek adına bazı tabular kabul görmüştür. Bu tabulardan bazıları; kadının mini etek giymesi, kadının hava karardıktan sonra belirli saatlerden sonra dışarı çıkması vb. durumlar bu kişiler tarafından kullanılan savunma ifadeleridir.

3.1.3. Duygusal ve Psikolojik Şiddet

Tehdit Hakaret ve sövmenin yanında, kültürümüzde yaygın olarak görülen bir diğer aile içi psikolojik şiddet biçimi de özgürlükten yoksun bırakmadır. Kadını eve ya da bir odaya kilitlemek, dışarı yalnız çıkmasına izin vermemek, karanlıkta bırakmak yanında, yanında diğer insanlarla iletişim kurmasını engellemek, bağırarak, korkutmak, giyimini kısıtlamak, başkalarının yanında küçük düşürmek, çocuklarıyla görüştürmemek, başka kadınlarla kıyaslamak biçiminde olabilmektedir (Karıncı, 2010:7). Bu şiddet türü, somut kanıtı olmayan her türlü baskı ve yıpratma yoluyla kişiyi ruhsal olarak çöküntüye uğratmaktadır.

Sözel/Duygusal/Psikolojik Şiddet, kişinin öz değerlerini zayıflatıcı kötü muameleleri kapsar (Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri, 2008:13). Psikolojik şiddetin; terk etmekle, çocuklarını elinden almakla tehdit etme, isim takma, aşağılama, yok sayma, iletişim kurmama, kendine saygısını ve beğenisini yok etme, çocukları kaçırmama, anneye göstermeme, çocukları anneye karşı kullanma, kışkırtma, başkalarıyla iletişimini engelleme, bir yere hapsedme, aile üyeleri ve arkadaşlarıyla görüşmesini engelleme ya da kısıtlama, bilgiye ve desteğe erişimini engelleme gibi birçok biçimi vardır” (<http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/aile-ici-siddet-turleri>).

Kadına önemli konularda danışmamak, kadını sürekli nasıl olduğu ya da nasıl görüldüğü konusunda eleştirmek, kadın için ya da kadınla birlikte bir şey yapmayı reddetmek gibi eylemlerle bu şiddet türüne girmektedir (Polat, 2017:154) fakat psikolojik şiddetin en yaygın şekli; hakaret etmek, küfretmek ve aşağılayıcı cümleler kullanmak şeklinde görülmektedir. Kişilerin heveslerini kırmak, yapabilecekleri işler için

yıldırarak, psikolojik şiddete maruz kalan kişiyi her ne konuda olursa olsun çeşitli politikalar uygulayarak kendinde olma durumunu ortadan kaldırmaya çalışmaktır.

3.1.4. Ekonomik Şiddet

Kadının mallarını ve diğer gelirlerini elinden almak, para vermemek, kısıtlı para vermek, ailenin ekonomik birikimine ilişkin bilgi vermemek ve ekonomik konularda kadının düşüncesini almadan karar vermek, çalışmasına izin vermemek, istemediği işte zorla çalıştırmak, iş hayatını sürdürmesine engel olacak kısıtlamalar getirmek, ziynet eşyalarını elinden almak, kişisel zevk ya da beğenisi doğrultusunda gereksinimlerini karşılayacak parayı vermemek veya belli çıkarlar doğrultusunda –şunu yaparsan, şöyle yaparsan- vermek, birer ekonomik şiddettir (Karınca, 2010:8) yani ekonomik şiddet, kadının, yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan ekonomik olanaklardan mahrum bırakılmasıdır (<http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/aile-ici-siddet-turleri>). Örneğin; çalışmaya ya da çalışmamaya zorlamak, parasını veya banka kartını alıp geri vermemek, işe gitmesine izin vermemek, hiç para vermemek ya da kısıtlı para vermek, kadının parasını elinden almak (Polat, 2017:152-153), şahsi mallarını-ziynet eşyalarını almak, ailenin parası ve tasarrufları için hiç fikrini sormamak, işten atılmasına yol açacak olaylar yaratmak, vb.” (Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri, 2008:13).

Görülmektedir ki, ekonomik şiddet sadece ikili ilişkide yaşanmamaktadır. Evladın anne-babanın maaş kartına el koyması da bir ekonomik şiddete örnektir. Ekonomik şiddet uygulayan kişi, şiddeti uyguladığı kişiyi maddi konularda zor duruma sokmakta ve kendi kazancı konusunda söz sahibi olmasını istememektedir.

3.1.5. Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet

Toplumsal cinsiyet temelli şiddet, toplumsal cinsiyetlerine bağlı olarak kadına, erkeğe, kız ve erkek çocuklarına fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı veren sonuçlara sebep olan veya büyük olasılıkla sebep olabilecek her türlü zarar verici eylemi kapsayan şemsiye terimdir. Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet (TCTS), toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve gücün kötüye kullanılmasının bir sonucudur. Toplumun oluşturduğu bir şiddet türüdür. TCTS, bunlara sınırlı olmamakla birlikte cinsel şiddeti, aile içi şiddeti, insan ticaretini, zorunlu veya erken evliliği, zorla fuhuşu, cinsel sömürü ve istismarı ve

kaynakların, olanakların ve hizmetlerin reddini kapsar (CTCTS Eşgüdüm Grubunda tanımlandığı şekilde, Kızılhaç ve Kızılay Hareketi, 2015).

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, Birleşmiş Milletler tarafından “kadına, kadın olduğu için yöneltilen ya da kadınları orantısız bir biçimde etkileyen şiddet” olarak tanımlanır. Bu tanımlama ile kadına yönelik şiddetin rastlantısal olarak ortaya çıkan bir olgu olmaktan çok, toplum tarafından üretilen cinsiyetlerinden dolayı onları etkileyen bir olgu olduğunun altı çizilmektedir (CEDAW, 1992, <http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/siddet-nedir>). Aynı zaman da cinsiyete dayalı şiddet yaygın insan hakları ihlalidir. Birleşmiş milletler kadına yönelik şiddeti kadına yönelik, fiziksel, cinsel ve psikolojik zarar neden olan toplumsal cinsiyete dayalı şiddet eylemi olarak tanımlar (Ennaji ve Sadiqi, 2011:1).

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, bizzat toplumun gelenek ve kültüründen dolayı özellikle de kadın ve kız çocuklarını zor duruma iten bir şiddet türüdür. Toplumsal davranış kalıpları ve önyargılar yine toplumun içerisinde yetişen fakat toplum tarafında ezilmeye ve dışlanmaya zorlanan en hassas gruplardan oluşan kadın ve kız çocuklarını toplumsal cinsiyete dayalı şiddete maruz bırakmaktadır.

3.1.6. Aile İçi Şiddet

Aile içi şiddet, yakın eşler (partnerler) (eş, kız/erkek arkadaş) arasındaki ayna zamanda diğer aile fertleri arasındaki şiddeti tanımlamak için kullanılan bir terimdir. Özel yaşamda, genellikle cinsel ilişki ya da kan bağı ile bağlı bireyler arasında vuku bulan (BM, 2003, Akt: Kadına yönelik şiddetle mücadele projesi-Şiddete Maruz Kalan Kadınlara Sunulan Hizmetler, 2008) bu şiddet türü, WHO (Dünya Sağlık Örgütü) tarafından, yakın partner/eş veya eski eş/partner tarafından uygulanarak fiziksel, cinsel ve psikolojik zarara sebep olan davranış olarak tanımlanır ve fiziksel saldırı, cinsel zorlama, psikolojik istismar ve davranış kontrolünü içerir (WHO, 2013 <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>).

İstanbul Sözleşmesi, aile içi şiddeti “mağdurun faille aynı ikameti paylaşıyor veya paylaşmış olmasına bakılmaksızın aile içerisinde veya hanede ya da eski veya şimdiki eşler veya partnerler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik şiddet eylemi olarak tanımlar (Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi-İstanbul

Sözleşmesi, 2011, <http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/siddet-nedir>). Bu tanıma göre, aile içi şiddet türü aile tanımı içerisinde yer alan kişiler arasında çeşitli boyutlarıyla yaşanan bir şiddet olayıdır.

Aile içi şiddetin genel ve değişmeyen karakterlerini ortaya koyan üç unsur üzerine durulabilir:

1. Aile içi şiddetin failleri ve mağdurları, genellikle evlilik yoluyla oluşan bir akrabalık ilişkisine sahiptirler. Bu açıdan evlilik cüzdanı/nikâh aynı zamanda aile içi şiddete izin veren lisans belgesi niteliğindedir.
2. Aile içi şiddetin fail ve mağdurları ailenin, yuvanın, evin geleneksel örgüleriyle desteklenen mahremiyetini paylaşırlar. Dolayısıyla problemler ve özellikle de şiddet dışarıya duyurulmaz, bu konuda gizliliğe büyük önem verilir.
3. Aile içi şiddetin fail ve mağdurları genellikle aynı evi paylaşırlar... babanın, erkek kardeşin evlenmiş kız çocuğuna şiddeti, sevgililerin şiddeti gibi durumlar evlilikten ziyade aynı ortamı paylaşarak da gerçekleşebilmektedir (Fukuyama, 2000:49, Akt: Yıldırım, 2006:258) aile içi şiddet aileyi algılayışımıza göre de değişiklik göstermektedir. Aile içi şiddet bu aile türlerinden hangisi olursa olsun genelde kadına yönelen şiddettir.

Aile içi şiddete maruz kalan kadın, şiddete maruz kaldığı ortamı terk etmek için çoğu zaman aile bağlarını kopartamamaktadır. Bu duruma sebep olan etmenlerden bazıları; çocuklarının olması, kendine öz güveninin olmaması, bir mesleğinin/ekonomik gelirinin olmaması, yasal prosedürleri bilmemesi ve güvenememesi, güçlendirici mekanizmalardan/aile bağlarından yoksun oluşu, dini inanışlar, duygusal alışılmışlık gibi etmenlerdir. Aile içi şiddetin riskini artıran bazı faktörler bulunmaktadır: zorunlu göçler, iç göçler, yoksulluk, afetler, medyanın yanlış kullanımı gibi durumlar aile içi şiddeti artırabilmektedir.

BM verilerine göre; dünyadaki kadınların en az üçte ikisi ciddi anlamda şiddete maruz kalıyor. Şiddeti uygulayan çoğu kez eş veya yakın akrabalarından birisi (Engström, 2013:10). Bu durum sadece Türkiye'ye özgü bir sorun değildir. Hangi ülke de doğduğun önemli değil, kadın olmak bu durum için yeterlidir.

Aile içi şiddet, aile içi fertlerden; kadın, çocuk ve yaşlıya uygulanan şiddettir. Kadına şiddet; kavram olarak kadına yönelik şiddet, kadının birlikte yaşadığı erkek tarafından

fiziksel güç kullanılarak ya da korkutularak yıldırılmasıdır. Şiddetin amacı kadının davranışlarını korkuya dayalı olarak kontrol etmektir (Aktaş, 2006:33). Kadını hedef alan şiddet türüdür.

Mülteci kadınlar eşleri ve akrabaları olan erkeklerce maruz bırakıldıkları şiddete karşı kimi zaman ailedeki kadınlardan da destek görememekteyirler. Bu hal içerisinde, ekonomik olarak güçlendirici araçlardan yoksunluk, dil, eşlerinin ve ailenin baskısı, sorumlu oldukları çocukları ve yeterli dayanışma ağına sahip olamama mülteci kadınları şiddet sarmalının içine itmekte kadın bu durumdan çıkabileceğine, başka bir hayatın mümkün olabileceğine dair umut, inanç ve direncini yitirmektedir. Yaşama dair inancı ve umudu olmayan kadın yalnızlığına mahkûm edilmektedir. Bu yalnızlık içerisinde itilen kadınlardan bazıları, intiharla yaşamlarına son verebilmektedirler. (<http://www.multeci.org.tr/haberler/multeci-kadinlarin-durumuna-iliskin-bir-degerlendirmehem-multeci-hem-kadin-multeci-kadinlar-ne-yasiyor-ne-yapmalı/>)

Türkiye vatandaşı kadınlarda olduğu gibi mülteci kadın cinayetlerinin çoğunda da fail ya eş ya da akrabalarıdır. Bianet'in medyaya yansıyan haberlere dayanarak tuttuğu erkek şiddeti çetelesine göre 2016 yılında erkekler tarafından öldürülen 261 kadından 6'sı Suriyeli mülteci kadınlardır; 2017'de erkekler tarafından öldürülen 290 kadından 17'si mülteci veya göçmen kadınlardır. Bu kadınlardan 6'si eşleri ya da akrabaları olan erkeklerce öldürüldüler. Yine 2017 yılında 4 kadın ise babaları, eşleri ya da akrabaları olan erkekler tarafından yaralandılar. Ocak 2018'de erkekler tarafından öldürülen 13 kadından 4'ü mülteci kadınlardır. Bu kadınların 2'si Suriyeli 2'si ise Afganistanlıydı. Suriyeli kadınların biri eşi, diğeri mahalleden Suriyeli bir erkek tarafından, Afganistanlı kadınlar ise eşleri tarafından öldürülmüşlerdir(<https://m.bianet.org/bianet/kadin/194126-erkek-siddeti-ocak-2018>).

3.1.7. Çocuğa Şiddet

Yetersiz toplumsallaşma pratikleri, ebeveyn kontrolünde yetersizlik, disiplin becerilerinde yetersizlik, ebeveyn çocuk ilişkisinde yetersizlik sonucu yaşanan olaylarda ebeveynler şiddete başvurmaktadır (Özkan, 2011:96). Aile içerisinde çocuğa uygulana şiddet yaygın şiddet türlerindedir. Özellikle çocuklarda şiddet birer kontrol aracı olarak görülmektedir.

3.1.8. Yaşlıya Şiddet

Fiziksel, duygusal, ekonomik ve ihmal şeklinde kendisini gösterir. Genelde çocuklarıyla oturan yaşlılar doktora ailesiyle birlikte başvurduğu için şiddeti uygulayanın adını ve kimliğini açıklamaktan korkarlar (Engström, 2013:45) de göstermektedir ki şiddetin yaşı yoktur. Yaşlıya uygulana şiddet geleneksel aile kültürünün yaşandığı ailelerde, aynı evi paylaşmak durumunda kalındığı zamanlarda daha sık karşılaşılan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.1.9. Flört şiddeti

Sevgilinin sana karşı fiziksel, cinsel, psikolojik, sosyal ve dijital şiddet içeren davranışlarda bulunmasıdır. Sevgilin, sana karşı şiddet göstererek senin üzerinde egemenlik kurmayı, seni kontrol etmeyi ve gücünü göstermeyi hedefler. Flört şiddeti, bitmiş ya da sürmekte olan heteroseksüel ya da homoseksüel ilişkilerde ortaya çıkabilir (<https://www.morcati.org.tr/tr/8-mor-cati-kadin-siginagi-vakfi/8-flort-siddeti>).

Her durumda insan şiddete maruz kalmaktadır. İnsanın şiddete maruz kalması için toplumun yaygın görüşü olan aile kavramı içerisinde değerlendirilen fertlerinden biri olmasına gerek kalmadan da flört aşamasındayken şiddete maruz kalma durumu da söz konusu olabilmektedir. Flört şiddeti genellikle erkeğin kadına yönelik kırıncı tutum ve davranışlarını içeren şiddet olarak algılanabilmektedir.

3.2. Kadına Yönelik Şiddet

İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddeti, “bir insan hakkı ihlali ve kadına yönelik ayrımcılığın bir biçimi... Kamusal veya özel alanda meydana gelmesine bakılmaksızın, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlüklerinden yoksun bırakma” olarak tanımlamaktadır (Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi - İstanbul Sözleşmesi, 2011, <http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/siddet-nedir>) tanımından yola çıkarak, kadına yönelik şiddetin temelinde hangi yaşta olursa olsun kadın bulunur.

Kaynağında güç ve kontrol isteği olan kadına yönelik şiddet, erkek egemen sistemin kadınları ezen, sömüren, baskı altında tutan, dışlayan, ayrımcılığa ve cinsiyetçi uygulamalara maruz bırakan yapısının ve sistemin öznesi olarak tanımlanan erkeklerin,

güç ve iktidarının devamlılığı için kullandığı en önemli araçlardan biridir (Saygılıgil, 2016:250). Kadına yönelik şiddet erkek egemen/eril zihniyetin bir ürünüdür.

Aile içinde kadına yönelik şiddet genellikle eş, baba, erkek kardeş ya da erkek bir akraba tarafından uygulanmaktadır. Ataerkil bir yapıya sahip olan Türk toplumunda söz hakkının genellikle erkeklere verilmesi, kadınların haklarını koruması konusunda kanunların yetersiz kalması ve namusla ilgili konularda kadının mağdur olduğu zamanlarda dahi (tecavüz mağdurları) suçlu bulunup aile üyeleri tarafında cezalandırılması şüphesiz toplumumuzdaki kadına yönelik şiddet sorununun vahametini ortaya koymaktadır (Şaşman Kaylı ve Şahin, 2016:89). Kadına yönelik şiddeti destekleyen ve besleyen yine toplumdur. Bunun erkek veya kadın gibi bir ayrımı olmadan tüm toplum üyeleri bu durumdan sorumludur.

Kadına yönelik şiddet, kadının fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel olan hareketlerdir. İster kamusal, ister özel alanda olsun kadına yönelik her türlü baskı yönetimi şiddettir...(www.bmkadinhaklari.org, Akt: Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele projesi-Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, 2008) tanıma göre kadına şiddet, kadını merkez alan toplumsal düşüncenin oluşturduğu her türlü baskı ve şiddeti içine almaktadır.

Kadına yönelik şiddet sadece Türk toplumuna has bir problem değildir. Günümüzde kadına yönelik şiddet öyle bir hal almıştır ki, kadınlar için şiddetsiz ortamlar hemen hemen yok denecek kadar azdır. Kadına yönelik fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet önüne geçilemeyecek boyutlara gelmektedir. Kadın bu şiddete sadece kadın olduğu için maruz kalmakta ve kan bağı ya da cinsel ilişkisi olan kişiler tarafından da maruz kalmamaktadır. Kadına tecavüzü de içeren bu durumlarda kadının gözünde herkes potansiyel faildir. Kadına yönelik şiddetin birçok soruna yol açtığı bilindiği gibi kadınlarda çeşitli sağlık sorunlarına de neden olmaktadır.

Geri kalmış ve gelişmekte olan toplumlarda kadınların şiddet görme olasılıkları çok fazladır. Bu gibi geleneksel toplumlarda kadın şiddet gördüğünü kimseye söyleyemez. Böyle toplumlarda kadına karşı şiddete yönelik olguların büyük bir çoğunluğu da gizli olarak kalmaktadır ya da kayıtlara geçmemektedir. Ailesi kızını evlendirirken gelin verdiği evdekilere “ eti senin kemiği benim” şeklinde, kızı her neye maruz kalırsa kalsın sesini çıkartmayacağını teminini vermiş bulunmakta ya da başka bir deyişle “pekmezi

küpten, kadını kökten al” şeklinde atasözleri evlenen genç kızların bir sorunları olsa dahi aileleriyle iletişim yolunun kapalı olduğunu gösteren atasözleridir. Ayrıca “Dövülmeyen kadın, tımarsız ata benzer”, “Kızını dövmeleyen dizini döver” gibi cümlelerde ataerkil toplum yapısında eril zihniyeti destekleyen ve toplumsal bağlamda kadına yönelik şiddeti meşrulaştıran cümlelerdir. Kadına yönelik şiddet toplumun izin verdiği oranda artmaktadır.

3.2.1. Kadına Yönelik Şiddetin Sebepleri

Kültürel değerler, gelenek ve görenekler ve her türlü sosyal öğrenme yoluyla edinilmiş davranışlar ataerkil bir düşünce yapısını beslemektedir. Bu düşünce yapısında kadın daha pasif ve sessiz kalırken, erkek daha baskın ve aktiftir. Erkeğin hemen hemen her dediği sorgulanmadan kabul edilirken kadının bir şey söylemeye pek hakkı yoktur. Bu düşünce yapısı çocukluktan beri bilinçli veya bilinç dışı olarak hayatımızda yerini almıştır. Böyle bir aile de yetişen kız çocuğu, evlendiğinde de söz hakkının olmadığını kendi ailesinde anne örneği üzerinden yeni oluşturduğu ailesinde de bu durumun başrolü kendisi olarak devam ettirmektedir. Kadın yaşadığı şiddete karşı kendini savunamamakta ve bu şiddetin boyutu ve türü ne olursa olsun katlanmak zorunda kalmaktadır.

Bazı kadınlar şiddet karşısında başvuracakları mercileri bilirken bazı kadınlarda şiddete sesini dahi çıkartamamaktadırlar. Sesini dahi çıkartamayan kadınları bu duruma iten sebepler, geleneksel kadınlık rolleri yani toplumsal değerlerdir. Kadının kendini suçlaması, kadın yemek yapmadığında ya da çocuğu susturmadığında şiddete maruz kalıyorsa, kadın aile evinden gelin olurken ailesinin tembihlemeleri sonucu her ne yaşarsa yaşasın gelin olduğu evde kalacağını bir görev olarak sayması ve bir kötü durumla karşılaşsa dahi anne evine bu durumu iletememesi gibi sebepler kadını şiddetin kucağında bırakmaktadır.

Kadına yönelik aile içi şiddetin nedenleri bireysel faktörler, ilişki faktörleri, yakın çevreye ilişkin faktörler ve toplumsal faktörler olmak üzere dört temel grupta açıklanmaktadır.

- **Bireysel Faktörler:** Eşlerin erken yaşta evlenmeleri, depresyon veya kişilik bozuklukları, düşük gelire sahip olma, çocukken şiddete maruz kalma ya da tanık olma,
- **İlişki Faktörleri:** Evlilikte çatışma yaşama ve ilişki problemlerini çözememe, ailede erkek hâkimiyetinin baskın olması, ailenin koruma ve destekleme işlevlerini yerine getirememesi,
- **Yakın Çevreye İlişkin Faktörler:** Yakın çevrenin şiddeti olağan algılayarak desteklemesi, şiddete karşı yakın çevrenin yaptırımlarının yetersiz olması,
- **Toplumsal Faktörler:** Geleneksel toplumsal cinsiyet normları, şiddeti destekleyen sosyal normlar (Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri, 2008:15). Bu temel gruplara göre, kadının şiddet görmesinin sebepleri birey-mezzo-makro boyutlarıyla tüm toplumu ilgilendirmektedir.

Tablo 1: Kadın ve Erkeğe Sosyo-Kültürel Ortamdan Aktarılanlar

Kadınlar	Erkekler
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerçeklerini gösterme zorunluluğuna sahiptir. ▪ Anlaşma alanları arama eğilimindedir. ▪ İletişimi konuşma ile sürdürür. ▪ Amaca ulaşmak için önce konuşmayı ve iletişimi esas alır. ▪ İlişkileri ve iletişim becerisi ile kabul edilir. ▪ Çok boyutlu düşünür. Görüşmede bütün faktörleri hesaba katar. ▪ Çok boyutlu bir içe bakış yöntemine sahiptir. ▪ İlişkileri içine sindiği gibiye dağları aşar ve verimli olur. ▪ Nihai amacına ulaşmadan önce ayrıntılar üzerinde çok fazla durur. ▪ Problemlerini her durumda kendisiyle konuşmak isteyenlerle paylaşır. ▪ Bir problemi çözmeye çalışmak yerine yakınlık veya iletişimin duygusal alanlarına yönelir. ▪ Yaşam rolleri arasında denge arar. ▪ Birçok problemi kendisiyle ilgili görür. (“Bu benim hatam olmalı”).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kendi inandıklarını aynen kabul ettirme eğilimindedir. ▪ Aynı düzeyde olmayan noktalarda boşluklar görme eğilimindedir. ▪ Amaç ve hedeflere ulaşmak esastır. ▪ Önce hedeflere ulaşma sonra iletişim ve konuşma gelir. ▪ Görevlerini yerine getirmesi ve işteki başarısı ile kabul edilir. ▪ Doğrusal düşünür. Yalnızca bir tek sorunla ilgilenir. ▪ Doğrusal ve tek boyutlu içe bakışı vardır. ▪ İlişkileri içine sinmese de amaçlarına ulaşmak için verimli olmak zorundadır. ▪ Nihai amacına ulaşmak temel hedefi olduğu için ayrıntıları göz ardı eder. ▪ Yalnızca hedefleriyle ilgili olan problemleri paylaşır. ▪ Probleme konsantre olduğunda yalnızca onunla ilgilenir. ▪ Her gün kazanma ya da kaybetme savaşındadır. ▪ Problemleri (kendisiyle ilgili olanları bile) başkalarının problemi olarak görür (“Bu senin sorunun”).

***Kaynak:** (Aktaş, 2006:213).

Cinsiyete dayalı ayrımcı değerler, eşitliğe engel olup kadını haklarından yoksun bırakmakta ve şiddet çoğu zaman, kadın erkek eşitsizliğini sürdürmede araç olarak kullanılmaktadır. Çünkü kadına aile içinde uygulanan şiddet, kadınla erkek arasındaki iktidar eşitsizliğine bağlı olarak yaşanmakta ve erkeğin kadın üzerinde denetim kurma isteğinin sağlanması için uygulanmaktadır. Çözüm, geleneksel rol ve davranış kalıplarının değişmesi ve kadın ile erkek arasındaki eşitliğin sağlanmasıdır. Bunun için devletlerin kesin tutum alması ve ayrımcı değer yargılarının ortadan kalkması için çaba göstermeleri, gerekirse özel ve geçici önlemler almaları gerekmektedir (Karınca, 2010: 15). Cinsiyete dayalı ayrımcı değerlerin yok olması için her birimin üzerine düşen görevleri bulunmaktadır. Fakat esas görev devlete aittir.

Az gelişmiş toplumlarda; geleneksel ilişki mekanizmaları varlığını sürdürmektedir. Bu durum kadına yönelik şiddeti aile, akrabalar içerisinde dışarıya duyurmadan çözmeye çalışmaktadır. Fakat Türkiye gibi gelişmekte ve kentleşmekte olan toplumlarda geleneksel ilişki varlığını koruyamamakta ve değişen toplum yapısına ayak uyduramamaktadır. Bu durum aile içi şiddeti de gözler önüne sermektedir. Aile içi şiddet aile içi ve akrabalar boyutundan uzaklaşmış ve toplumsal bir sorun haline almıştır. Aile içi şiddet bir suç unsuru haline gelmiştir. Böylece suça devletin kayıtsız kalması olanaksız görünmektedir. Böylece varlığı gizli kalan aile içi şiddet gün geçtikçe ortaya çıkarılmış ve sayısı artmıştır. Geleneksel düzenden çıkan ailelerin temel sorunlarından birisi de sosyo-ekonomik düzenlerinin değişmesi olmuştur. Tek başına kazancı yetemeyen erkek kadından yardım istemese bile kadının da ev ekonomisine katkısını kabul etmek durumunda kalmıştır. Böylece geleneksel toplumlarda var olan temel davranış ve rol kalıpları değişime gitmeye mecbur kalmıştır. Ev içerisinde bulunan güçlü erkeğin sorumluluğu paylaşılmıştır. Üstünlükleri ve sorumluluğunun paylaşılması, güçlü olan bu değerleri elinde tutan birisi için çok zor olmuştur. Gücünün paylaşılmasını istemeyen erkek bu durum için zorunlu kılınmıştır.

Tablo 2: Kadına Yönelik Şiddetten Kaçınabilmek İçin

- **Tehdit içermeyen davranışlar;** Kadının kendini güvende hissetmesine yönelik davranmak, kadının rahatça kendini ifade etmesini sağlamak.
- **Ekonomik ortaklık;** Parasal kararları beraber almak, mali düzenlemelerin iki tarafın da yararına olmasına dikkat etmek.
- **Güven ve destek;** Kadının hayattaki amaçlarını desteklemek, duygularına, düşüncelerine ve etkinliklerine saygı duymak.
- **Saygı;** Kadını ön yargısızca dinlemek, duygusal açıdan desteklemek, anlayışlı olmak, düşüncelerini önemsemek.
- **Müzakere etmek ve adil etmek;** Çatışmalarda her iki tarafın memnun olacağı çözümler bulmak.
- **Dürüstlük ve hesap verebilirlik;** Sorumlulukları bilmek, hatalı olduğunda kabul etmek, açık iletişim kurmak.
- **Ortak sorumluluk;** Adaletli iş dağılımı konusunda karşılıklı anlaşmak, aile kararlarını birlikte almak.
- **Sorumlu ana-babalık;** Ana-babalık sorumluluklarını paylaşmak, çocuklara şiddetten kaçınan rol model olmak”

Kaynak: (duluth-model.org,2008, Akt: Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Projesi-Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, 2008).

Şiddetin her türüsünden kaçınmak için karşılıklı saygı ve anlayış önemli bir noktadır. Akabinde empati ile birleşebilen bu önemli noktalar şiddetsizlik ortamı için gereklidir.

3.2.2. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele

Türkiye’de kadınların nüfusa göre dağılımı hemen hemen erkek nüfus ile ciddi fark yaratmayacak boyuttadır. Türkiye 2018 verilerine göre; erkek nüfusu 40 milyon 535 bin (%50,2), kadın nüfusu 40 milyon 275 bin (49,8) olup toplam nüfus 80 milyon 810 bin 525 kişidir (<http://www.dogrulukpayi.com/bulten/2018-de-kadin-istatistikleri>).

Tablo 3: Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus

YAŞ GRUBU	KADIN		ERKEK		TOPLAM 80 810 525
	%	n	%	n	
0-14	23,0	9 264 387	24,1	9 769 101	19 033 488
15-64	67,4	27 149 051	68,4	27 732 601	54 881 652
65 +	9,6	3 861 952	7,5	3 033 433	6 895 385

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/Start.do> (2017 yılı, Türk Vatandaşı nüfusu)

Mevzuatlar ve Düzenlemeler

1. “Yasalarımızda kadın haklarına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. 1 Ocak 2002 yılında yapılan Yeni Medeni Kanun düzenlemesi ile kadın-erkek eşitliği üzerinde durulmuştur. Düzenlemelerden bir kaç;

  - “Aile reisi kocadır” hükmü değiştirilerek “evlilik birliğini eşler beraber yönetirler” hükmü getirilmiştir.
  - Eski kanunda evlilik birliğini temsil hakkı, bazı haller dışında kocaya ait iken, Yeni Medeni Kanunda evlilik birliğinin temsili eşlerin her ikisine verilmiştir.
  - Evin seçimini kocanın yapacağı hükmü değiştirilerek, eşlerin oturacakları evi birlikte seçecekleri hükmü getirilmiştir” (KARAL, Dilek, AYDEMİR Elvan, 2012:52).

2. “Kadın statüsünün geliştirilmesine yönelik son yıllarda farklı alanlarda gerçekleştirilen değişikliklerden öne çıkanları şu şekilde özetleyebiliriz;

  - 2002 yılında yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu’nda yapılan değişiklikler sonrasında Aile Mahkemeleri kurulmuş ve 2003 yılından itibaren adli sistem içinde yer almışlardır.
  - 2003 yılında çıkarılan İş Kanunu’nda işyerlerindeki taciz olayları suç kapsamına alınmış ev taciz suçu işleyenlerin cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.
  - 2004 yılında Anayasanın 10. Maddesine “kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir, devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür” hükmü eklenmiştir. Yapılan bu değişiklikle birlikte devlet kadın ve erkeğin

her alanda eşit haklara ve imkânlarla kavuşması için düzenlemeler yapmak ve gerekli tedbirleri almakla hükümlü kılınmıştır.

- 2010 yılında ülkede çok tartışmalı bir biçimde Anayasa’da yapılan değişiklikle aynı maddenin ikinci fıkrasının sonuna “... bu maksatla alınacak tedbirler, eşitlik ilkesine aykırı olacak şekilde yorumlanamaz.” ibaresi eklenmiş ve pozitif ayrımcılık uygulamasının önü açılmıştır.
  - 25 Şubat 2009’da Cumhuriyet tarihinde ilk defa TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulmuştur.
  - Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele amacına yönelik olarak, TBMM “Töre ve Namus Cinayetleri Araştırma Komisyonu” kurulmuştur.
  - Türk Ceza Kanunu’nda yapılan değişikliklerde töre ve namus gerekçesiyle işlenen suçlar kişiye bağlı suçlar kapsamına alınarak, cezalar ağırlaştırılmıştır. Kasten adam öldürme suçunun, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren nitelikli hallerinin düzenlendiği maddeye “Töre Saikiyle” ifadesi eklenerek töre cinayeti faillerinin en yüksek ceza ile cezalandırmaları kabul edilmiştir.
  - 10 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren Yeni İş Kanunu’yla iş hayatında ayrımcılığı önlemek üzere “eşit işe eşit ücret” ilkesi geliştirilmiştir.
  - İş Kanunu’nda yapılan değişiklik ile doğum izni doğumdan önce 8, doğumdan sonra 8 olmak üzere 16 haftaya çıkarılmıştır” (KARAL, Dilek, AYDEMİR Elvan, 2012:60).
3. “Kadınlara Yönelik Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW)’nin 1986 yılında Türkiye’ de kabul edilmesinin ardından;
- 1987 yılında Kadına Yönelik Politikalar Danışma Kurulu, Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulmaya başlanmıştır.
  - 1990 Kadının Statüsü ve Sorunları Başkanlığı
  - 1990 SHÇEK’e bağlı ilk kadın konuk evinin açılması,
  - 1993 Devlet İstatistik Enstitüsü bünyesinde Toplumsal Yapı ve Kadın İstatistikleri Şubesi’nin oluşturulması,

- Üniversitelerde Kadın Araştırma ve Uygulama Merkezleri ve Yüksek Lisans Programları açılmaya başlanmıştır (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015:35)
4. 4320 Ailenin Korunmasına Dair Kanun 17 Ocak 1998 tarihinde kabul edilmiştir. Bu kanunun kabulünün ardından;
- 28 Haziran 2005 tarihinde, şeref ve namus adına işlenen suçların, namus cinayetlerinin, kadına ve çocuklara yönelik şiddetin nedenlerini incelemek ve araştırmak üzere, alınması gerekli önlemleri belirleyebilmek için, TBMM’de bir araştırma komisyonu kurulmuş ve komisyonun hazırladığı rapor Meclis Başkanlığı’na sunulmuştur.
  - 2006 yılında, araştırma raporunu temel alan Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi çıkarılmıştır.
  - 2008 yılında çıkarılan Ailenin Korunmasına Dair Kanun’un Uygulanması Hakkında Yönetmelik ile de şiddet uygulayan aile bireyleri hakkında alınacak tedbirler ile bu tedbirlerin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015:35)

Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) 1990 yılında Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur. KSGM, Kanunla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına (1990), Başbakanlığa, Aile ve sosyal Politikalar Bakanlığı (2011) gibi çeşitli birimlere bağlanmıştır. KSGM, kadına yönelik şiddetle mücadele için şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında farkındalık yaratılması için çeşitli bakanlıklar ile işbirliğiyle eğitim programları hazırlamakta ve yürütmektedir (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015:36). Bu durum göstermektedir ki her geçen gün ülkemizde kadın şiddetine dair gelişmeler devam etmektedir.

6284 Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 4320 Ailenin Korunmasına Dair Kanun’un uygulamadaki aksaklıklarını gidermek amacıyla

oluşturulmuştur. Bu kanun ile şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurları olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amaçlanmıştır. Şiddet Önleme Ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)'nin yürüteceği hizmet ve faaliyetler ilgili kanun ile düzenlenmiştir (Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015:37)

Kadına yönelik şiddete ilişkin kültürel aktarımlar da söz konusudur. Bunlar;

- Kızını dövmeyen dizini döver.
- Kadının hakkı kötüdür.
- Saçı uzun akli kısa.
- Kızını dövmezsen ya zurnacıya kaçarsın ya davulcuya gibi atasözleri de günümüze kadar gelmiştir.

Kadına yönelik şiddet konusunda halk arasında çeşitli yanlış inanışlarda mevcuttur. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

- Şiddete yoksul ve eğitimsizler arasında rastlanır.
- Şiddet abartılan bir durumdur. Aile içi şiddet o kadar da fazla değildir.
- Dayak yiyen kadınlar davranışlarını değiştirirler.
- Aile içinde böyle şeyler olur. Aile fertleri birbirlerini sevdikleri için ilişkileri şiddetten etkilenmez.
- Erkekleri daha çok kadınlar kışkırtırlar.
- Erkekler şiddeti kontrol edemezler, engel olamazlar.
- Dayak zamanla ortadan kalkar.
- Evdeki şiddetin sebebi alkol ve ilaçtır.
- Dövülen kadın bundan hoşlanır, aksi takdirde evi terk ederdi. Kadınlara yönelik şiddet evrenseldir. Kültür, kadına yönelik şiddet için mazeret olamaz.
- Şiddet olmadan eğitim olmaz.
- Şiddet sadece madde kullanımı sonucu oluşmaz.
- Ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Kadın dayak yediyse yapmıştır bir şey.

(Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri, 2008:17).

Yukarıda da bahsedildiği gibi Türkiye’de kadın haklarına dair çeşitli düzenlemeler, kanunlar, projeler mevcuttur. Fakat teorikte var olan durumların pratiğe yansımaması sonucu çeşitli problemler gündeme gelmektedir. Kadına şiddet bahsedilen sebepten dolayı bir türlü önüne geçilemeyen bir sorun olarak varlığını devam ettirmektedir.

Tablo 4: Kadın Şiddete Maruz Kaldığında Nerelere Başvurmalıdır

Acil telefon hatları:	Şikâyet ve İhbar İçin:
<ul style="list-style-type: none"> • ALO 155 Polis İmdat, • ALO 156 Jandarma İmdat • ALO 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı (7 Gün 24 Saat Ücretsiz Hizmet Verir) • 112 ACİL	<ul style="list-style-type: none"> • Valilik- Kaymakamlık • Polis Merkezi • Jandarma Karakolu • Adli Makamlar (Cumhuriyet Başsavcılığı ve Aile Mahkemeleri) • Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri • Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri • Sağlık Kuruluşları

Kaynak: (<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/uygulamalar/siddete-maruz-kalindiginda>)

Ülkemizde var olan kanunlar ve düzenlemeler; ülkemizde yaşayan dil, dini, ırkı her ne olursa olsun tüm kadınlar için geçerlidir. Türkiye kanunları Türkiye’de yaşayan insanları kapsamaktadır. Günümüzde ülkemizde çok sayıda Suriyeli yaşamaktadır. Çalışma yaptığım alanı da oluşturan Suriyeliler de aynı haklara sahiptir.

BÖLÜM III: GÖÇ VE TÜRKİYE’DEKİ SURİYELİ KADINLAR

İnsan ve diğer canlılar varoluşunu tehlikeden kaçarak kendini daha korunaklı yerlere yönelerek sürdürmektedir. Bu kaçmak durumu canlıların kodlarında mevcuttur. Fakat insan hayvandan farklı olarak gelecek tehdidi önceden de sezebilir ve bunun sonucunda kaçıışı başlatabilir (Tarhan, 2000:113, Akt: Uluslararası Kadına ve Çocuğa Şiddet Sempozyumu Bildiri Kitabı, 2012:404). Göç etmek durumunda kalan insanlar kendilerini, ailelerini, akrabalarını korumak için önceden tehdidi sezme durumlarına göre kaçışlarını başlatırlar ve göç süreci başlamış olur.

“Günümüzde devletler kenedi ekonomilerini güçlendirmek, sosyal ihtiyaçlarını karşılamak, insani yardım, tarihi bağlar, sınırlarını kontrol etmede yaşanan yetersizlikler gibi farklı nedenlerle isteyerek ve/veya istemeden göçmen kabul etmektedir” (Şeker, 2015:9).

1. Göç

Göç dini, iktisadi, siyasi, sosyal ve diğer sebeplerden dolayı insan topluluklarının hayatlarının tamamını veya bir bölümünü geçirmek üzere bir iskân ünitesinden, bir başkasına yerleşmek suretiyle yaptıkları coğrafi yer değiştirme hareketidir. Kişisel nedenlerle yer değiştirmeye ve bu esnada nakledilen eşyaların hepsine de göç denmektedir. Ayrıca kuşların, balıkların ve bazı hayvan türlerinin, belli mevsimlerde dünyanın çeşitli yerlerine gitmeleri de göç adıyla anılır (https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0nsan_g%C3%B6%C3%A7leri). Çeşitli sebeplerden dolayı ikamet edilen yerin değiştirilmesi ülke dışına olduğunda yasal yolla ya da yasal olmayan yollarla gerçekleşebilmektedir.

Düzenli Göç: “Yabancıların, yasal yollarla Türkiye’ye girişini, Türkiye’de kalışını ve Türkiye’den çıkışını ifade eder” (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, Md. 3 (1)). Her ülkenin göç etmek durumunda kalan başka ülke vatandaşları için olmasını istedikleri bir durumdur.

Düzensiz Göç: “Yabancıların yasa dışı yollarla Türkiye’ye girişini, Türkiye’de kalışını, Türkiye’den çıkışını ve Türkiye’de izinsiz çalışmasını ifade eder” (Yabancılar ve

Uluslararası Koruma Kanunu, Md. 3 (1)). Göç eden kişilerin kayıt altına alınması zor bir durum olan çoğu zaman da kayıt altına alınamayan ülkeye giriş şeklindedir.

2. Mülteci

“İrki, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden haklı bir zulüm korkusu nedeniyle vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve söz konusu korku yüzünden ilgili ülkenin korumasından yararlanmak istemeyen kişidir” (http://www.goc.gov.tr/icerik6/goc-terimleri-sozlugu_363_382_727_icerik).

Mülteci olmak, bir psikolojik olgu değil, psikolojik sonuçları olan sosyo-politik ve hukuksal bir olgudur. Sıradan insanlar mülteci olurlar, çünkü doğrudan ya da dolaylı bazı politik ve/veya askeri eylemlerinin sonucu olarak hükümetleri ya da bazı gruplar tarafından evlerini terk etmeye zorlanırlar ve ardından başka bir coğrafi bölge ya da başka bir ülkede sığınma ararlar... Yaşamlarının alt üst olması ve başka bir yerde iskânı içeren bu süreç sırasında, mülteciler evlerinden, yeni ve daha güvenli bir eve yer değiştirmeye çalışırken ihtiyaçları da artar (Papadopoulod, 2007:301, Akt: Şaşman Kaylı ve Şahin, 2016:105). Aktarılanlardan yola çıkarak mültecilik gönüllü bir tercih sebebi değildir. İnsanlar canlarını kaybetme korkusu sonucu kendilerini dillerini, kültürlerini tanımadıkları başka bir ülkede bulurlar.

Göçlerin en trajik olanı kuşkusuz mülteci göçleridir. Dünya’da her yıl milyonlarca insan yaşadığı toprakları terk ederek başka bir ülkeye sığınmak zorunda kalmakta, bunun için de insan kaçakçılarının ellerinde ne var ne yoksa vermek durumunda kalmaktadırlar (Türkoğlu, Akt: Şaşman Kaylı ve Şahin, 2016:106). Mülteci göçleri insan hayatında isteyerek yapılan bir eylem değildir. Hatta öyle bir durumdur ki, mülteci göçlerinde insanlar tüm her şeylerini ülkelerini terk etmek için verirler.

3. Sığınmacı

“İlgili ulusal ve uluslararası belgeler çerçevesinde bir ülkeye mülteci olarak kabul edilmek isteyen ve mültecilik statüsüne ilişkin yaptıkları başvurunun sonucunu bekleyen kişilerdir. Olumsuz bir karar çıkması sonucunda bu kişiler ülkeyi terk etmek zorundadırlar ve eğer kendilerine insani ya da diğer gerekçeler nedeniyle ülkede kalma izni verilmemişse bu kişiler ülkede düzensiz bir durumda bulunan herhangi bir yabancı

gibi sınır dışı edilebilirler” (http://www.goc.gov.tr/icerik6/goc-terimleri-sozlugu_363_382_727_icerik).

4. Geçici Koruma ve Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler

“Menşei Ülkelerine dönemeyen üçüncü ülke kişilerinden kaynaklanan kitlesel bir akının meydana gelmesi ya da derhal meydana gelebilecek olması durumunda özellikle söz konusu kişilerin ya da koruma gerektiren diğer kişilerin yararına olarak, sığınma sisteminin etkin işleyişi üzerinde olumsuz etki yaratmadan sığınma sisteminin işletilmemesi riski varsa, bu kişilere acil ve geçici koruma sağlamak amacıyla sağlanan istisnai özellikteki prosedürdür” (http://www.goc.gov.tr/icerik6/goc-terimleri-sozlugu_363_382_727_icerik).

2011 yılı Suriye savaşı sebebiyle ülkemize giriş yapmış Suriyeliler ülkemizde geçici koruma statüsü altında yaşamaktadırlar.

“2011 yılının Mart ayında, iç karışıklıkların başlamasından bu yana, günden güne artan sayıda Suriye Arap Cumhuriyeti (Suriye) vatandaşı Türkiye’ye uluslararası koruma bulmak amacıyla gelmektedir. Ülkemiz bu kişilere ”geçici koruma” sağlamaktadır. Suriye’deki insan hakları ihlallerinde 2012 ve sonrasında ortaya çıkan hızlı artış, insani yardım ihtiyaçlarında dramatik artışları da beraberinde getirmiştir. İç karışıklıkların başlamasından bu yana, Suriye ile güçlü tarihi, kültürel ve komşuluk bağları olan Türkiye Cumhuriyeti bu durumdan etkilenen Suriye vatandaşları için “açık kapı” politikası izlemiştir... Kamplarda, okul öncesi de dâhil olmak üzere, okul çağındaki tüm çocuklar için eğitim hizmetleri mevcuttur ve Türk vatandaşlarına verilen standartta sağlık hizmetleri verilmektedir. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeli Yabancılar için yetişkin eğitim merkezleri de mevcut olup bir mesleği olmayanlara, yeterli beceri kazandırılarak meslek sahibi olmalarına yardımcı olunmaktadır. Türkiye, Suriyelilere yalnızca geçici ev sahipliği yapmamakta aynı zamanda onları kriz sonrası dönem için de hazırlamaktadır. Geçici barınma merkezlerinin kuruluşu ve işletilmesi için yazılı standartlar kılavuzları oluşturmuş ve böylece tüm barınma merkezlerindeki koşulların benzer olması sağlanmıştır. Bu standartlar aynı zamanda gelecekte meydana gelebilecek muhtemel afetler sonrasında ihtiyaç duyulan afet barınma merkezlerinde de kullanılacak standartlar olarak oluşturulmuştur. Türkiye tarihi misyonu gereği Suriye’de yaşanan bu

insanlık dışı muamelelere kayıtsız kalmamış, gerek sınırları içerisindeki geçici barınma merkezlerinde ve çeşitli illerde, gerekse Suriye sınırları içerisindeki geçici barınma merkezlerinde ve çeşitli yerleşim yerlerinde bu trajediden etkilenen Suriye vatandaşlarına insani yardım sağlamada en cömert davranan ülke olmuştur” (http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecicikorumamizaltındaki%20suriyeliler_409_558_560_icerik).

Tablo 5: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Sayı
2011	0
2012	14.237
2013	224.655
2014	1.519.286
2015	2.503.549
2016	2.834.441
2017	3.426.786
2018	3.547.194

Kaynak: (http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik)

Ülkemizin uyguladığı “açık kapı” politikası ile Suriye savaşının ilk yıllarında ülkemize çok sayıda Suriyeli göç etmiştir. Fakat görülmektedir ki günümüzde bile bu g etme işlemi sürmektedir. Ülkemizde giderek artan Suriyeli nüfus; T.C. İ Göç İdaresi Müdürlüğü 2018 verilerine göre toplamda 3.547.194’tür.

Tablo 6: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Yaş-Cinsiyet Dağılımı

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	245.294	228.954	474.248
5.Eyl	247.112	231.651	478.763
Eki.14	196.955	181.677	378.632
15-18	158.449	128.785	287.234
19-24	316.196	225.794	541.990
25-29	199.159	144.724	343.883
30-34	167.129	124.765	291.894
35-39	117.540	92.825	210.365
40-44	78.887	71.213	150.100
45-49	59.559	55.420	114.979
50-54	48.070	45.955	94.025
55-59	32.212	32.176	64.388
60-64	23.214	23.773	46.987
65-69	15.068	15.227	30.295
70-74	8.412	9.342	17.754
75-79	4.769	5.776	10.572
80-84	2.709	3.473	6.182
85-89	1.422	1.766	3.188
90+	747	968	1.715
TOPLAM	1.922.930	1.624.264	3.547.194

Kaynak: (http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik)

Tablo 6'ya göre 2018 yılı Mart ayı verilerine göre, Suriyeli erkek sayısı kadın sayısına göre fazladır. 3.547.194 kişi olan genel nüfus içerisinde toplamda 1.624.264 kadın ve 1.922.930 erkek bulunmaktadır.

0-18 yaş arasında bulunan erkek çocuk 847.810 iken bu yaş aralığındaki kız çocuk sayısı 771.067 olup toplam çocuk sayısı 1.618.877'dir.

Tablo 7: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Yaşadığı İlk 10 İl

İl	Sayı
İstanbul	550.486
Şanlıurfa	477.335
Hatay	449.586
Gaziantep	372.069
Mersin	204.074
Adana	189.538
Bursa	141.588
İzmir	134.875
Kilis	130.317
Konya	103.674

Kaynak: (http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik)

Çalışma yapmış bulunduğum Kilis ili yüzölçümü 1.521 km²'dir. Kilis ilinin Suriye'ye uzaklığı 10 km mesafededir. Bu sebeple Kilis ili Türkiye'ye girişte geçiş noktası olmuştur. Yüzölçümünün küçük olması ve neredeyse il nüfusu kadar da Suriyeliyi bünyesinde barındırması fizibilite çalışmalarına ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Kilis ilinin hem geçiş noktası hem de bu kadar Suriyeli bünyesinde barındırması Suriyelilerle çalışma konusunda fırsat oluşturmuştur.

Tablo 8: Kilis İli Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler

ERKEK	KADIN	TOPLAM
67.368	62.689	130.057

Kaynak: Ek5

2011 yılından bu yana her geçen gün Suriyeli sayısı ülkemizde artmaya devam etmektedir. Bu artıştan en büyük payı alan illerden biri de Kilis ilidir. 09.04.2018 yılı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü verileri doğrultusunda Kilis ilinde 67.368 erkek, 62.869 kadın yaşamaktadır. Toplam 130.057 kişiden 18 yaş altı geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin sayısı 64.234'tür.

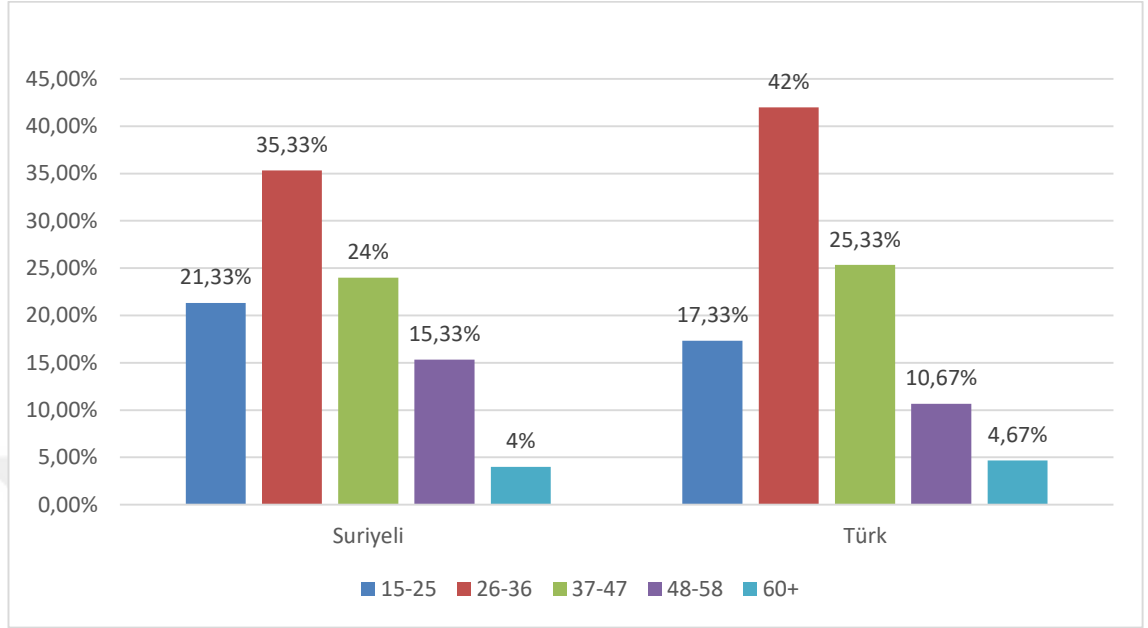
Göç, temelde sosyal bir hareket olmasına karşın, ekonomik yaşamdan kültüre kadar hayatın her yönünü etkileyen temel değişim araçlarından birisi olmuştur. Göç, özünde "yer değiştirme hareketi" olarak tanımlansa da, toplumun sosyal, kültürel, ekonomik, politik yapısı ile yakından ilişkili olup, onu derinden etkileyen bir sosyal olay olarak da

ortaya çıkmıştır (Sayın, Usanmaz ve Aslangir, 2016). Göç olgusu toplumun sosyal yapısı olan kadına yönelik şiddeti de etkilemektedir. Yeni hayatlar yaşamaya başlayan insanlar; farklı kültür, farklı coğrafya gibi etmenlerle eşlerine, çocuklarına şiddet uygulayabilmektedir. Suriyelilerde kadına yönelik şiddetin sebeplerinden biriside yaşanan göç olayıdır. Birleşmiş Milletlerin göçmen raporlarına bakıldığında göçmenlerin %80'ini kadınların ve çocukların oluşturduğu göze çarpmakta ve göçe maruz kalan kadınların da çoğunun cinsel şiddet, ekonomik eşitsizlik ve insan hakları ihlalleri ile karşılaştığı ortaya çıkmaktadır (Thomas, 2008, Akt: Barın, 2015). Göçlerden etkilenme oranlarından en fazla kadınlarda olması kadınlara iyi bir şekilde yansımamıştır. Kadınlara şiddet, sosyal dışlanma gibi noktalarda yansımaları olmuştur. Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele ederken sadece Türkiye'de yaşayan Türk halkı düşünülmemektedir. Ülkemize 2011 yılından bu yana var olan Suriyeliler ile Türkler bu araştırma neticesinde kadına yönelik aile içi şiddet konusu özelinde karşılaştırılmış ve benzerlik ve farklılıklar açıklanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUM

“Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlara ve Türkiye’deki Evli Kadınlara Yönelik Erkek Şiddeti: Kilis Örneği” konulu anket çalışmasına dair Suriyelilerle çalışma yapabilmek adına gerekli mercilerden gerekli izinler alınmıştır. İzin sürecinin akabinde tercüman isteği giderilmek için yıllardır Türkiye’de var olan kökeni Arap olan erkek bir tercüman ile sahaya çıkılmıştır. Fakat pilot uygulamada görülmüştür ki erkek tercüman ile istenen sonuçlar alınamamıştır. Pilot uygulama sonuçlarına göre Suriyeli kadın tercüman eşliğinde alana çıkılmış, kapı kapı dolaşıp Suriyeli kadınlarla bire bir, yüz yüze anket soruları sorularak cevaplar alınmıştır. Aynı anket soruları üzerinden Kilis ilinde yaşayan yerel halka kartopu örnekleme uygulanarak anketler dağıtılmış ve geri toplanarak cevaplar alınmaya çalışılmıştır. Bu şekilde bir uygulama sonucu 150 Kilis ilinde yaşayan yerel evli kadın ve 150 Suriyeli evli kadın olmak üzere toplam da 300 kişi ile anket çalışması yapılmıştır. Suriyeli katılımcıların hepsi Suriye’nin Halep ilinden gelen kişilerden oluşmaktadır. Verilen cevaplar doğrultusunda veriler SPSS programı kullanılarak işlenmiş ve yorumlanmıştır. Kilis ilinde yaşayan herkese ulaşmak ekonomik sebepler ve zaman açısından mümkün olamamıştır. Ulaşılan kişilerin genel olarak Kilis ilinde yaşayan Suriyeli ve yerel kişileri temsil etmektedir. Veriler aşağıda aktarılmıştır. Verilerde 35. ve 43. (tablolar dâhil) aralıkta olan tablolar “ki-kare” analizi sonucu elde edilmiş verilerdir. Bahsedilen tabloların yorumlarında “anamlılık” kelimesi kullanılmış olup $0,5 > p$ ise anlamlı, değilse anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır şeklinde yorumlama cümleleri bulunmaktadır. Yapılan araştırmada veriler nicel olarak işlenmiş olup araştırma sonucunda çarpıcı nitel yorumlar da zaman zaman aktarılmıştır.

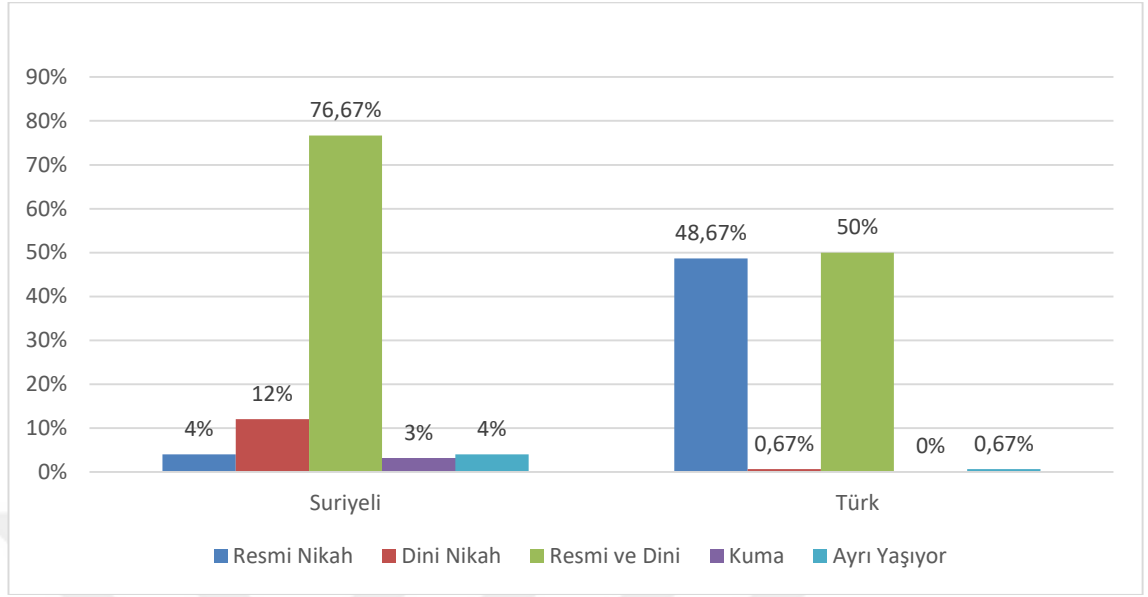
Tablo 9: Yaş Dağılımları

Tabloya göre bu kişilerden 15-25 yaş aralığında olan Suriyeli oranı %21,33 (32 kişi), %17,33 (26 kişi)'tür. 26-36 yaş aralığında olan Suriyeli oranı %35,33 (53 kişi), %42 (63 kişi)'tür. 37-47 yaş aralığında olan Suriyeli oranı %24 (36 kişi), %25,33 (38 kişi)'tür. 48-58 yaş aralığında olan Suriyeli oranı %15,33 (23 kişi), %10,67 (16 kişi)'dir. 60 yaş ve üstünde olan Suriyeli oranı %4 (6 kişi) olup Türk oranı %4,67 (7 kişi)'dir ve katılımın en az olduğu yaş grubunu oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, ankete katılan Suriyeli ve Türk katılımcıların en fazla olduğu yaş aralığı 26-36'dır. 15-25 yaş aralığında bulunup çocuk yaşta evlilik gerçekleştirmiş kişilerde mevcuttur. Suriyeli katılımcıların erken yaşta evlenme durumları Türk katılımcılara göre fazladır.

Tablo 10: Evlilik Türleri

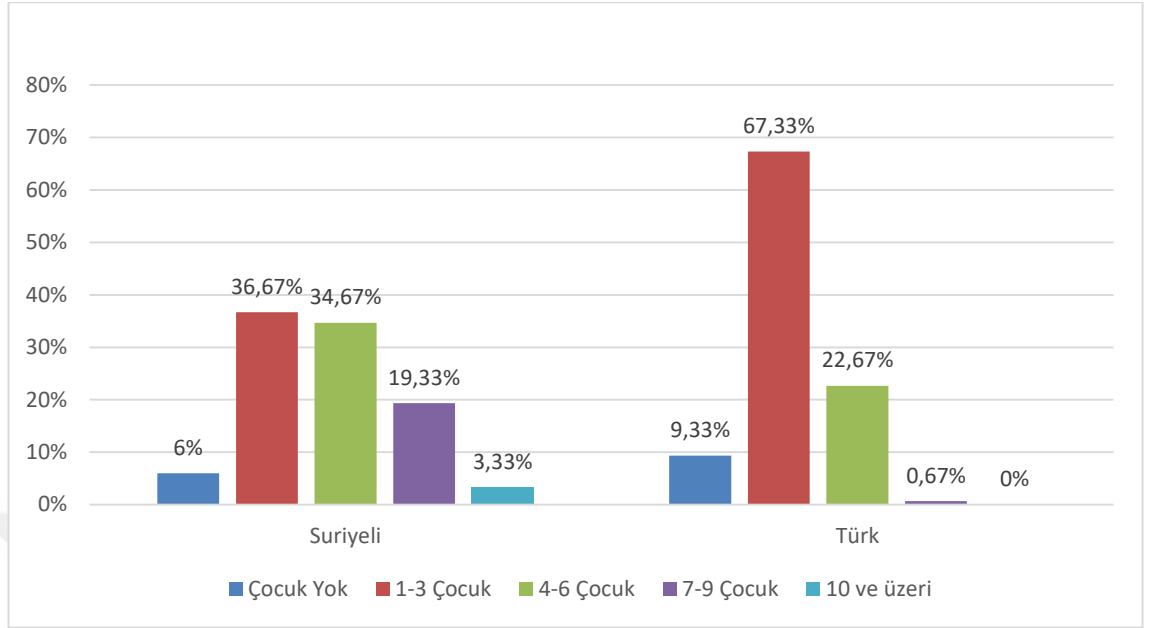

Tablo 10'a göre araştırmaya katılan kadınlardan sadece "resmi nikâh" ile evli olan Suriyelilerin oranı %4 (6 kişi), Türklerin oranı %48,67 (73 kişi)'tür. Sadece "dini nikâh" ile yaşayan Suriyeli oranı %12 (18 kişi), Türk oranı %0,67 (1 kişi)'dir. "Resmi ve dini nikâh" ile yaşayan Suriyeli oranı %76,67 (115 kişi), Türk oranı %50 (75 kişi)'dir. "Kuma usulü" ile yaşayan Suriyeli oranı %3,33 (5 kişi)'tür. Eşinden "ayrı yaşayan" Suriyeli oranı %4 (6 kişi), Türk oranı %0,67 (1 kişi)'tür.

Araştırmaya katılan Suriyelilerde "kuma usulü" evlilik mevcuttur. Araştırmaya katılan Suriyelilerin büyük çoğunluğu hem resmi hem de dini nikâh ile birlikte yaşamaktadırlar. Sadece "dini nikâh" ile yaşayan Suriyeliler de bulunmaktadır. Türklerin hiç biri "kuma usulü" ile evli değildir. Türkler resmi nikâha önem vermektedirler. Resmi nikâhı bulunan Türklerin sayısı hem resmi hem dini nikâhları bulunanlar kadar mevcuttur.

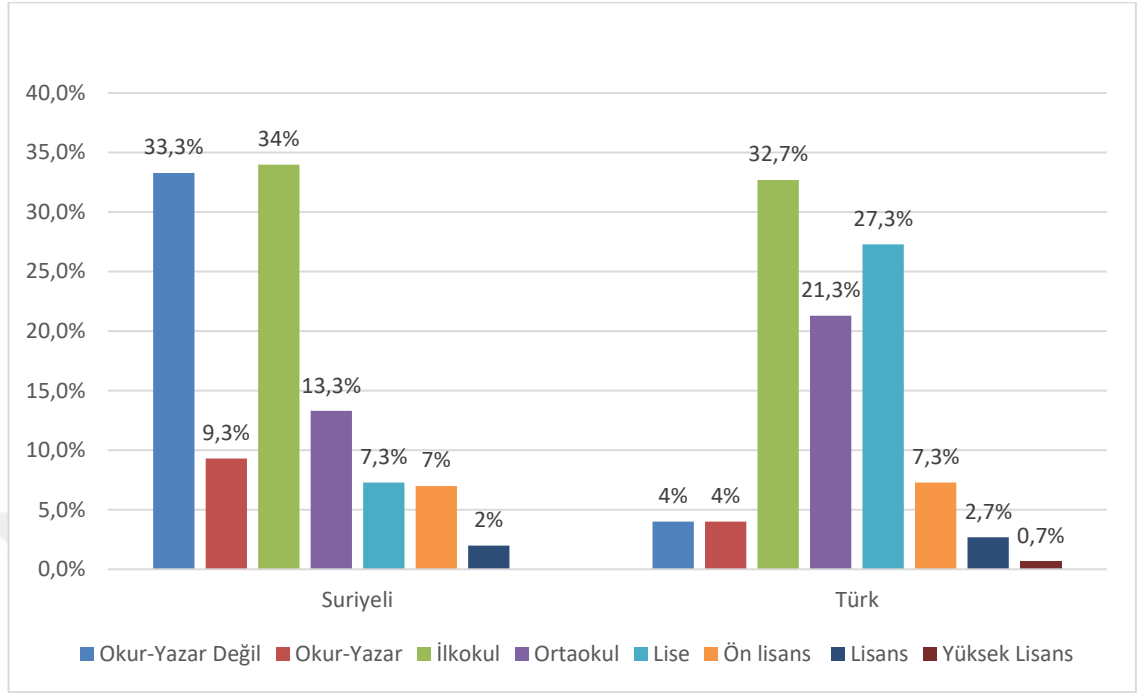
Tablo 11: Çocuk Sayıları

Tabloya göre, çocuğu olmayan Suriyeli oranı %6 (9 kişi), Türk oranı %9,33 (14 kişi)'tür. 1-3 arasında çocuğu olan %36,67 (55 kişi), Türk oranı %67,33 (101 kişi)'tür. 4-6 arasında çocuğu olan %34,67 (52 kişi), Türk %22,67 (34 kişi)'dir. 7-9 arasında çocuğu olan %19,33 (29 kişi), %0,67 (1 kişi)'tür. 10 ve üzeri çocuğu olan %3,33 (5 kişi)'tür. 10 ve üzeri çocuğu olan katılımcı grubu en az katılımcı sayısını oluşturmaktadır. Türklerde ise kişi sayısı bulunmamaktadır.

Araştırmaya göre, Suriyeli katılımcıların 3 ve üzeri çocuğa sahip olma sayıları Türk katılımcılara göre fazladır. Türk katılımcılar genellikle 1-3 çocuk arasında çocuğa sahiptirler. Ayrıca Suriyeli katılımcılar bu soru sorulduğunda sadece erkek çocuklarını söylemektedirler. Ek olarak kız diye tekrardan sormamız gerekmektedir. Fakat Türk katılımcılar çocuklarının toplam sayısı iletmektedirler. Ataerkil zihniyetin en ufak bir ayrıntı da bile bulunduğu kaçınılmaz gerçektir.

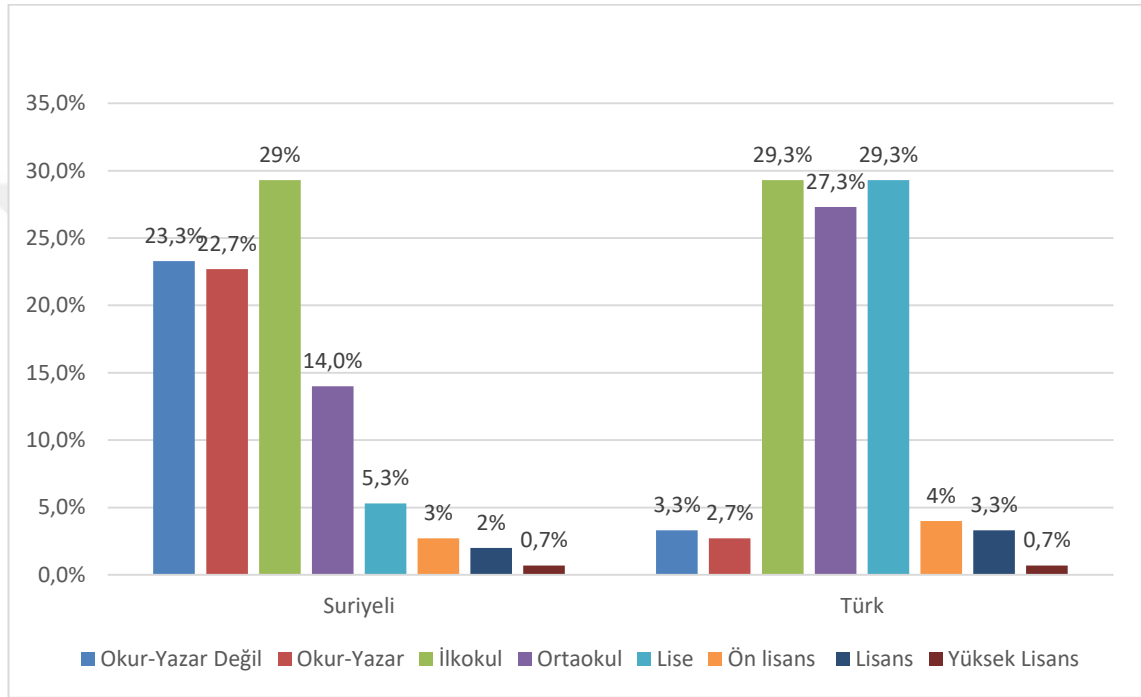
Tablo 12: Eğitim Durumları

Tabloya göre yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Bu kişilerden okur-yazar olmayan Suriyeli kişi sayısı 50 ve katılan kişilerin %33,3'ünü, okur-yazar olmayan Türk kişi sayısı 6 ve katılan kişilerin %4'ünü oluşturmaktadır. Okur-yazar olan Suriyeli kişi sayısı 14 ve katılan kişilerin %9,3'ünü, Okur-yazar olan Türk kişi sayısı 6 ve katılan kişilerin %4'ünü oluşturmaktadır. İlkokul mezunu olan Suriyeli kişi sayısı 51 ve katılan kişilerin %34'ünü, İlkokul mezunu olan Türk kişi sayısı 49 ve katılan kişilerin %32,7'sini oluşturmaktadır. Ortaokul mezunu olan Suriyeli kişi sayısı 20 ve katılan kişilerin %13,3'ünü, Ortaokul mezunu olan Türk kişi sayısı 32 ve katılan kişilerin %21,3'ünü oluşturmaktadır. Lise mezunu olan Suriyeli kişi sayısı 11 ve katılan kişilerin %7,3'ünü, Lise mezunu olan Türk kişi sayısı 41 ve katılan kişilerin %27,3'ünü oluşturmaktadır. Ön lisans mezunu olan Suriyeli kişi sayısı 1 ve katılan kişilerin %7'sini, Ön lisans mezunu olan Türk kişi sayısı 11 ve katılan kişilerin %7,3'ünü oluşturmaktadır. Lisans mezunu olan Suriyeli kişi sayısı 3 ve katılan kişilerin %2'sini, Lisans mezunu olan Türk kişi sayısı 4 ve katılan kişilerin %2,7'sini oluşturmaktadır. Lisansüstü mezunu olan Suriyeli kişi sayısı bulunmamakta olup, Lisansüstü mezunu olan Türk kişi sayısı 1 ve katılan kişilerin %0,7'sini oluşturmaktadır. Lisansüstü katılımcı grubu en az katılımcı sayısını oluşturmaktadır.

Araştırmaya göre, Suriyeli katılımcıların eğitim durumları genellikle okur-yazar değil ve ilkököl mezunu kategorilerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum Türk katılımcılar için ilkököl mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu kategorilerinde yoğunlaşmaktadır. Suriyeli katılımcılardan okur-yazar olmayan sayısı Türk katılımcılara göre fazladır. Bulgular ışığında, okula gitmeden ve ilkököl bitirip evlendirilen kız çocuğu sayısı Suriyelilerde ciddi bir öneme sahiptir.

Tablo 13: Eşlerinin Eğitim Durumları

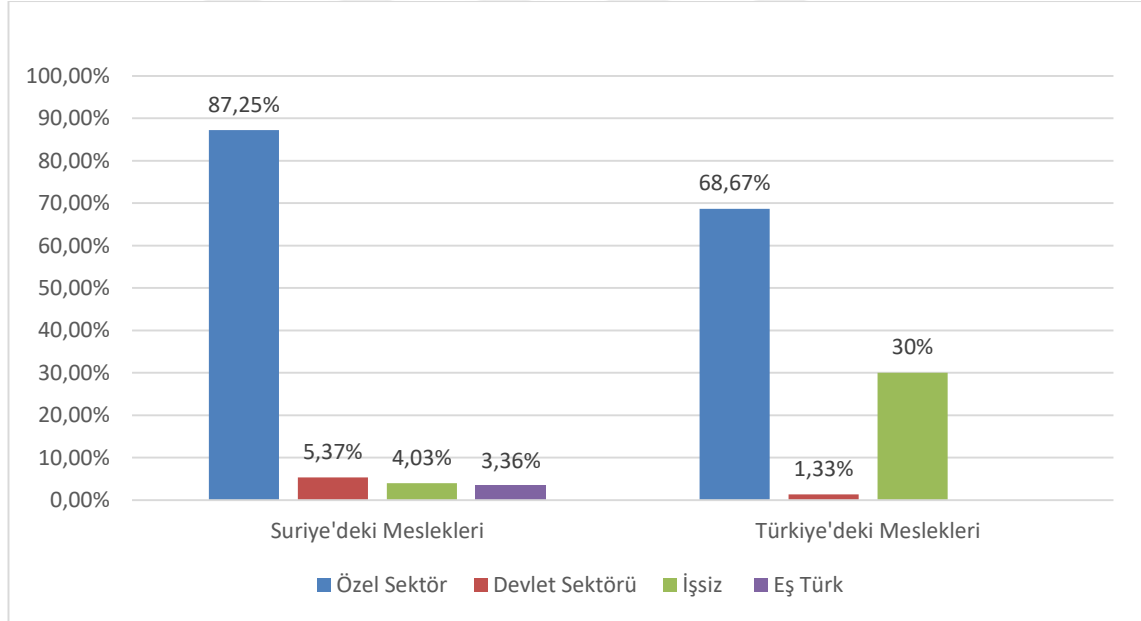

Tabloya göre yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Bu kişilerden okur-yazar olmayan Suriyeli kişi sayısı 35 ve katılan kişilerin %23,3'ünü, okur-yazar olmayan Türk kişi sayısı 5 ve katılan kişilerin %3,3'ünü oluşturmaktadır. **Okur-yazar** olan Suriyeli kişi sayısı 34 ve katılan kişilerin %22,7'sini, Okur-yazar olan Türk kişi sayısı 4 ve katılan kişilerin %2,7'sini oluşturmaktadır. **İlkokul mezunu** olan Suriyeli kişi sayısı 44 ve katılan kişilerin %29,3'ünü, İlkokul mezunu olan Türk kişi sayısı 44 ve katılan kişilerin %29,3'ünü oluşturmaktadır. **Ortaokul mezunu** olan Suriyeli kişi sayısı 21 ve katılan kişilerin %14'ünü, Ortaokul mezunu olan Türk kişi sayısı 41 ve katılan kişilerin %27,3'ünü oluşturmaktadır. **Lise mezunu** olan Suriyeli kişi sayısı 8 ve katılan kişilerin %5,3'ünü, Lise mezunu olan Türk kişi sayısı 44 ve katılan kişilerin %29,3'ünü oluşturmaktadır. **Ön lisans mezunu**

olan Suriyeli kişi sayısı 4 ve katılan kişilerin %2,7'sini, Ön lisans mezunu olan Türk kişi sayısı 6 ve katılan kişilerin %4'ünü oluşturmaktadır. **Lisans mezunu** olan Suriyeli kişi sayısı 3 ve katılan kişilerin %2'sini, Lisans mezunu olan Türk kişi sayısı 5 ve katılan kişilerin %3,3'ünü oluşturmaktadır. **Lisansüstü mezunu** olan Suriyeli kişi sayısı 1 ve katılan kişilerin %0,7'sini, Lisansüstü mezunu olan Türk kişi sayısı 1 ve katılan kişilerin %0,7'sini oluşturmaktadır. Lisansüstü katılımcı grubu en az katılımcı sayısını oluşturmaktadır.

Araştırmaya göre, Suriyeli katılımcıların eşlerinin eğitim durumları genellikle okur-yazar değil, okur-yazar ve ilkokul mezunu kategorilerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum Türk katılımcıların eşleri için ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu kategorilerinde yoğunlaşmaktadır. Suriyeli katılımcıların eşlerinin okur-yazar olmayan sayısı Türk katılımcıların eşlerine göre fazladır. Hem Suriyeli hem de Türk eşlerin kadınlara göre eğitim durumları daha yüksektir.

Tablo 14: Suriyeli Katılımcıların Eşlerinin Mesleki Dağılımı

Yapılan araştırma Suriyeli katılımcıların eşlerinin Suriye'deki mesleğine dair bilgiler edinmek için sadece Suriyelilere yöneltilmiş bir sorudur. Tablo 14'e göre, Suriyeli katılımcıların eşlerinden özel sektörde çalışanların oranı %87,25 (130 kişi)'dir. Devlet sektöründe çalışanların oranı %5,37 (8 kişi)'dir. Suriye'de iken de çalışmayan eşlerin

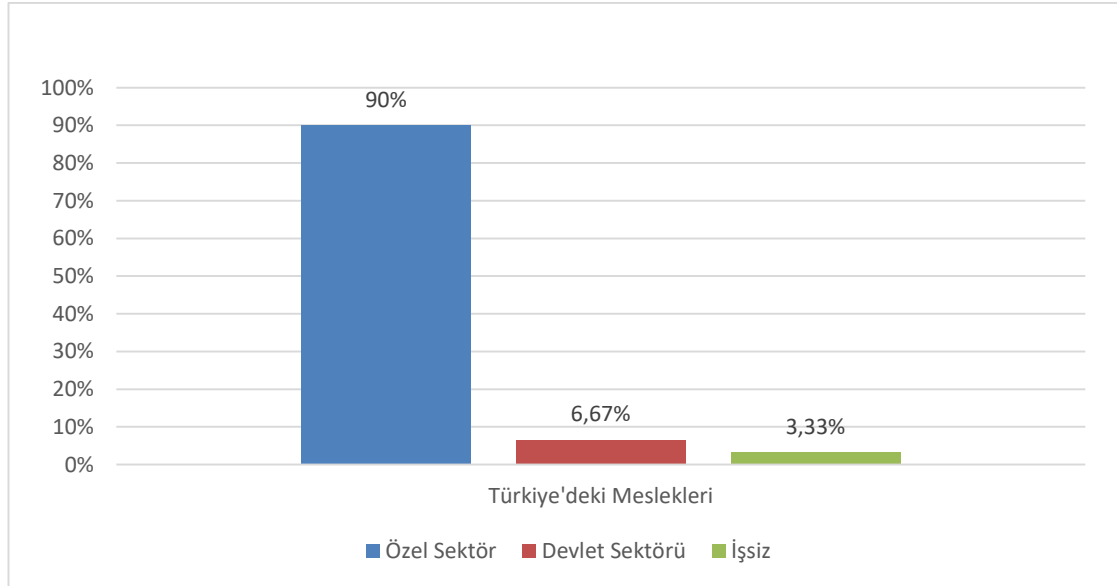
oranı %4,03 (6 kişi)'dir. Kendisi Suriyeli fakat eşleri Türk olanların oranı %3,36 (5 kişi)'dir. Bu kişiler bu soruya cevap vermemişlerdir.

Araştırmaya göre, Suriyeli katılımcıların eşlerinin Suriye'deki mesleklerinin büyük bir kısmını özel sektör oluşturmaktadır. Özel sektörde genellikle eşler inşaat işlerinde ve esnaf dükkânlarında gerek sahibi gerekse esnaf yanında işçi olarak çalışmaktadır.

Tablo 14'e göre, Suriyeli katılımcıların eşlerinden Türkiye'de özel sektörde çalışanların oranı %68,67 (103 kişi)'dir. Devlet sektöründe çalışanların oranı %1,33 (2 kişi)'tür. Çalışmayan eşlerin oranı %30 (45 kişi)'dur.

Araştırma sonucunda Suriyeli katılımcıların eşlerinin büyük çoğunluğu Türkiye'ye geldiklerinde de benzer işlerde çalışmıştır. Bu durum eşlerin herhangi bir unvan kaybı yaşamadıklarını ve bunun sonucunda da statü kaybı konusunda psikolojik sorunlar yaşama olasılıklarının düşük olduğunu ortaya çıkartmıştır. Ayrıca Suriyeli katılımcıların eşlerinin neredeyse 1/3'nin Suriye'de iken de işsizlik çektiği görülmektedir. Anket çalışmasına katılan Suriyeli kadınlardan da anlaşıldığı gibi Kilis ilinde yaşayan Suriyeliler sosyo-ekonomik durum olarak Suriye'deki yaşantılarından çok farklı bir yaşantının içinde değillerdir.

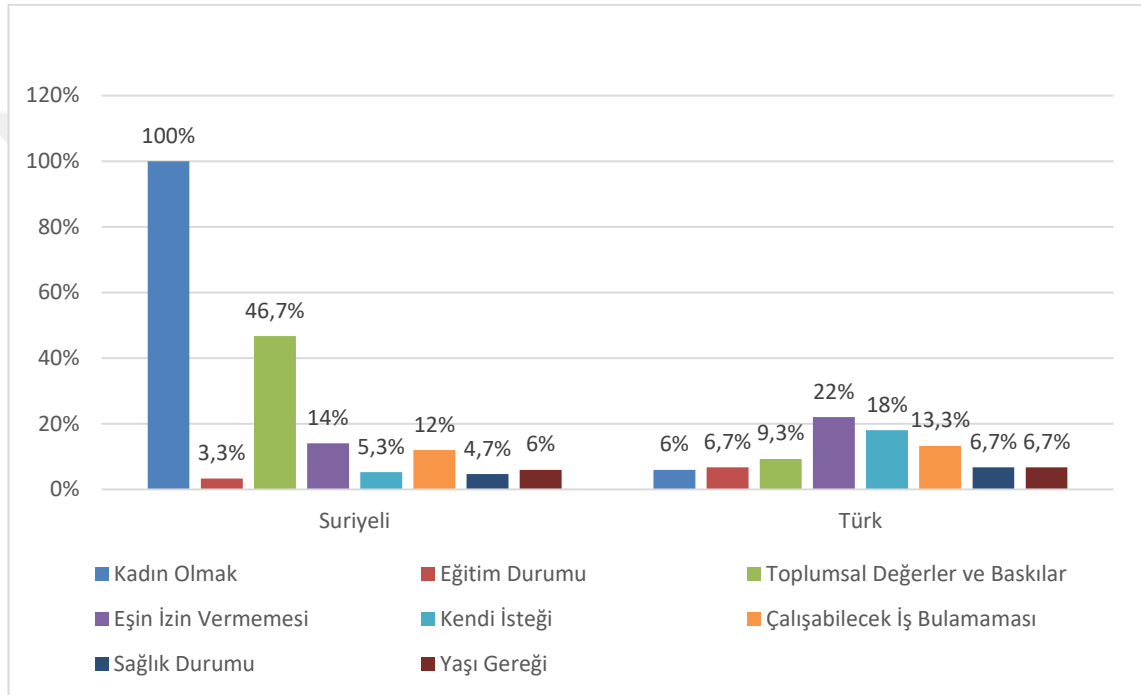
Tablo 15: Türk Katılımcıların Eşlerinin Türkiye'deki Mesleki Dağılımı

Araştırma 150 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 15'e göre, Türk katılımcıların eşlerinden özel sektörde çalışanların oranı %90 (135 kişi)'dir. Devlet sektöründe çalışanların oranı %6,67 (10 kişi)'dir. Çalışmayan eşlerin oranı %3,33 (5 kişi)'tür.

Araştırmaya göre Türk katılımcıların eşlerinin Türkiye'deki mesleklerinin büyük bir kısmını özel sektör oluşturmaktadır. Özel sektörde genellikle eşler inşaat işlerinde ve esnaf dükkânlarında gerek sahibi gerekse esnaf yanında işçi (terzi, fırıncı, baklavacı, ayakkabıcı vb.) olarak çalışmaktadır.

Tablo 16: Çalışmama Sebepleri

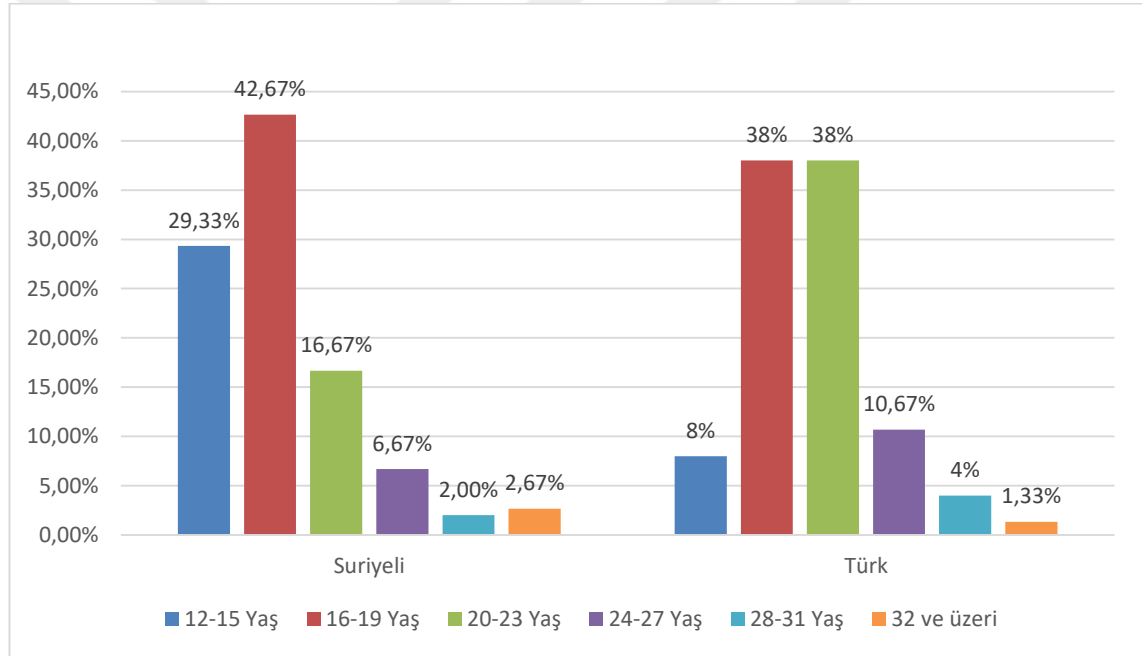
Tabloya göre araştırmaya katılan kişilerden neden çalışmadıkları sorusuna; Kadın olduğu için çalışma hayatına katılmayan 150 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %100'ünü oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 9 kişi olup Türk katılımcıların %6'sını oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kadın olmam sebebiyle çalışma hayatına katılmıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 159 kişiden oluşmaktadır. Eğitim durumu sebebiyle çalışma hayatına katılmayan 5 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %3,3'ünü oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 10 kişi olup Türk katılımcıların %6,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan eğitim durumum sebebiyle çalışma hayatına katılmıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 15 kişiden oluşmaktadır.

Toplumsal değerler ve baskılar sebebiyle çalışma hayatına katılamayan 70 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %46,7'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 14 kişi olup Türk katılımcıların %9,3'ünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan toplumsal değerler ve baskılar sebebiyle çalışma hayatına katılamıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 84 kişiden oluşmaktadır. Eşi izin vermemesi sebebiyle çalışma hayatına katılamayan 21 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %14'ünü oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 33 kişi olup Türk katılımcıların %22'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan eşimin izin vermemesi sebebiyle çalışma hayatına katılamıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 54 kişiden oluşmaktadır. Kendi isteği ile çalışma hayatına katılamayan 8 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %5,3'ünü oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 27 kişi olup Türk katılımcıların %18'ini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğim sebebiyle çalışma hayatına katılamıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 35 kişiden oluşmaktadır. Çalışabilecek iş bulamadığı gerekçesiyle çalışma hayatına katılamayan 18 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %12'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 20 kişi olup Türk katılımcıların %13,3'ünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan çalışabilecek iş bulamadığım gerekçesiyle çalışma hayatına katılamıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 38 kişiden oluşmaktadır. Sağlık sorunları nedeniyle çalışma hayatına katılamayan 7 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %4,7'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 10 kişi olup Türk katılımcıların %6,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan sağlık sorunların nedeniyle çalışma hayatına katılamıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 17 kişiden oluşmaktadır. Yaşının büyük olması nedeniyle çalışma hayatına katılamayan 9 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %6'sını oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 10 kişi olup Türk katılımcıların %6,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan yaşının büyük olması nedeniyle çalışma hayatına katılamıyorum diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 19 kişiden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan Suriyeli ve Türk katılımcıların büyük çoğunluğu "eşi izin vermediği için" ve "toplumsal değerler ve baskılar sebebiyle" alışmadıklarını ifade

etmişlerdir. Fakat Suriyeli katılımcıların hepsi “kadın olmaları sebebiyle iş bulamadıkları” şikkını işaretlerken bu şikkı işaretleyen Türk katılımcı sayısını sadece 9 kişi oluşturmaktadır. Yine farklı bir durum teşkil eden “kendi isteğiyle çalışmak istemediği” şikkını işaretleyen Türk katılımcılar Suriyeli katılımcıların 3 katından fazladır. Elde edilen bulgular ışığında Suriyeli katılımcılarda kadın olmak; ikinci bir planda kalmak ve çalışma hayatına katılamamak için yeterli bir sebepken, Türk katılımcılar için bu durum bu kadar önemli bir boyutta değildir. Bu bulgular doğrultusunda Türk katılımcı kadınların kendilerini ifade edebilmesi ve istekleri ve kendi hayatı üzerinde söz sahibi olma olasılıkları Suriyeli katılımcı kadınlara göre fazladır.

Tablo 17: Evlenme Yaşları

Araştırma 150 Suriyeli kadın ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 17’ye göre; 12-15 yaş aralığında olan katılımcıların oranı %29,33 (44 kişi)’tür. 16-19 yaş aralığında olan katılımcıların oranı %42,67 (64 kişi)’dir. 20-23 yaş aralığında olan katılımcıların oranı %16,67 (25 kişi)’dir. 24-27 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %6,67 (10 kişi)’dur. 28-31 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %2 (3 kişi)’dir. 32 yaş ve üzerinde bulunan katılımcıların oranı %2,67 (4 kişi)’dir.

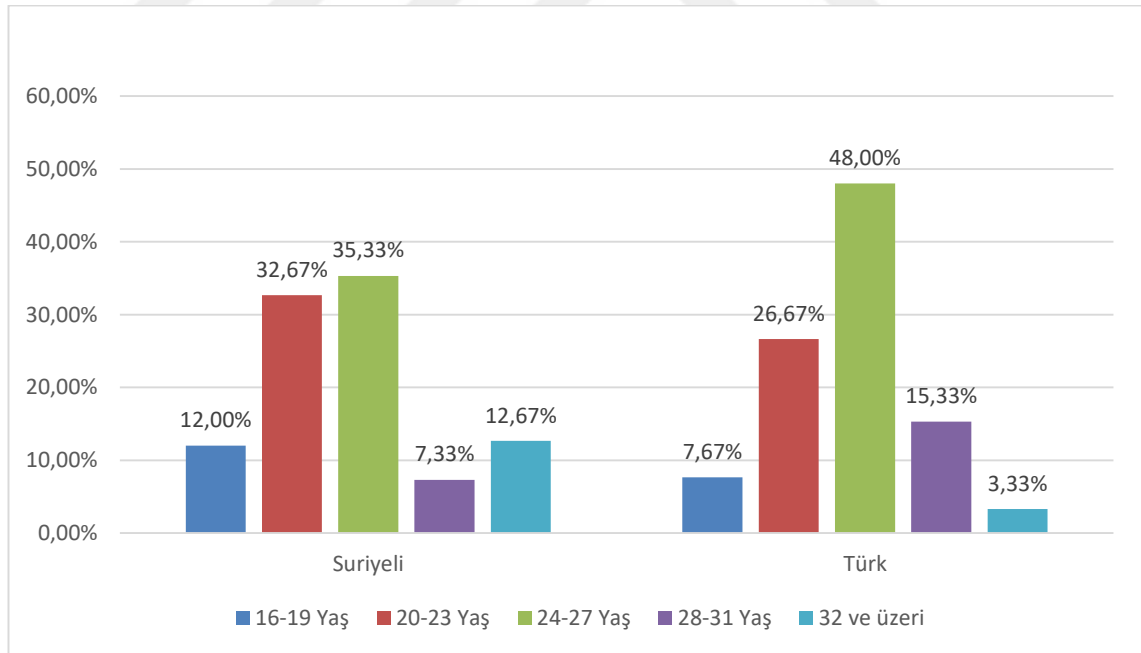

Araştırmaya katılan Suriyeliler de evlenme yaşı en fazla 16-19 yaş aralığında yoğunlaşmaktadır. 12-15 yaş aralığı ise en fazla evlenme yaşı olup ikinci sırayı almaktadır. Bulgular ışığında, Suriyeli katılımcılardan erken yaşta evlenen kişi sayısı ciddi boyutlardadır. Suriyelilerde “çocuk gelinler” sayısı çok fazladır. İlkokulu bitiren Suriyeli katılımcıların büyük çoğunluğu evlendirilmiştir.

Araştırma 150 Türk kadın ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 16’ya göre; 12-15 yaş aralığında olan katılımcıların oranı %8 (12 kişi)’dir. 16-19 yaş aralığında olan katılımcıların oranı %38 (57 kişi)’dir. 20-23 yaş aralığında olan katılımcıların oranı %38 (57 kişi)’dir. 24-27 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %10,67 (16 kişi)’dir. 28-31 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %4 (6 kişi)’tür. 32 yaş ve üzerinde bulunan katılımcıların oranı %1,33 (2 kişi)’tür.

Türk katılımcılarda evlenme yaşı 16-19 ve 20-23 yaş aralığında yoğunlaşmaktadır. Türk katılımcılar arasında erken yaşta evlenen katılımcılar bulunmaktadır fakat Suriyeli katılımcılara göre önemli bir boyutta değildir.

Tablo 18: Eşlerinin Evlenme Yaşları

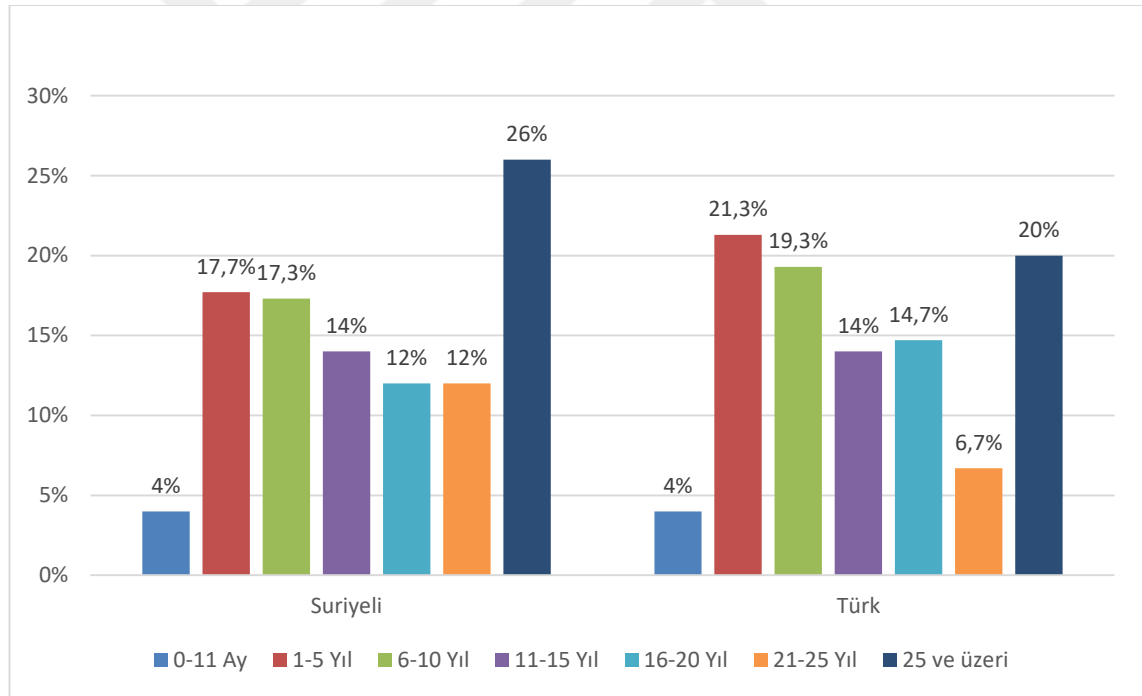
Tablo 18’e göre Suriyeli katılımcıların eşlerinin evlenme yaşları oranları gösterilmektedir. 16-19 yaş aralığında olan katılımcıların oranı %12 (18 kişi), Türk katılımcıların oranı %6,67 (10 kişi)’dir. 20-23 yaş aralığında olan katılımcıların oranı

%32,67 (49 kişi), %26,67 (40 kişi)'dir. 24-27 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %35,33 (53 kişi), %48 (72 kişi)'dir. 28-31 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %7,33 (11 kişi), %15,33 (23 kişi)'tür. 32 yaş ve üzerinde bulunan katılımcıların oranı %12,67 (19 kişi), %3,33 (5 kişi)'tür. Arap kültüründe kız ve erkek genellikle çocuk yaşta evlendirilmektedir. Bu duruma rağmen 32 yaş ve üzeri erkek evliliğinin fazla oranla çıkmasının sebebi bu soruya cevap veren kadınların ikinci eş olmalarından kaynaklanmaktadır.

Araştırmaya göre, Suriyeli ve Türk katılımcıların eşleri genellikle 20 yaşını geçince evlenmiş/evlendirilmişlerdir. Her iki millet için çok farklı bir bulgu elde edilmemiştir.

Fakat Suriyeli katılımcıların eşlerinden 16-19 yaş aralığında olup evlenen/evlendirilen erkek sayısı Türklere göre daha fazladır. Ayrıca görülmektedir ki evliliklerde kadının yaşının küçük olması katılımcıların eşleri için öneme sahip bir konudur.

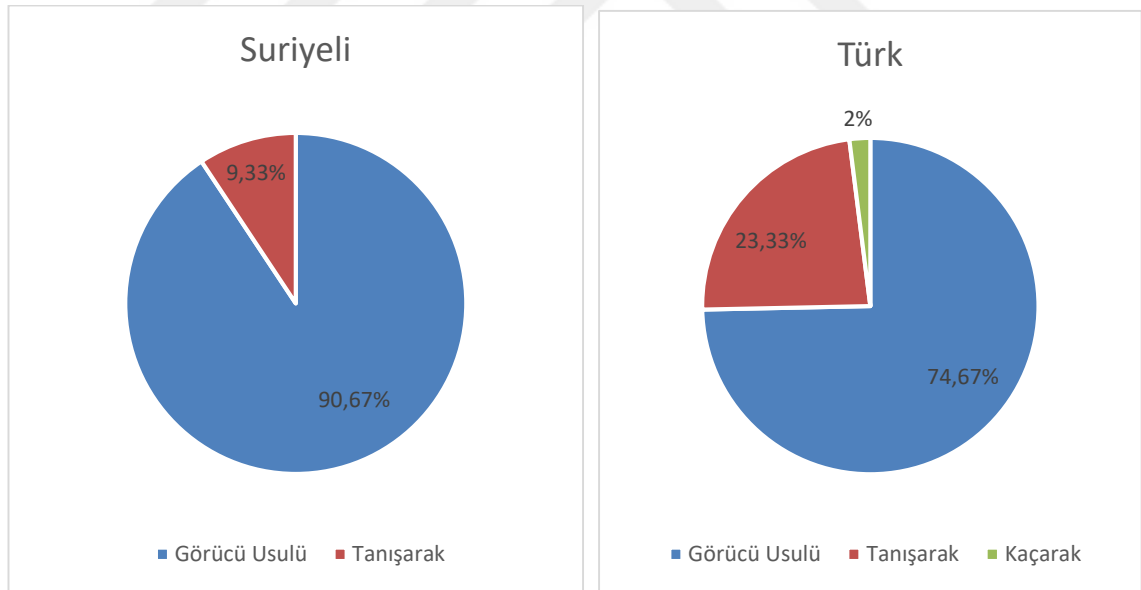
Tablo 19: Evlilik Süreleri

Tabloya göre yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Bu kişilerden 0-11 ay evli kalan Suriyeli kişi sayısı 6 ve katılan kişilerin %4'ünü, 0-11 ay evli kalan Türk kişi sayısı 6 ve katılan kişilerin %4'ünü oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan kişilerin katılım yoğunluğunun en az olduğu kısımdır. 1-5 yıl evli kalan Suriyeli kişi sayısı 22 ve katılan kişilerin %17,7'sini, 1-5 yıl evli kalan Türk kişi sayısı 32 ve katılan kişilerin %21,3'ünü oluşturmaktadır. 6-10 yıl evli kalan Suriyeli kişi sayısı 26 ve katılan kişilerin %17,3'ünü, 6-10 yıl evli kalan Türk kişi sayısı 29 ve katılan kişilerin %19,3'ünü oluşturmaktadır. 11-15 yıl evli kalan Suriyeli kişi sayısı 21 ve katılan kişilerin %14'ünü, 11-15 yıl evli kalan Türk kişi sayısı 21 ve katılan kişilerin %14'ünü oluşturmaktadır. 16-20 yıl evli kalan Suriyeli kişi sayısı 18 ve katılan kişilerin %12'sini, 16-20 yıl evli kalan Türk kişi sayısı 22 ve katılan kişilerin %14,7'sini oluşturmaktadır. 21-25 yıl evli kalan Suriyeli kişi sayısı 18 ve katılan kişilerin %12'sini, 21-25 yıl evli kalan Türk kişi sayısı 10 ve katılan kişilerin %6,7'sini oluşturmaktadır. 25 yıl ve üzeri evli kalan Suriyeli kişi sayısı 39 ve katılan kişilerin %26'sını, 25 yıl ve üzeri evli kalan Türk kişi sayısı 30 ve katılan kişilerin %20'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Suriyeli ve Türk katılımcıların evlilik süreleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 20: Eş Seçme Usulleri

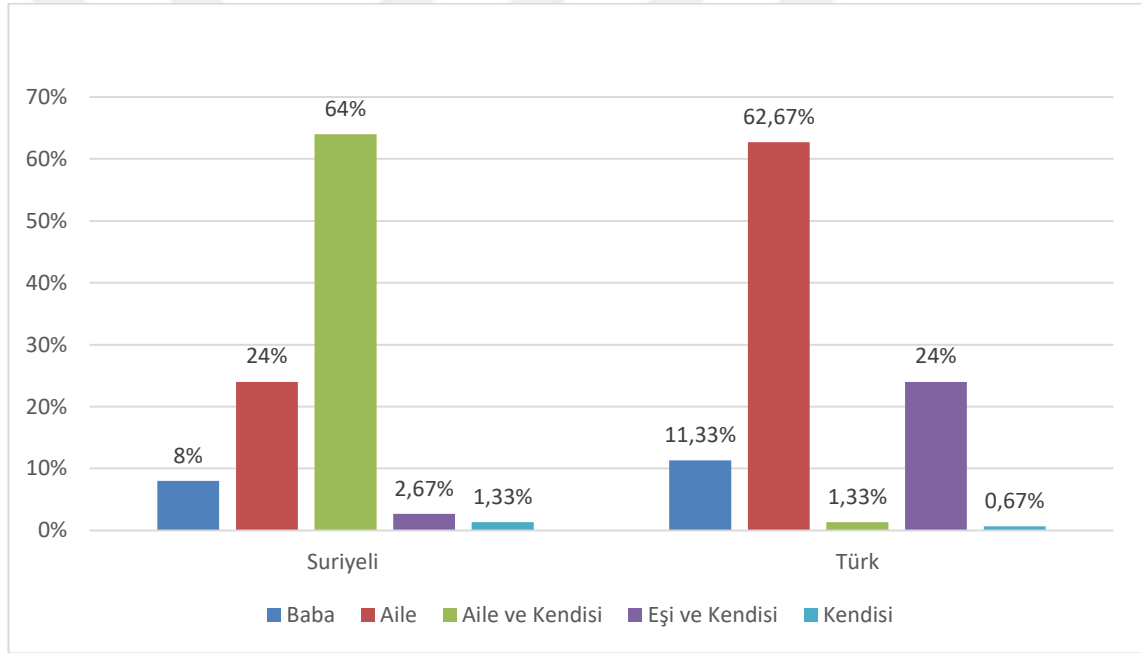

Araştırmaya katılan kişilerden görücü usulü ile tanışıp evlenen 136 Suriyeli bulunmakta olup araştırmaya katılan Suriyeli sayısının %90,67'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden tanışarak evlenen 14 Suriyeli bulunmakta olup araştırmaya katılan Suriyeli sayısının %9,33'ünü oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan kişilerden görücü usulü ile tanışıp evlenen 112 Türk bulunmakta olup araştırmaya katılan Türk sayısının %74,67'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden tanışarak evlenen 35 Türk bulunmakta olup araştırmaya katılan Türk sayısının %23,33'ünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden kaçarak evlenen 3 Türk bulunmakta olup araştırmaya katılan Türk sayısının %2'sini oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda Suriyelilerde “görücü usulü ile evlendirilme” yöntemi Türklere göre fazladır. Suriyelilerde “kaçarak evlenen” hiç kimse bulunmamaktadır. Fakat bu durum Türklere de bulunmaktadır. Farklı bir durum olarak Türklere “tanışarak evlenme” Suriyeli katılımcılara göre daha fazladır. Bu durumların sonucunda araştırmaya katılan gruplardan elde edilen veriler ışığında Suriyelilerde geleneklerine bağlılık daha fazladır.

Tablo 21: Evlenmelerinde Etkili Olan Kişiler

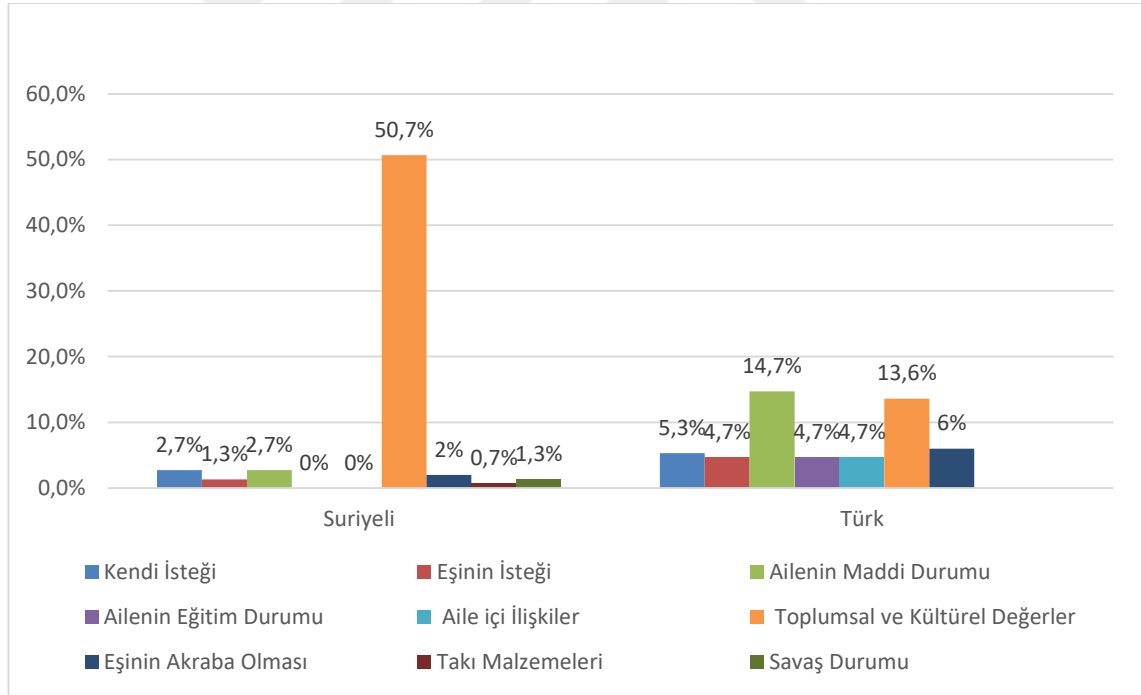

Tablo 21'e göre; Araştırmaya katılan kişilerden evlenmelerinde sadece babalarının kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %8 (12 kişi)'ini oluşturmaktadır. Sadece ailelerinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %24 (36 kişi)'ünü oluşturmaktadır. Ailelerinin ve kendisinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %64 (96 kişi)'ünü oluşturmaktadır. Sadece eşi ve kendisinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %2,7 (4 kişi)'sini oluşturmaktadır. Sadece kendisinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %1,3 (2 kişi)'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 21'e göre; Araştırmaya katılan kişilerden evlenmelerinde sadece babalarının kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %11,33 (17 kişi)'ünü oluşturmaktadır. Sadece ailelerinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %62,67 (94 kişi)'sini oluşturmaktadır. Ailelerinin ve kendisinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %1,33 (2 kişi)'ünü oluşturmaktadır. Sadece eşi ve kendisinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %24 (36 kişi)'ünü oluşturmaktadır. Sadece kendisinin kararının yeterli olduğunu belirtenlerin oranı katılımcıların %0,67 (1 kişi)'sini oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda, ailenin kararının hem Suriyeliler hem de Türkler için önemli olduğu anlaşılmaktadır. Fakat aile kararının yanı sıra kendi kararlarının da etkili olduğu Suriyeli katılımcılar için önemli bir boyuttur. Her ne kadar formalite icabı da olsa evlenirken kendi kararlarının alındığını dile getiren Suriyeli katılımcılar olsa da, bu durumu anketlerde bu şekilde ifade etmişlerdir.

Tablo 22: 18 Yaş Altı Evlenme Dağılımları

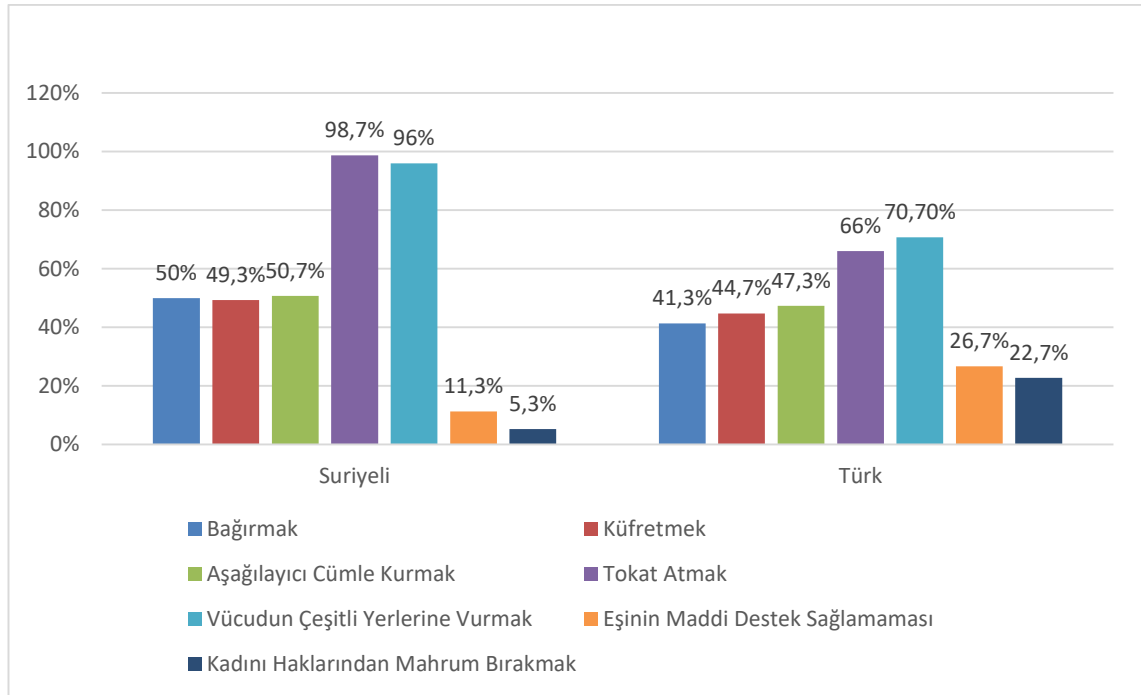
Tabloya göre araştırmaya katılan kişilerin 18 yaş altında evlenme sebepleri; Kendi isteği ile 18 yaş altında evlenen 4 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %2,7'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 8 kişi olup Türk katılımcıların %5,3'ünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18

yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 12 kişidir. Eşinin isteği ile 18 yaş altında evlenen 2 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %1,3'ünü oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 7 kişi olup Türk katılımcıların %4,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 9 kişidir. Ailesinin maddi durumu sebebiyle 18 yaş altında evlenen 4 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %2,7'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 22 kişi olup Türk katılımcıların %14,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 26 kişidir. Ailesinin eğitim durumu sebebiyle 18 yaş altında evlenen Suriyeli kişi bulunmamaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 7 kişi olup Türk katılımcıların %4,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 7 kişidir. Aile içi ilişkiler sebebiyle 18 yaş altında evlenen Suriyeli kişi bulunmamaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 7 kişi olup Türk katılımcıların %4,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 7 kişidir. Toplumsal ve kültürel değerler sebebiyle 18 yaş altında evlenen 76 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %50,7'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 20 kişi olup Türk katılımcıların %13,3'ünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 96 kişidir. Eşinin akraba olması sebebiyle 18 yaş altında evlenen 3 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %2'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 9 kişi olup Türk katılımcıların %6'sını oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 12 kişidir. Takılar ve kozmetik malzemelerinin alınması sebebiyle 18 yaş altında evlenen 1 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %0,7'sini oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 2 kişi olup Türk katılımcıların %1,3'ünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğimle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 3 kişidir. Savaş durumu sebebiyle 18 yaş altında evlenen 2 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %1,3'ünü

oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı bulunmamaktadır. Araştırmaya katılan kendi isteğiyle 18 yaşın altında evlendim diyen toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 2 kişidir.

Araştırma sonucuna göre, Suriyeli ve Türk katılımcıların yarısından fazlası 18 yaş altında evlenmişlerdir. 18 yaş altı evlenen Suriyeli katılımcıların yarısından fazlası “toplumsal ve kültürel değerlerden” dolayı evlendiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum Türk katılımcılar için bu kadar büyük bir öneme sahip değilken yine de etkisi bulunmaktadır. Ayrıca Türk katılımcılar için toplumsal ve kültürel değerler kadar ailenin sosyo-ekonomik durumunun da etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca savaş durumundan dolayı evlendiğini söyleyen Suriyeli katılımcılar da bulunmaktadır. Katılımcılar savaş durumundan dolayı ailesinin maddi olanaklarının olmadığını ve kendilerinin daha fazla ailesi için yük olmaması gerektiğini düşündüğü için evliliğe onay verdiğini ve ailesinin de aynı düşünceyle kendilerini evlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Bazı Türk ve Suriyeli katılımcılar da nişan evresinde takılan takıların ve nişanlandıktan sonra kullanılması yasak olmayan kozmetik ürünlerinin hevesiyle evlenmek istediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 23: Şiddet Göstergesi Kabul Ettikleri Türler

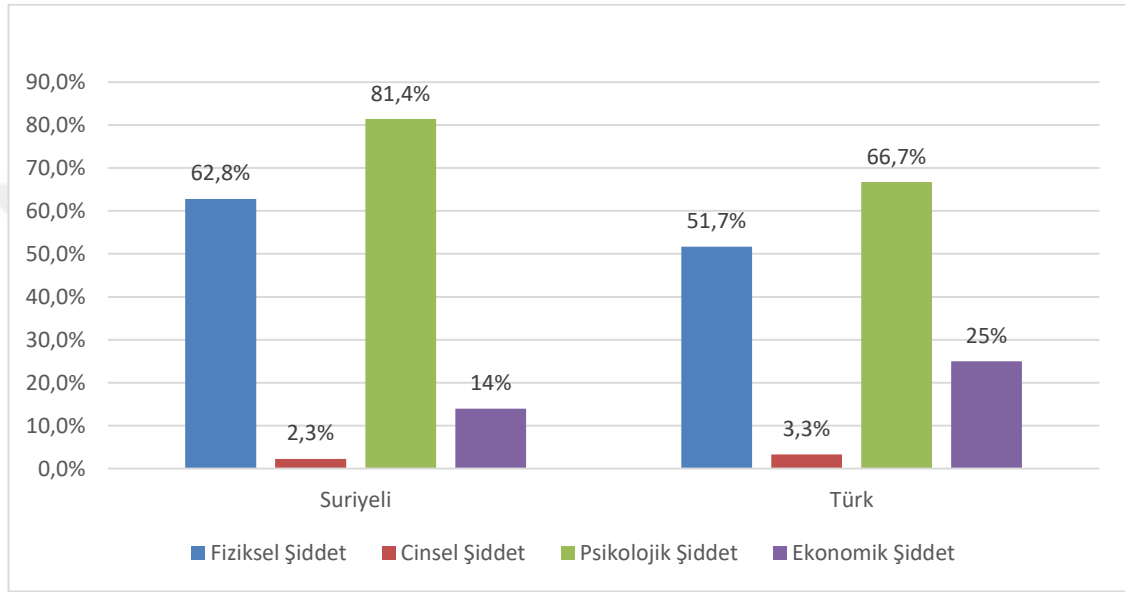
Tabloya göre araştırmaya katılan kişilerin şiddet göstergesi kabul ettikleri davranışları; Bağırmak şeklinde yorumlayan 75 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %50'sini oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 62 kişi olup Türk katılımcıların %41,3'n oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden bağırmayı şiddet göstergesi kabul eden toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 137'dir. Küfretmek şeklinde yorumlayan 74 Suriyeli kişi bulunmaktadırdır. Bu sayı Suriyeli katılımcıların %49,3'n oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 67 kişi olup Türk katılımcıların %44,7'sini oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden kfretmeyi şiddet göstergesi kabul eden toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 141'dir. Aşağılayıcı cümle kurmak şeklinde yorumlayan 76 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %50,7'sini oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 71 kişi olup Türk katılımcıların %47,3'n oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden aşağılayıcı cümle kurmayı şiddet göstergesi kabul eden toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 147'dir. Tokat atmak şeklinde yorumlayan 148 Suriyeli kişi bulunmaktadırdır. Bu sayı Suriyeli katılımcıların %98,7'sini oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 99 kişi olup Türk katılımcıların %66'sını oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden kfretmeyi şiddet göstergesi kabul eden toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 247'dir.

Vücudun çeşitli yerlerine vurmak şeklinde yorumlayan 144 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %69'sı oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 106 kişi olup Türk katılımcıların %70,7'sini oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden kfretmeyi şiddet göstergesi kabul eden toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 250'dir. Eşinin maddi destek sağlamaması şeklinde yorumlayan 17 Suriyeli kişi bulunmaktadırdır. Bu sayı Suriyeli katılımcıların %11,3'n oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 25 kişi olup Türk katılımcıların %16,7'sini oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden kfretmeyi şiddet göstergesi kabul eden toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 42'dir. Kadını haklarından mahrum bırakmak şeklinde yorumlayan 8 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %5,3'n oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 34 kişi olup Türk katılımcıların %22,7'sini oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden kfretmeyi şiddet göstergesi kabul eden toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 42'dir.

Araştırma sonucuna göre, bahsedilen şıklara Suriyeli ve Türk katılımcılar birbirlerinden çok fazla uzak yorum yapmamışlardır. “Tokat atmak” şikkına Suriyeli katılımcılar Türk katılımcılara oranla daha fazla katılmışlardır. Suriyeli ve Türk katılımcılar “tokat atmak” ve “vücudun çeşitli yerlerine vurmak” gibi fiziksel şiddet içeren şıkları daha fazla seçmişlerdir. Türk katılımcılar ise “kadını haklarından mahrum bırakmak” şikkının bir şiddet göstergesi olduğunun Suriyeli katılımcılara oranla daha fazla farkındadırlar.

Tablo 24: Hangi Tür Şiddete Maruz Kaldıkları

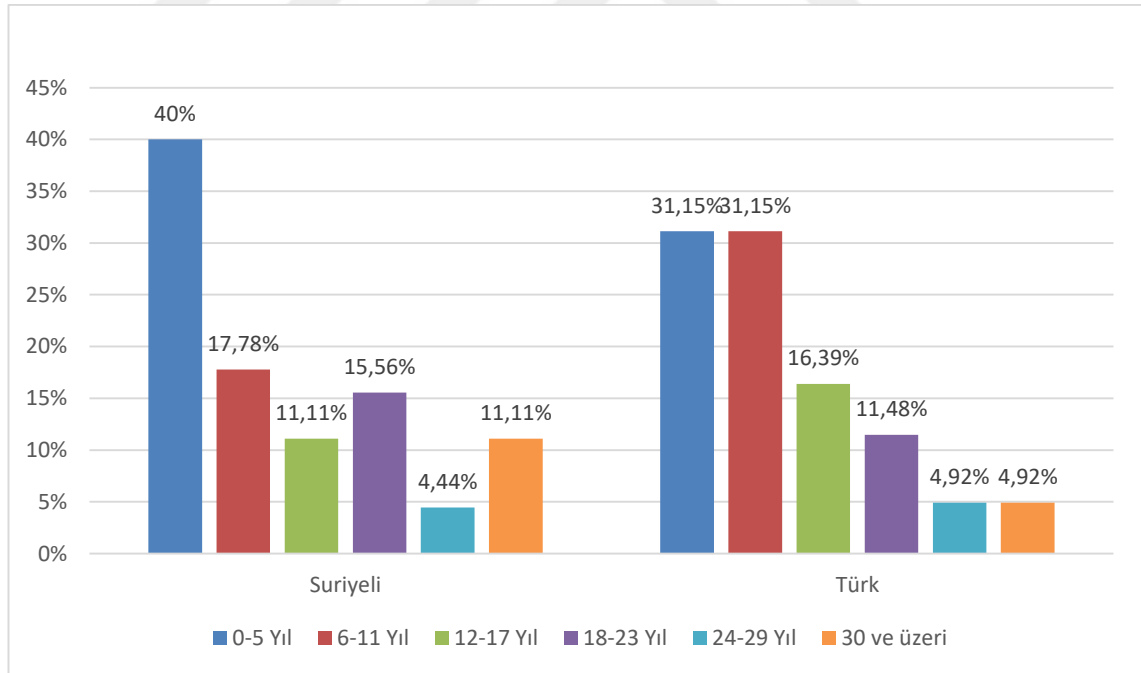

Tabloya göre, araştırmaya katılan Suriyeli ve Türk şiddet gören kadın sayısı 103’tür. Anket yapılan 150 Suriyeli kadından 43 Suriyeli kadın eşinden şiddet gördüğünü ifade ederken, 150 Türk kadından 60 Türk kadın eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 27 kişi fiziksel şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Suriyeli kadınların %62,8’ini oluşturmaktadır. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 1 kişi cinsel şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Suriyeli kadınların %2,3’ünü oluşturmaktadır. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 35 kişi psikolojik şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Suriyeli kadınların %81,4’ünü oluşturmaktadır. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 6 kişi ekonomik şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Suriyeli kadınların %14’ünü oluşturmaktadır. Şiddet gören 60 Türk kadından 31 kişi fiziksel şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Türk kadınların %51,7’sini oluşturmaktadır.

Şiddet gören 60 Türk kadından 2 kişi cinsel şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Türk kadınların %3,3'ünü oluşturmaktadır. Şiddet gören 60 Türk kadından 40 kişi psikolojik şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Türk kadınların %66,7'sini oluşturmaktadır. Şiddet gören 60 Türk kadından 15 kişi ekonomik şiddet gördüğünü belirtmiş olup bu rakam şiddet gören Suriyeli kadınların %25'ini oluşturmaktadır. Toplamda Suriyeli ve Türk araştırmaya katılan kadınlardan fiziksel şiddete maruz kalan toplam kadın sayısı 58 kişi, cinsel şiddete maruz kalan toplam kadın sayısı 3 kişi, psikolojik şiddete maruz kalan toplam kadın sayısı 75 kişi ve ekonomik şiddete maruz kalan toplam kadın sayısı 21 kişidir.

Araştırma sonucuna göre, şiddet gören Suriyeli ve Türk katılımcılardan Fiziksel şiddet ve psikolojik şiddet gören katılımcı sayısı diğer şiddet türlerine göre fazladır. Cinsel şiddet gören katılımcı sayısı yok denecek kadar azdır. Ekonomik şiddet gördüğünün farkında olan katılımcı sayısı Türklerde Suriyelilere göre daha fazladır.

Tablo 25: Ne Kadar Süre Şiddete Maruz Kaldıkları

Tablo 25'e göre; Araştırmaya katılan 43 Suriyeli kadından toplamda 0-5 yıl arasında eşinden şiddet gördüğünü ifade edenlerin oranı %40 (18 kişi)'tir. Toplamda 6-11 yıl arasında şiddet görenlerin oranı %17,78 (8 kişi)'dir. Toplamda 12-17 yıl arasında şiddet

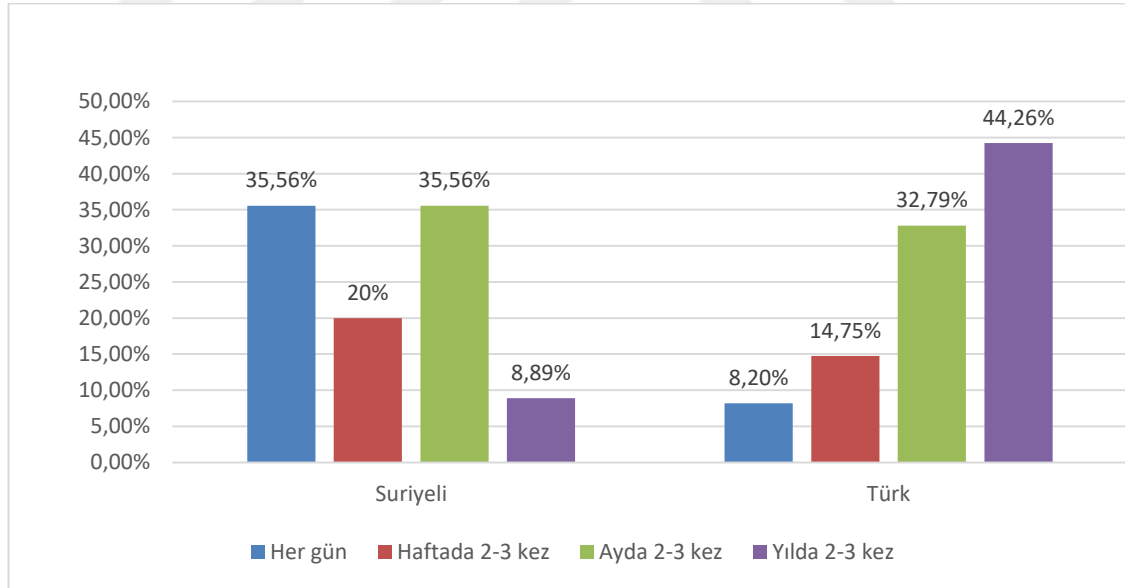
görenlerin oranı %11,11 (5 kişi)'dir. Toplamda 18-23 yıl arasında şiddet görenlerin oranı %15,56 (7 kişi)'dir. Toplamda 24-29 yıl arasında şiddet görenlerin oranı %4,4 (2 kişi)'dir. Toplamda 30 ve üzeri yıl arasında şiddet görenlerin oranı %11,11 (5 kişi)'dir.

Araştırmaya göre şiddetin yılları farklılık gösterse de genellikle evliliklerin ilk yılları olan 0-5 yıl arasında kadınlar eşleri tarafından şiddete maruz kalmaktadırlar.

Tablo 25'e göre; Araştırmaya katılan 60 Türk kadından toplamda 0-5 yıl arasında eşinden şiddet gördüğünü ifade edenlerin oranı %31,15 (19 kişi)'tir. 6-11 yıl arasında şiddet görenlerin oranı %31,15 (19 kişi)'tir. Toplamda 12-17 yıl arasında şiddet görenlerin oranı %16,39 (10 kişi)'dur. 18-23 yıl arasında şiddet görenlerin oranı %11,48 (7 kişi)'dir. 24-29 yıl arasında şiddet görenlerin oranı %4,92 (3 kişi)'dir. 30 ve üzeri yıl arasında şiddet görenlerin oranı %4,92 (3 kişi)'dir.

Araştırmaya göre şiddet gören katılımcılar genellikle evliliklerinde ortalama 5 yıl eşleri tarafından şiddete maruz kalmaktadırlar. Edinilen bilgiler ışığında bu durum genellikle birbirlerine alışma evresi olan evliliklerinin ilk yıllarını kapsamaktadır.

Tablo 26: Ne Sıklıkla Şiddete Maruz Kaldıkları

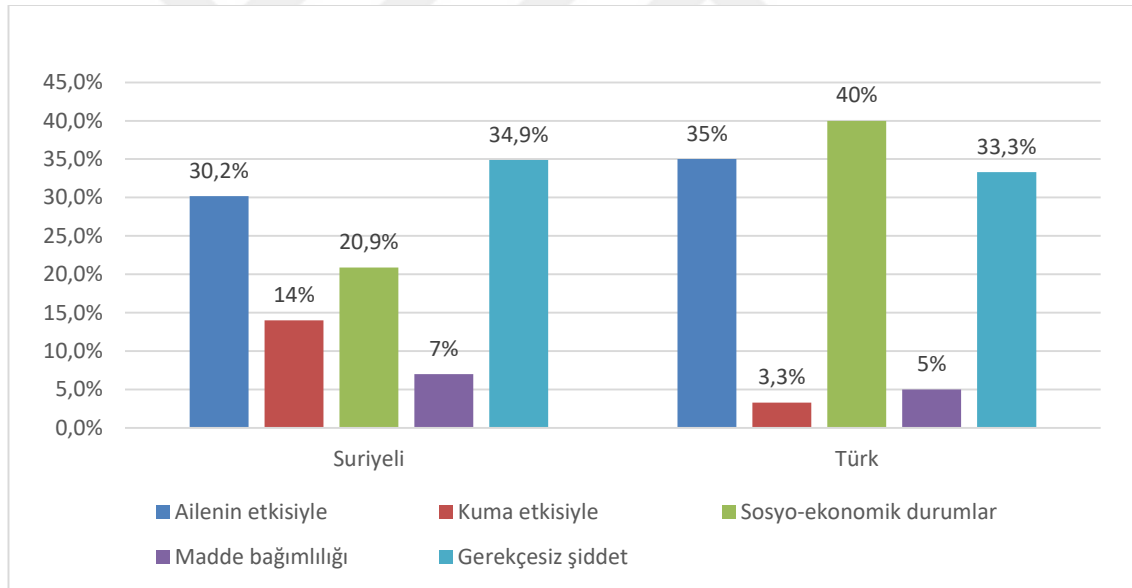
Tablo 26'ya göre; Eşinden her gün şiddet gören Suriyeli kadınlardan oranı %35,56 (16 kişi)'dir. Haftada 2-3 kez şiddet görenlerin oranı %20 (9 kişi)'dir. Ayda 2-3 kez şiddet görenlerin oranı %35,56 (16 kişi)'dir. Yılda 2-3 kez şiddet görenlerin oranı %8,89 (4 kişi)'dur.

Tabloya göre Suriyeli katılımcıların “her gün” ve “ayda” şiddet görme oranları aynıdır. Katılımcılar eşleri tarafından sıklıkla şiddete maruz bırakılmaktadır. En az şiddet gördükleri sıklığın “yıl” olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 26’ya göre; Eşinden her gün şiddet görenlerin Türk kadınların oranı %8,20 (5 kişi)’dir. Haftada 2-3 kez şiddet görenlerin oranı %14,75 (6 kişi)’tir. Ayda 2-3 kez şiddet görenlerin oranı %32,79 (20 kişi)’dur. Yılda 2-3 kez şiddet görenlerin oranı %44,26 (27 kişi)’dir.

Araştırmaya göre şiddet gören Suriyeli katılımcıların “her gün” şiddete maruz kalma olasılıkları Türklere oranla daha fazladır. Türk katılımcılardan “yılda 2-3” defa şiddete maruz kalma şikkını işaretleyen kişi sayısı Suriyeli katılımcılara göre daha fazladır. Fakat hem Suriyeli hem de Türk katılımcılar yaklaşık olarak aynı oranda “ayda 2-3 defa” şiddet gördüklerine dair şikkı işaretlemişlerdir.

Tablo 27: Eşlerinin Şiddet Gösterme Gerekçeleri

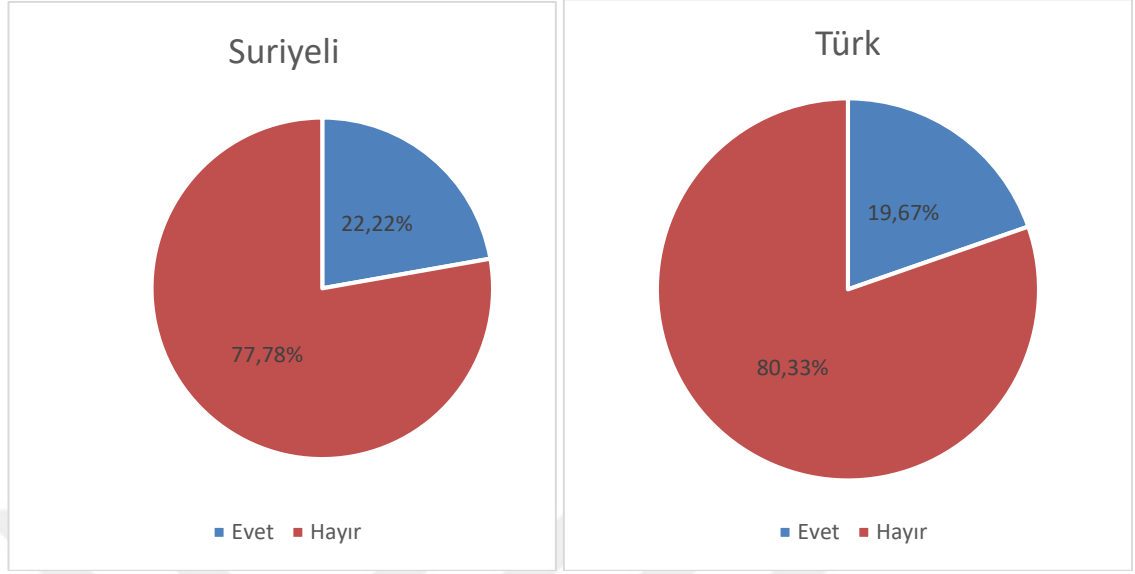
Tabloya göre, araştırmaya katılan Suriyeli ve Türk şiddet gören kadın sayısı 103’tür. Anket yapılan 150 Suriyeli kadından 43 Suriyeli kadın eşinden şiddet gördüğünü ifade ederken, 150 Türk kadından 60 Türk kadın eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 13 kişi eşinin ailesinin etkisiyle eşinden şiddet gördüğünü ve eşinden şiddet gören Suriyeli kadınların oranının %34,9 olduğu tablodan anlaşılmaktadır. Bu oran eşinden şiddet gören 60 Türk katılımcıda 21 kişi olup, şiddet gören kadınların %35’ini oluşturmaktadır. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 6 kişi

kuma etkisiyle eşinden şiddet gördüğünü ve eşinden şiddet gören Suriyeli kadınların oranının %14 olduğu tablodan anlaşılmaktadır. Bu oran eşinden şiddet gören 60 Türk katılımcıda 2 kişi olup, şiddet gören kadınların %3,3'ünü oluşturmaktadır. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 9 kişi sosyo-ekonomik durumlar nedeniyle eşinden şiddet gördüğünü ve eşinden şiddet gören Suriyeli kadınların oranının %20,9 olduğu tablodan anlaşılmaktadır. Bu oran eşinden şiddet gören 60 Türk katılımcıda 24 kişi olup, şiddet gören kadınların %40'ını oluşturmaktadır.

Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 3 kişi madde bağımlılığı nedeniyle eşinden şiddet gördüğünü ve eşinden şiddet gören Suriyeli kadınların oranının %7 olduğu tablodan anlaşılmaktadır. Bu oran eşinden şiddet gören 60 Türk katılımcıda 3 kişi olup, şiddet gören kadınların %5'ini oluşturmaktadır. Şiddet gören 43 Suriyeli kadından 15 kişi sebepsiz yere eşinden şiddet gördüğünü ve eşinden şiddet gören Suriyeli kadınların oranının %34,9 olduğu tablodan anlaşılmaktadır. Bu oran eşinden şiddet gören 60 Türk katılımcıda 20 kişi olup, şiddet gören kadınların %33,3'ünü oluşturmaktadır.

Araştırma sonucuna göre şiddet gören Suriyeli ve Türk katılımcılardan “eşlerinin ailesinin etkisiyle” ve “gerekçesiz” şiddet gören kadın oranı yaklaşık olarak aynıdır. Fakat Türk katılımcılar ve Suriyeli katılımcılar arasında “sosyo-ekonomik durumlardan dolayı” şiddet gören kadınların sayısı belirgin farklılık göstermektedir. Bulgular ışığında, kuma durumu hem Suriyeli hem de Türk katılımcılarda mevcuttur. Fakat Suriyelilerde bir kadının kuma ile alınma ya da kuma olma olasılığı Türklere göre daha normal ve daha kabul edilebilir bir durumdadır.

Tablo 28: Şiddet Gördüklerinde Tepki Gösterme Durumları

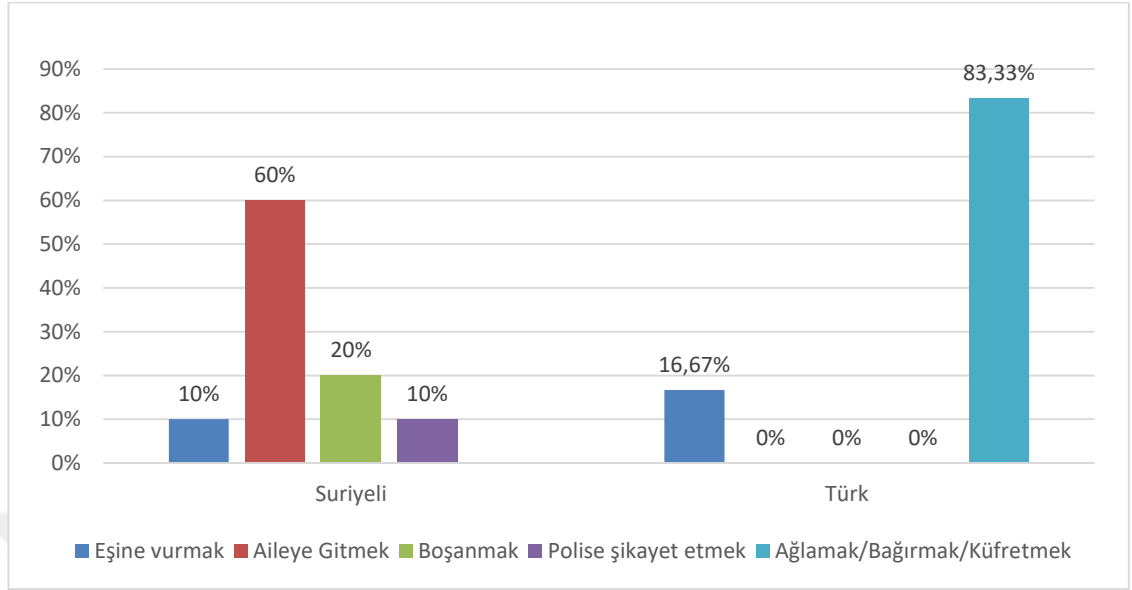

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Suriyeli kadından 43'ü eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. %22,22'si (10 kişi) eşinden şiddet gördüğünde eşine tepki gösterdiğini ifade etmiştir. %77,78 (35 kişi) oranında kadın eşinden şiddet görmesine rağmen eşine tepki göstermediğini ifade etmiştir.

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Türk kadından 60'ı eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 60 kadından %19,67'si (12 kişi) eşinden şiddet gördüğünde eşine tepki gösterdiğini ifade etmiştir. %80,33'ü (49 kişi) eşinden şiddet görmesine rağmen eşine tepki gösteremediğini ifade etmiştir.

Araştırma sonucuna göre hem Suriyeli hem de Türk katılımcılardan şiddet gören kadınların büyük çoğunluğu, şiddet gördüklerinde eşlerine karşı tepki gösterememektedirler. Tepki gösterebilen kadınların tepkileri de kısa süreli ve geçici olmaktadır.

Tablo 29: Şiddete Gösterdikleri Tepkiler

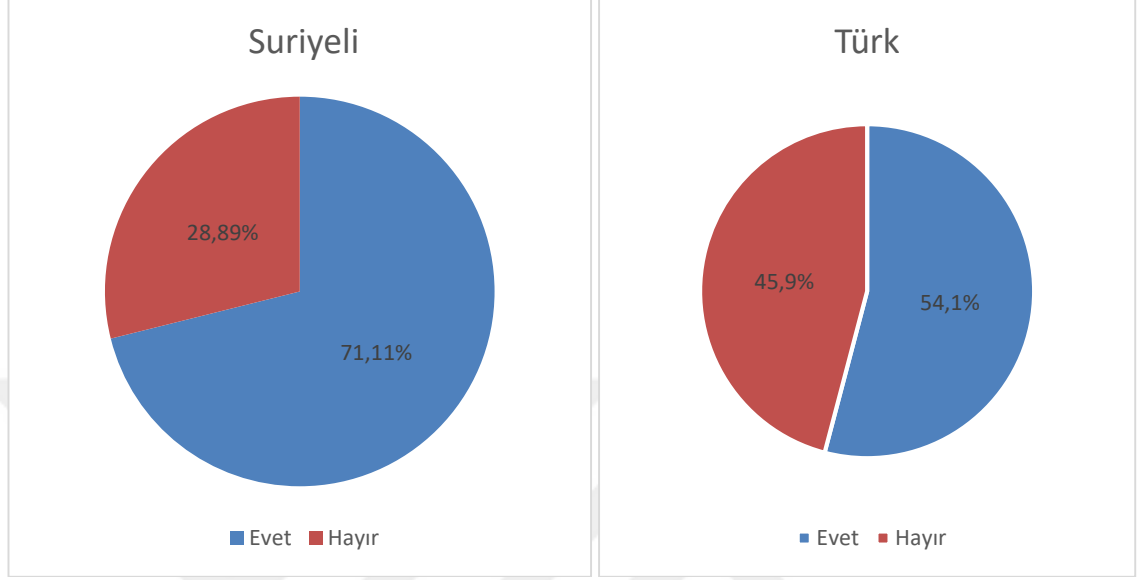
Yapılan araştırmada 150 Suriyeli katılımcıdan 43 kişi eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Tablo 29'a göre; Şiddet gören katılımcılardan %10 (1 kişi)'u tepki olarak eşine vurduğunu belirtmiştir. Ailesinin yanına giden %60 (6 kişi) oranındadır. Eşinden boşanan %20 (2 kişi) oranındadır. Polise şikâyet eden %10 (1 kişi) oranındadır.

Yapılan araştırmada 150 Türk katılımcıdan 60 kişi eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Tablo 29'a göre; Eşinden şiddet gördüğünde "ağladım/bağırarak/küfrettim" şeklinde tepki gösterdiğini ifade eden katılımcıların oranı %83,33 (10 kişi)'tür. "Bende kendisine vurdum" şeklinde tepki gösterdiğini ifade eden katılımcı oranı %16,67 (2 kişi)'dir.

Araştırmaya göre şiddet gören Suriyeli kadından sadece 10'u eşlerine tepki gösterdiklerini söylemişlerdir. Gösterdikleri en belirgin ve geçici tepki ise ailelerinin yanına gitmektir. Katılımcılar tepkilerini sadece kendi kendileri ile çözebilecekleri şekilde vermemişlerdir. Bu durumla ilgilenebilecek kurum görevlilerine bildirim ailenin desteğini alma çabası gözlemlenmektedir. Türklerde ise, şiddet gören kadından sadece 12'si eşlerine tepki gösterdiklerini söylemişlerdir. Gösterilen tepkiler genellikle kadının kendi kendisine yaptığı, şiddet uygulayan eşe hiçbir zararının olmadığı tepki türleridir. Şiddet gören 49 katılımcı da tepki gösteremediğini söylemiştir. Türk katılımcılar çevrelerindeki mekanizmalardan destek alma konusunda isteksiz ve pasiftirler. Ailelerinden bile destek almayı ifade eden katılımcı olmamıştır. Kendi kendilerine

yetebilme ve yaşadıkları durumu başkaları duymasın düşüncesindedirler. Türklerde “kol kırılır yen içinde kalır” düşüncesi hâkim bir düşüncedir.

Tablo 30: Çocuklarının Yanında Şiddet Görüp Görmedikleri

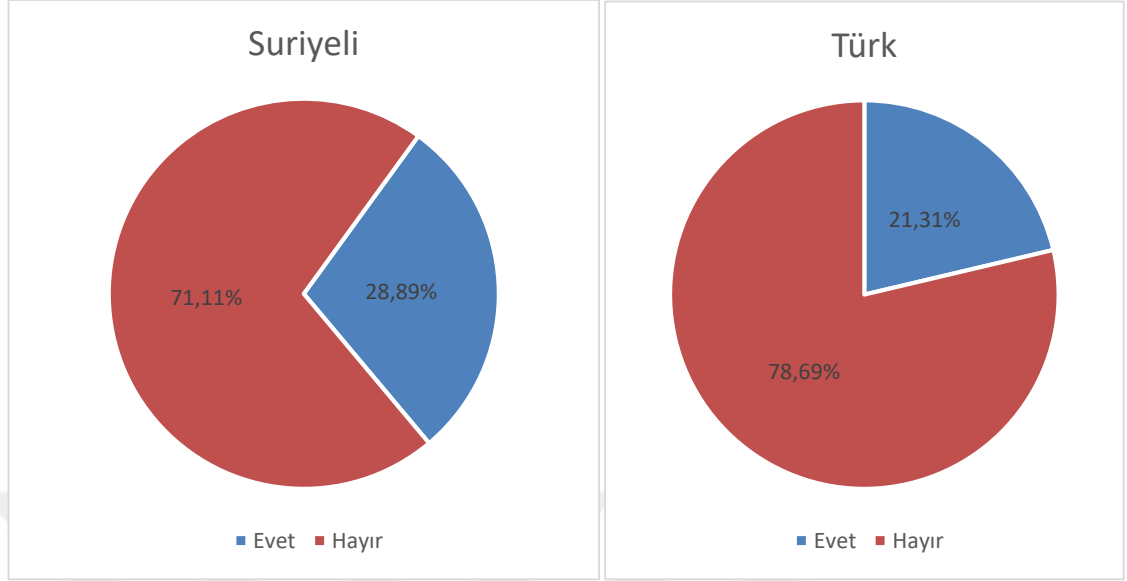
Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Suriyeli kadından 43'ü eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 43 kadından %71,11'i (32 kişi) eşinden çocuklarının yanında şiddet görmektedir. Şiddet gören fakat çocuklarının yanında bu duruma maruz kalmayan kadınların oranı %28,89 (13 kişi)'dur.

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Türk kadından 60'ı eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 60 kadından %54,10'u (33 kişi) eşinden çocuklarının yanında şiddet görmektedir. Şiddet gören fakat çocuklarının yanında bu duruma maruz kalmayan kadınların oranı %45,90 (28 kişi)'dir.

Araştırmaya göre şiddet gösteren eşler çocuklarının yanlarında da kadına şiddet uygulamaktadır. Bu durum Suriyelilerde daha fazladır. Şiddet uygulayan eş çocuklar için şiddet gösteren bir baba rol modeli oluşturmaktadır. Şiddet gören kadının ise çocuğunun karşısında güçsüz konuma itilmektedir.

Tablo 31: Çocuklarına Şiddet Gösterme Durumları

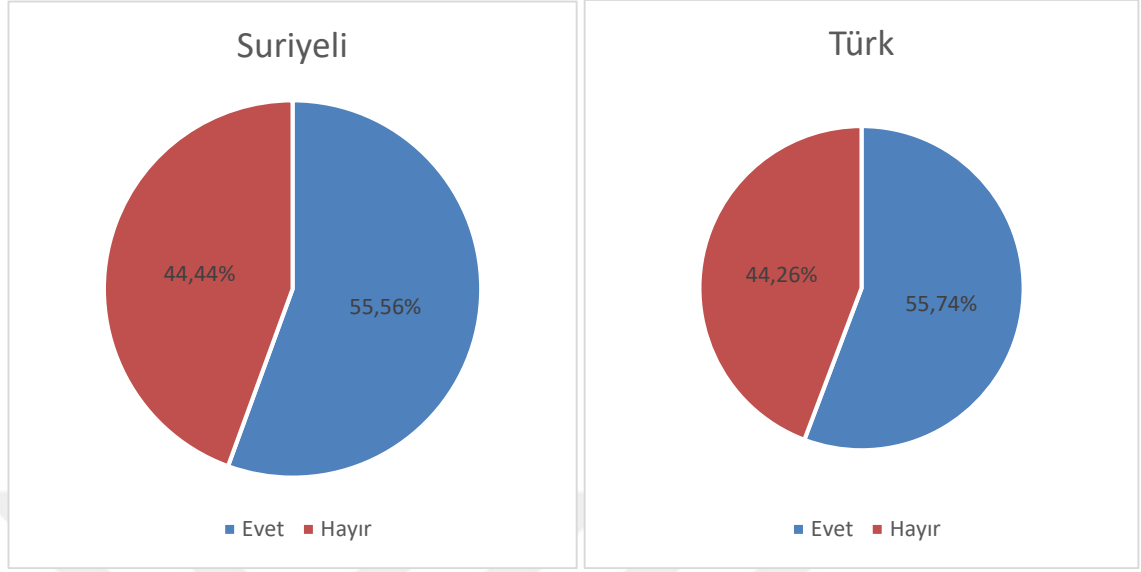

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Suriyeli kadından 43'ü eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 43 kadından %28,89 (13 kişi) çocuklarına şiddet göstermektedir. Şiddet gören fakat çocuklarına şiddet uygulamayan kadınların oranı %71,11'i (32 kişi)'dur.

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Türk kadından 60'ı eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 60 kadından %21,31'i (13 kişi) çocuklarına şiddet göstermektedir. Şiddet gören fakat çocuklarına şiddet uygulamayan kadınların oranı %78,69 (48 kişi)'dur.

Araştırmaya göre şiddet gören kadınlar, her ne kadar şiddete maruz kalsalar da çocuklarına şiddet uygulamamaya gayret göstermektedirler. Fakat şiddet gördüğü için çocuklarına karşı bu davranışı yansıtan kadınlarda bulunmaktadır.

Tablo 32: Şiddet Gördüklerine Dair Ailelerinin Haberlerinin Olup Olmadığı

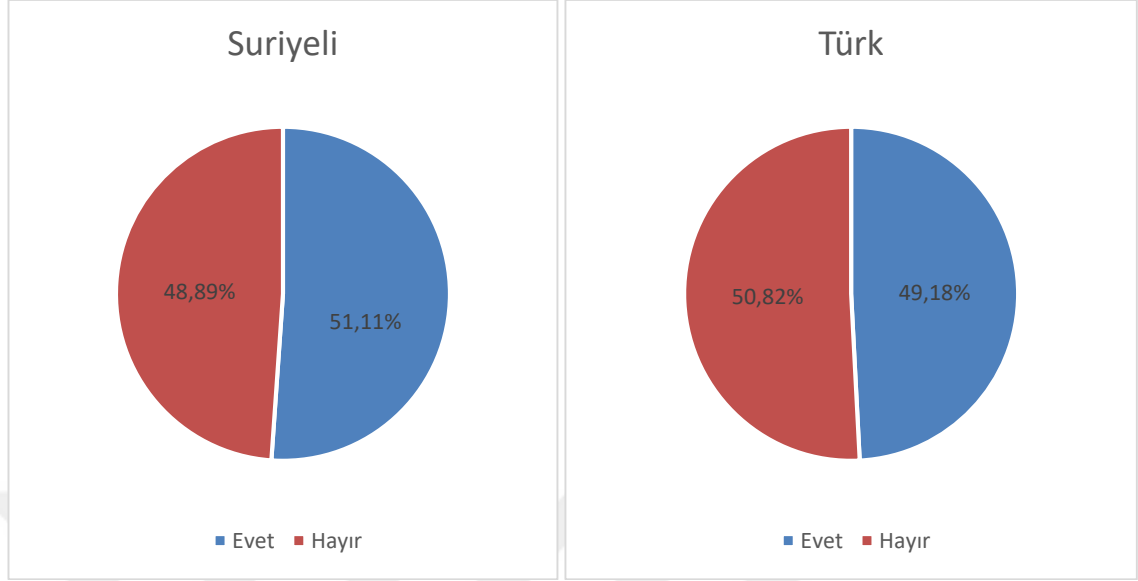

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Suriyeli kadından 43'ü eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 43 kadından %55,56 (25 kişi) şiddet gördüğünü ailesi ile paylaşmaktadır. Şiddet gördüğünü aileleri ile paylaşamayan kadınların oranı %44,44 (20 kişi)'tür.

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 Türk kadından 60'ı eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 60 kadından %55,74 (34 kişi) şiddet gördüğünü ailesi ile paylaşmaktadır. Şiddet gördüğünü aileleri ile paylaşamayan kadınların oranı %44,26 (27 kişi)'tür.

Araştırmaya göre şiddet gören kadınlar, şiddet gördüklerinde ailelerine haber verme yolunu seçiyorlar. Anlatılanlara göre kadınlar ilk olarak kendi başlarının çaresine bakma yolunu deniyorlar fakat tek başlarına başa çıkamayan kadınların büyük çoğunluğu şiddet gördüklerini aileleri ile paylaşmaktadırlar.

Tablo 33: Şiddet Gördüklerinde Evliliklerinin Tehlikeye Girme Durumları

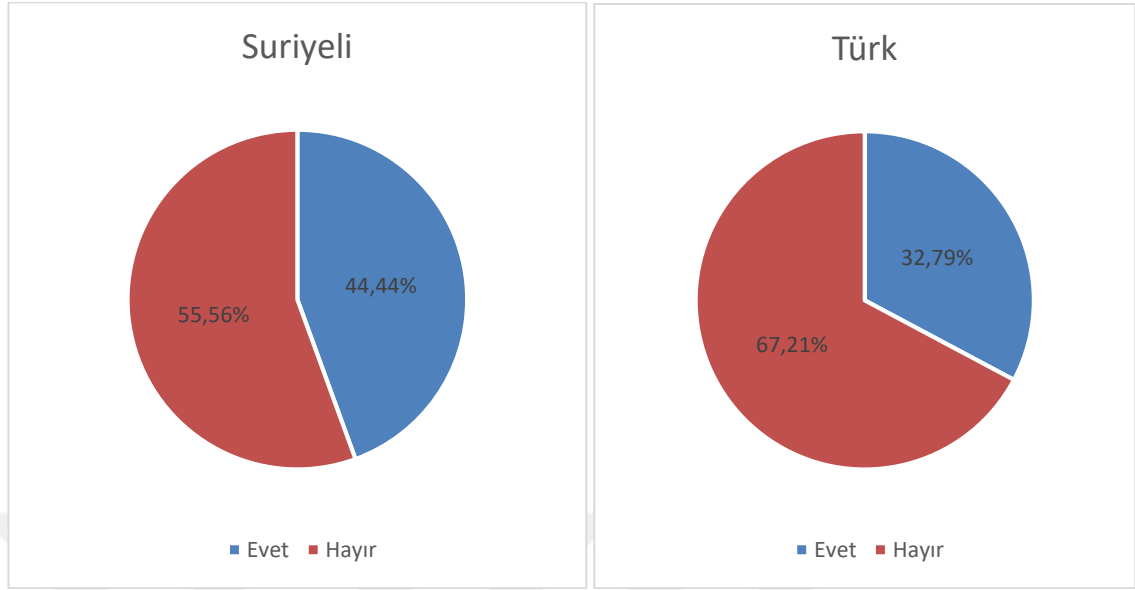

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 kadından 43'ü eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 43 kadından %51,11'i (23 kişi) şiddet gördüğünde evliliklerinin tehlikeye girdiğini düşünmektedir. Şiddet sonucu evliliğinin tehlikeye girdiğini düşünmeyen kadınların oranı %48,89 (22 kişi)'dur.

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 kadından 60'ı eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 60 kadından %49,18'i (30 kişi) şiddet gördüğünde evliliklerinin tehlikeye girdiğini düşünmektedir. Şiddet sonucu evliliğinin tehlikeye girdiğini düşünmeyen kadınların oranı %50,82 (31 kişi)'dir.

Araştırmaya göre şiddet gören kadınlardan Suriyelilerde şiddet gördüğünden dolayı evliliğinin tehlikeye girdiğini düşünen kadınların sayısı fazla iken Türklerde bu durum tam tersidir.

Tablo 34: Eşlerinden Boşanmayı Düşünüp Düşünmedikleri

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 kadından 43'ü eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 43 kadından %44,44'ü (20 kişi) şiddet gördüğünde eşinden boşanmayı düşünmektedir. Şiddet sonucu eşinden boşanmayı düşünmeyen kadınların oranı %55,56 (25 kişi)'dir.

Elde edilen verilere göre anket yapılan 150 kadından 60'ı eşinden şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Şiddet gören 60 kadından %32,79'u (20 kişi) şiddet gördüğünde eşinden boşanmayı düşünmektedir. Şiddet sonucu eşinden boşanmayı düşünmeyen kadınların oranı %67,21 (41 kişi)'dir.

Araştırmaya göre şiddet gören kadınlar şiddet görmelerinden dolayı evliliklerinin tehlikeye girdiğini düşünmüyorlar ve bu tehlikeye dair ciddi adımlar atamıyorlar. Şiddet gören kadınların büyük bir çoğunluğu evliliklerinin tehlikeye girdiğini düşünseler bile boşanma taraftarı değiller. Şiddet gören kadınların eşlerine tepki olarak ailelerinin yanına sığınsa bile bu durumu geçici olarak görmektedirler. Eşlerini korkutabilme adına yaptıkları bir davranış olarak adlandırmaktadırlar. Büyük bir çoğunluğunun ailesi de davranışın eşe karşı uygulanmaya çalışılan korkutma ve ceza davranışı ve geçici bir tepki olduğunu bilmektedirler. Ailelerin büyük çoğunluğu küçük yaşta evlendirdikleri ve şiddete maruz kalan kızlarını üstelik bir de çocuklarıyla kalıcı olarak yanlarında barındırmak istemiyorlar. Bu durum kızlarının torunları ile birlikte sosyo-ekonomik olarak aileye yük olacağı düşüncesi ve bunun yanı sıra toplumsal değer ve baskılardan

dolayı ailenin itibarını sarsacağı düşüncesiyle aileler kızlarını şiddet gördükleri ortama tekrardan itebilmektedirler. Çözüm üretilmeyen şiddet görme durumları için aileler adım atma yolunu seçmemektedirler. Bu bahsedilen durumlardan dolayı şiddet gören kadınlar yalnızlıklarına terkedilmektedir. Şiddet gören kadınlar devletin herhangi bir mekanizmasının da işe yaramayacağını düşünmektedirler. Devlete başvurma yolunu seçmemektedirler. Çünkü devlet şiddet gören kadınlar için koruma kararı ya da eş uzaklaştırma kararı uygulamaktadır. Eş bu durumda daha da tahrik olmakta ve şiddet gören kadın, ailesi ve kendi çocukları için bile tehdit ve tehlike unsuru oluşturmaktadır. Bu durumlar üzerine kadınlar yaşananları “kaderi” olarak algılayıp hayatlarını böyle devam ettirmeye çalışmaktadırlar. Yaşadıkları şiddet ortamında hem çocuk yetiştirmeye çalışıp hem de hayatına devam etmek için uğraşmaktadırlar.

Tablo 35: Kadına Karşı Şiddet Konusundaki Düşünceler

	DÜŞÜNCELER	KİŞİ	%
SURIYE	Kadın eşine karşı gelmesin, sussun	53	35,3
	Kadına ailesi destek olsun	9	6
	Aileler eşler arısı sorunu çözsün	16	10,7
	Kadının okullaşma oranı artırılсын	21	14
	Erkeğin okullaşma oranı artırılсын	15	10
	Devlet eşe ceza versin	25	16,7
	Devlet kadını korusun	26	17,3
	Eşlerin boşanması sağlansın	20	13,3
	Cevap veren toplam kişi	150	100
	Kadın eşine karşı gelmesin, sussun	31	20,7
T.C.	Kadına ailesi destek olsun	63	42
	Aileler eşler arısı sorunu çözsün	68	45,3
	Kadının okullaşma oranı artırılсын	62	41,3
	Erkeğin okullaşma oranı artırılсын	44	29,3
	Devlet eşe ceza versin	92	61,3
	Devlet kadını korusun	71	47,3
	Eşlerin boşanması sağlansın	16	10,7
	Cevap veren toplam kişi	150	100

Tabloya göre araştırmaya katılan kişilerin kadına şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna verilen cevaplarının dağılımları; Kadın eşine karşı gelmesin, sussun şeklinde yorumlayan 53 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %35,3'ünü oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren T'rk katılımcı sayısı 31 kişi olup T'rk katılımcıların %20,7'sini oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna kadın eşine karşı gelmesin, sussun şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-T'rk katılımcı sayısı 84't'ur. Kadına ailesi destek olsun şeklinde yorumlayan 9 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %6'sını oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren T'rk katılımcı sayısı 63 kişi olup T'rk katılımcıların %42'sini oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna kadına ailesi destek olsun şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-T'rk katılımcı sayısı 72't'ur. Aileler eşler arasındaki sorunu 'oz'sun şeklinde yorumlayan 16 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %10,7'sini oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren T'rk katılımcı sayısı 68 kişi olup T'rk katılımcıların %45,3'ünü oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna aileler eşler arasındaki sorunu 'oz'sun şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-T'rk katılımcı sayısı 84't'ur. Kadın hakları konusunda bilgilendirilsin ve kadının okullaşma oranı artırılsın şeklinde yorumlayan 21 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %14'ünü oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren T'rk katılımcı sayısı 62 kişi olup T'rk katılımcıların %41,3'ünü oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna kadın hakları konusunda bilgilendirilsin ve kadının okullaşma oranı artırılsın şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-T'rk katılımcı sayısı 83't'ur. Erkeğin okullaşma oranı artırılsın şeklinde yorumlayan 15 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %10'unu oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren T'rk katılımcı sayısı 44 kişi olup T'rk katılımcıların %29,3'ünü oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna erkeğin okullaşma oranı artırılsın şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-T'rk katılımcı sayısı 59'dur. Devlet şiddet g'osteren eşe ceza versin şeklinde yorumlayan 25 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %16,7'sini oluştırmaktadır. Aynı soruya cevap veren T'rk katılımcı sayısı 92 kişi olup T'rk katılımcıların %61,3'ünü oluştırmaktadır. Araştırmaya katılan

kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna devlet şiddet gösteren eşe ceza versin şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 117'dir. Devlet kadını şiddet gören eşten korusun şeklinde yorumlayan 26 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %17,3'ünü oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 71 kişi olup Türk katılımcıların %47,3'ünü oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna devlet kadını şiddet gören eşten korusun şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 97'dir. Eşlerin boşanması sağlanmalıdır şeklinde yorumlayan 20 Suriyeli kişi bulunmakta olup Suriyeli katılımcıların %13,3'ünü oluşturmaktadır. Aynı soruya cevap veren Türk katılımcı sayısı 16 kişi olup Türk katılımcıların %10,7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kişilerden şiddet konusunda ne yapılmalı sorusuna devlet kadını şiddet gören eşten korusun şeklinde yorumlayan toplam Suriyeli-Türk katılımcı sayısı 36'dır.

Araştırmaya göre şiddet görsün görmesin kadınların tümüne sorulan bu soruda kadınların çoğu "kadın eşine karşı gelmesin sussun" şikkını işaretlemişlerdir. Şiddet gören kadın susmanın en iyi yol olduğunu düşünmekte, şiddet görmeyen kadın ise sustuğu için şiddet görmediğini düşünmektedir. Ayrıca "aileler eşler arasındaki sorunu çözsün" şikkını işaretleyen kadınlar "kadına ailesi destek olsun" şikkını işaretleyen kadınlardan daha fazladır. Ailelerinin sadece kendilerine destek olmayacağını bilen kadınlar, aileleri sorunu çözmeye çalışsın eşlerin her iki tarafı üzerinde etkili olursa şiddetsiz ve huzurlu bir ortamda yaşayacaklarını düşünmektedirler. Kadınların büyük çoğunluğu "kadınların okullaşma oranı artırılmasının" "erkeklerin okullaşma oranının artırılmasından" daha işlevsel olduğunu düşünmektedirler. Okullaşma hayatına katılan kadın kendi ayakları üzerinde durabileceğinin farkında olan kadındır. Bu sebeple kadınlar, kadınları haklarını bilebilmeleri ve bir meslek sahibi olup kendi ayaklarının üzerinde durabilmeleri için okullaşma oranlarının artırılmasının daha işlevsel olacağını düşünmektedirler. Yine kadınların büyük çoğunluğu "Devlet şiddet uygulayan eşe ceza versin" ve "Devlet kadını korusun" şıklarını işaretlemişlerdir. "Devlet eşe ceza versin" şikkını işaretleyen kadın "Devlet kadını korusun" şikkını işaretleyen kadından fazladır. Bu bilgiler ışığında kadın, devlet hem kendilerini korusun ama özellikle canını yakan eşi de cezalandırsın ki şiddet uygulayan eşin de canı yansın istemektedirler. Kadınlardan

boşanma yolunu düşünenler çok azdır. Kadınlara göre en güvenli yol daha güçlü bir mekanizmanın onları koruması ve bu da “Devlet” şeklinde bir düşünceye sahiptir.

Tablo 36: Eğitim Durumuna Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

EĞİTİM DURUMU		EVET		HAYIR		TOPLAM
		%	n	%	n	
SURIYE	Okur-yazar değil	34	17	66	33	50
	Okur-yazar	21,4	3	78,6	11	14
	İlkokul	21,6	11	78,4	40	51
	Ortaokul	30	6	70	14	44
	Lise	36,4	4	63,6	7	11
	Ön lisans	0	0	100	1	1
	Lisans	66,7	2	33,3	1	3
	Yüksek lisans	0	0	0	0	0
T.C.	Okur-yazar değil	33,3	2	66,7	4	6
	Okur-yazar	66,7	4	33,3	2	6
	İlkokul	57,1	28	42,9	21	49
	Ortaokul	34,4	11	65,6	21	32
	Lise	24,4	10	75,6	31	41
	Ön lisans	45,5	5	55,5	6	11
	Lisans	0	0	100	4	4
	Yüksek lisans	0	0	100	1	1

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz” şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 36’ya göre, **“Okur-yazar olmayan”** 50 Suriyeli bu soruya cevap vermiştir. Bu kişilerden eşleri tarafından şiddete maruz kalma oranı %34 (17 kişi) iken %66 (33 kişi) oranlık dilim şiddete maruz kalmadığını ifade etmiştir. Bu soruyu cevaplayan Türklere toplamda 6 kişi bulunmaktadır. Bu durumda %33,3 (2 kişi) oranlık dilim eşi tarafından şiddete maruz kaldığını ifade ederken 66,7 (4 kişi) oranlık dilim şiddet görmediğini ifade etmiştir. Okur-yazar olmayan Suriyeli sayısı Türk sayısına göre fazladır. Bu grubun çoğunluğu eşleri tarafından şiddete maruz kalmadığını ifade etmişlerdir. **“Okur-yazar”** 14 Suriyeli bu soruya cevap vermiştir. Bu kişilerden eşleri tarafından şiddete maruz kalma oranı %21,4

(3 kişi) iken %78,6 (11 kişi) oranlık dilim şiddete maruz kalmadığını ifade etmiştir. Bu soruyu cevaplayan Türklerde toplamda 6 kişi bulunmaktadır. Bu durumda %66,7 (4 kişi) oranlık dilim eşi tarafından şiddete maruz kaldığını ifade ederken 33,3 (2 kişi) oranlık dilim şiddet görmediğini ifade etmiştir. “**İlkokul mezunu**” 51 Suriyeli bu soruya cevap vermiştir. Bu kişilerden eşleri tarafından şiddete maruz kalma oranı %21,6 (11 kişi) iken %78,4 (40 kişi) oranlık dilim şiddete maruz kalmadığını ifade etmiştir. Bu soruyu cevaplayan Türklerde toplamda 49 kişi bulunmaktadır. Bu durumda %57,1 (28 kişi) oranlık dilim eşi tarafından şiddete maruz kaldığını ifade ederken 42,8 (21 kişi) oranlık dilim şiddet görmediğini ifade etmiştir. İlkokul mezunu Suriyelilerde çoğunluk eşinden şiddet görmediğini ifade ederken Türklerde tam tersi bir istatistik görülmektedir. “**Ortaokul mezunu**” 44 Suriyeli bu soruya cevap vermiştir. Bu kişilerden eşleri tarafından şiddete maruz kalma oranı %30 (6 kişi) iken %70 (14 kişi) oranlık dilim şiddete maruz kalmadığını ifade etmiştir. Bu soruyu cevaplayan Türklerde toplamda 32 kişi bulunmaktadır. Bu durumda %34,4 (11 kişi) oranlık dilim eşi tarafından şiddete maruz kaldığını ifade ederken 65,6 (21 kişi) oranlık dilim şiddet görmediğini ifade etmiştir. Ortaokul mezunu olan hem Suriyeli hem Türk katılımcıların çoğunluğu eşleri tarafından şiddet görmediğini ifade etmişlerdir. “**Lise mezunu**” 11 Suriyeli bu soruya cevap vermiştir. Bu kişilerden eşleri tarafından şiddete maruz kalma oranı %36,4 (4 kişi) iken %63,6 (7 kişi) oranlık dilim şiddete maruz kalmadığını ifade etmiştir. Bu soruyu cevaplayan Türklerde toplamda 41 kişi bulunmaktadır. Bu durumda %24,4 (10 kişi) oranlık dilim eşi tarafından şiddete maruz kaldığını ifade ederken 75,6 (31 kişi) oranlık dilim şiddet görmediğini ifade etmiştir. Lise mezunu olan hem Suriyeli hem Türk katılımcıların çoğunluğu eşleri tarafından şiddet görmediğini ifade etmişlerdir. “**Ön lisans mezunu**” 1 Suriyeli bu soruya eşinden şiddet görmediği yönünde cevap vermiştir. Bu soruyu cevaplayan Türklerde toplamda 11 kişi bulunmaktadır. Bu durumda %45,5 (5 kişi) oranlık dilim eşi tarafından şiddete maruz kaldığını ifade ederken 55,5 (6 kişi) oranlık dilim şiddet görmediğini ifade etmiştir. Türklerde eğitim düzeyi yüksek kişi sayısı fazladır. Fakat eğitim düzeyi yüksek olan her kadının şiddet görmediği anlamı taşımamaktadır. “**Lisans mezunu**” 3 Suriyeli bu soruya cevap vermiştir. Bu kişilerden eşleri tarafından şiddete maruz kalma oranı %66,7 (2 kişi) iken %33,3 (1 kişi) oranlık dilim şiddete maruz kalmadığını ifade etmiştir. Bu soruyu

cevaplayan Türklerde toplamda 4 kişi bulunmaktadır. Bu durumda eşi tarafından şiddete maruz kaldığını ifade eden katılımcı bulunmazken 100 (4 kişi) oranlık dilim şiddet görmediğini ifade etmiştir. “**Yüksek lisans mezunu**” şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı bulunmazken Türklerde bu soruya cevap veren bir kişi bulunmaktadır bu kişi ise eşinden şiddet görmediğini ifade etmiştir.

Araştırmaya göre, Suriyeliler de şiddete uğrayan ve uğramayanların eğitim durumları şiddet üzerinde anlamlı farklılık yaratmamaktadır, veriler dengeli dağılmaktadır. Bu durum Türklerde şiddete uğrayan ve uğramayanlar üzerinde anlamlı farklılık yaratmaktadır. Verilerin dengeli dağılmadığı görülmektedir. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların karşılaştırılması durumun da “ki kare” analizinde eğitim durumları anlamlı farklılık yaratmaktadır.

Tablo 37: Çocuk Sayısına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

ÇOCUK SAYILARI	EVET		HAYIR		TOPLAM	
	%	n	%	n		
SURIYE	Çocuk yok	22,2	2	77,8	7	9
	1-3	27,3	15	72,7	40	55
	4-6	25	13	75	39	52
	7-9	34,5	10	65,5	19	29
	10 ve üzeri	60	3	40	2	5
T.C.	Çocuk yok	42,9	6	32,7	33	39
	1-3	32,7	33	67,3	68	101
	4-6	61,8	21	38,2	13	34
	7-9	0	0	100	1	1
	10 ve üzeri	0	0	0	0	0

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz” şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 37’ye göre, “**Çocuğu bulunmayan**” Suriyelilerden (toplam 9 kişi), %22,2 (2 kişi) oranı eşi tarafından şiddete maruz kalırken %77,8 (7 kişi) şiddet görmediğini ifade etmiştir Çocuğu bulunmayan Türkler toplamda 39 kişidir. Bu kişilerden eşi tarafından şiddete maruz kalanların oranı %42,9 (6 kişi)

iken şiddet görmeyenlerin oranı %32,7 (33 kişi)'dir. Araştırma sonucu göstermektedir ki hem Suriyeli hem Türklerde kadının çocuğunun olmaması şiddet görmesi için bir neden teşkil etmemektedir. **“1-3 arasında çocuğa sahip”** Suriyelilerin sayısı toplam 55 kişidir. Bu kişilerden eşi tarafından şiddete maruz kalanların oranı %27,3 (15 kişi) iken 72,7 (40 kişi) şiddete maruz kalmamıştır. Türklerde bu sayı 101'dir. Bu kişilerden %32,7 (33 kişi) oranı şiddet görürken %67,3 (68 kişi) eşi tarafından şiddet görmediğini ifade etmiştir. Araştırma sonucu göstermektedir ki hem Suriyeli hem Türklerde kadının çocuk sayısının az olması şiddet görmesi için bir neden teşkil etmemektedir. Bir önceki yorumda, hiç çocuğunun olmaması durumunda da kadınların şiddet görmediğini açıklanmıştı. Bu veri de bir önceki yorumu desteklemektedir. **“4-6 arasında çocuğa sahip”** Suriyelilerin sayısı toplam 52 kişidir. Bu kişilerden eşi tarafından şiddete maruz kalanların oranı %25 (13 kişi) iken 75 (39 kişi) şiddete maruz kalmamıştır. Türklerde bu sayı 34'tür. Bu kişilerden %61,8 (21 kişi) oranı şiddet görürken %38,2 (13 kişi) eşi tarafından şiddet görmediğini ifade etmiştir. **“7-9 arasında çocuğa sahip”** Suriyelilerin sayısı toplam 29 kişidir. Bu kişilerden eşi tarafından şiddete maruz kalanların oranı %34,5 (10 kişi) iken 64,5 (19 kişi) şiddete maruz kalmamıştır. 7-9 arasında çocuğa sahip Türklerde bir kişi bulunmaktadır. Bu kişi de eşinden şiddet görmediğini ifade etmiştir. **“10 ve üzeri çocuğa sahip”** Suriyelilerin sayısı toplam 5 kişidir. Bu kişilerden eşi tarafından şiddete maruz kalanların oranı %60 (3 kişi) iken 40 (2 kişi) şiddete maruz kalmamıştır. 10 ve üzeri çocuğa sahip Türklerde katılımcı bulunmamaktadır.

Araştırmaya göre 10 ve üzeri çocuğu dahi olan Suriyelilerin çoğunluğunun eşi tarafından şiddete maruz kaldığı anlaşılmaktadır. Şiddete uğrayan ve uğramayan Suriyeliler ve Türkler için çocuk sayısı ile şiddet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların karşılaştırılması durumunun da “ki kare” analizinde çocuk sayıları anlamlı farklılık yaratmaktadır. Kişilerin çocuk sayıları arttıkça şiddet görme oranları da artmaktadır.

Tablo 38: Eşlerinin Eğitim Durumuna Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

	EŞİN EĞİTİM DURUMU	EVET		HAYIR		TOPLAM
		%	n	%	n	
SURIYE	Okur-yazar değil	37,1	13	62,9	22	35
	Okur-yazar	17,6	6	82,4	28	34
	İlkokul	27,3	12	72,7	32	44
	Ortaokul	33,3	7	66,7	14	21
	Lise	25	2	75	6	8
	Ön lisans	50	2	50	2	4
	Lisans	33,3	1	66,7	2	3
	Yüksek lisan	0	0	100	1	1
T.C.	Okur-yazar değil	60	3	40	2	5
	Okur-yazar	25	1	75	3	4
	İlkokul	56,8	25	43,2	19	44
	Ortaokul	34,1	14	65,9	27	41
	Lise	34,1	15	65,9	29	41
	Ön lisans	33,3	2	66,7	4	6
	Lisans	0	0	100	5	5
	Yüksek lisans	0	0	100	1	1

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz” şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 38’e göre, **“Okur-yazar olmayan”** 35 Suriyeli eşi bulunmaktadır. Bu kişilerden eşlerine şiddet uygulayanların oranı %37,1 (13 kişi) iken şiddet uygulamayanların oranı %62,9 (22 kişi)’dur. Bu durum Türklerde, eşine şiddet gösteren %60 (3 kişi) iken eşine şiddet göstermeyen %40 (2 kişi), toplamda 5 kişidir. Okur-yazar olmayan Suriyeli eşi sayısı Türk sayısına göre fazladır. **“Okur-yazar”** 34 Suriyeli eşi bulunmaktadır. Bu kişilerden eşlerine şiddet uygulayanların oranı %17,6 (6 kişi) iken şiddet uygulamayanların oranı %82,4 (28 kişi)’dur. Bu durum Türklerde, eşine şiddet gösteren %25 (1 kişi) iken eşine şiddet göstermeyen %75 (3 kişi) toplamda 4 kişidir. **“İlkokul mezunu”** 34 Suriyeli eşi bulunmaktadır. Bu kişilerden eşlerine şiddet uygulayanların oranı %27,3 (12 kişi) iken şiddet uygulamayanların oranı %72,7 (32 kişi)’dur. Bu durum Türklerde, eşine şiddet gösteren %56,8 (25 kişi) iken eşine şiddet göstermeyen %43,2 (19 kişi) toplamda 44 kişidir.

İlkokul mezunu Suriyelilerde çoğunluk eşine şiddet uygulamadığını ifade ederken Türklerde tam tersi bir istatistik görülmektedir. “**Ortaokul mezunu**” 21 Suriyeli eşi bulunmaktadır. Bu kişilerden eşlerine şiddet uygulayanların oranı %33,3 (7 kişi) iken şiddet uygulamayanların oranı %66,7 (14 kişi)’dur. Bu durum Türklerde, eşine şiddet gösteren %34,1 (14 kişi) iken eşine şiddet göstermeyen %65,9 (27 kişi) toplamda 41 kişidir. Ortaokul mezunu olan hem Suriyeli hem Türk katılımcıların eşlerinin çoğunluğunun eşlerine şiddet göstermediğini anlaşılmaktadır. “**Lise mezunu**” 8 Suriyeli eşi bulunmaktadır. Bu kişilerden eşlerine şiddet uygulayanların oranı %25 (2 kişi) iken şiddet uygulamayanların oranı %75 (6 kişi)’dur. Bu durum Türklerde, eşine şiddet gösteren %34,1 (15 kişi) iken eşine şiddet göstermeyen %65,9 (29 kişi) toplamda 41 kişidir. Lise mezunu olan hem Suriyeli hem Türk katılımcıların eşlerinin çoğunluğunun eşlerine şiddet göstermediğini anlaşılmaktadır. “**Ön lisans mezunu**” 4 Suriyeli eşi bulunmaktadır. Bu kişilerden eşlerine şiddet uygulayanların oranı %50 (2 kişi) iken şiddet uygulamayanların oranı %50 (2 kişi)’dur. Bu durum Türklerde, eşine şiddet gösteren %33,3 (2 kişi) iken eşine şiddet göstermeyen %66,7 (4 kişi) toplamda 6 kişidir. “**Lisans mezunu**” 3 Suriyeli eşi bulunmaktadır. Bu kişilerden eşlerine şiddet uygulayanların oranı %33,3 (1 kişi) iken şiddet uygulamayanların oranı %66,7 (2 kişi)’dur. Bu durum Türklerde, eşine şiddet gösteren eş bulunmazken, eşine şiddet göstermeyen %100 (5 kişi) toplamda 5 bulunmaktadır. Araştırmaya göre Türklerde eşine şiddet uygulayan lisans mezunu eş bulunmamaktadır. Fakat Suriyelilerde eşine şiddet uygulayan eş bulunmaktadır. Eğitim derecesinin şiddete engel olmadığı görülmektedir. “**Yüksek lisans mezunu**” hem Suriyeli hem de Türklerde yüksek mezunu eşi bulunan birer kişi bulunmaktadır. Bu eşlerde şiddet uygulamamaktadır.

Yapılan araştırmada Suriyeli şiddete uğrayan ve uğramayan kadınlar arasında, eşlerinin şiddet gösterme oranının eşlerin eğitim düzeyi ile anlamlı bir ilişkisi bulunmamaktadır. Veriler belirli bir yönde dağılmamaktadır. Türklerde ise anlamlı bir ilişkisi bulunmaktadır. Eğitim düzeyi düştükçe şiddet gösterme oranı artmaktadır. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların kıyaslanması sonucu “ki kare” analizinde eşlerinin eğitim durumları anlamlı farklılık yaratmaktadır.

Tablo 39: Evlilik Şekillerine Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

EVLİLİK ŞEKLİ	EVET		HAYIR		TOPLAM	
	%	KİŞİ	%	KİŞİ		
SURIYE	Resmi Nikâh	33,3	2	66,7	4	6
	Dini nikâh	16,7	3	83,3	15	18
	Resmi ve dini nikâh	28,7	33	71,3	82	115
	Kuma usulü	60	3	40	2	5
	Ayrı yaşıyor	33,3	2	66,7	4	6
T.C.	Resmi Nikâh	31,5	23	68,5	50	73
	Dini nikâh	0	0	100	1	1
	Resmi ve dini nikâh	49,3	37	50,7	38	75
	Kuma usulü	0	0	0	0	0
	Ayrı yaşıyor	0	0	100	1	1

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz” şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 39’a göre, **“Resmi nikâh ile evli”** %33,3 (2 kişi) oranında Suriyeli katılımcı eşlerinden şiddet görmekte iken %66,7 (4 kişi) şiddet görmemektedir. Suriyelilerde toplamda 6 kişi sadece resmi nikâh ile evlidir. Türklerde bu durum %31,5 (23 kişi) eşlerinden şiddet görmekte iken %68,5 (50 kişi) şiddet görmemektedir. Türklerde toplamda 83 kişi sadece resmi nikâh ile evlidir. **“Dini nikâh ile evli”** %16,7 (3 kişi) oranında Suriyeli katılımcı eşlerinden şiddet görmekte iken %83,3 (15 kişi) şiddet görmemektedir. Suriyelilerde toplamda 18 kişi sadece dini nikâh ile evlidir. Türklerde sadece dini nikâh ile evli bir kişi bulunmaktadır. O kişi de eşinden şiddet görmediğini ifade etmiştir. **“Resmi ve dini nikâh ile evli”** %28,7 (33 kişi) oranında Suriyeli katılımcı eşlerinden şiddet görmekte iken %71,3 (82 kişi) şiddet görmemektedir. Suriyelilerde toplamda 115 kişi sadece resmi ve dini nikâh ile evlidir. Türklerde bu durum %49,3 (37 kişi) eşlerinden şiddet görmekte iken %50,7 (38 kişi) şiddet görmemektedir. Türklerde toplamda 75 kişi sadece resmi ve dini nikâh ile evlidir. “Kuma usulü ile evli” Türk katılımcılar bulunmamaktadır. Suriyelilerde ise, %60 (3 kişi) eşinden şiddet gördüğünü, %40 (2 kişi) ise eşinden şiddet görmediğini ifade etmiştir. Resmiyette evli fakat **“ayrı yaşadığını”** ifade eden %33,3 (2 kişi) oranında

Suriyeli eşinden şiddet gördüğünü ifade ederken %66,7 (4 kişi)'si şiddet görmediğini ifade etmiştir. Türklerde bu durumda bir kişi bulunmaktadır. O kişi de eşinden şiddet görmediğini ifade etmiştir.

Yapılan araştırmada Suriyeli ve Türklerde şiddete uğrayan ve uğramayan kadınlar arasında, eşlerinin şiddet gösterme oranının evlilik türleri ile anlamlı bir ilişkisi bulunmaktadır. Veriler belirli bir yönde dağılmaktadır. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların kıyaslanması sonucu “ki kare” analizinde evlilik türleri ile şiddet arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Tablo 40: Çalışıp Çalışmamalarına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

ÇALIŞIP ÇALIŞMAMA	EVET		HAYIR		TOPLAM	
	%	KİŞİ	%	KİŞİ		
SURIYE	Kamu sektörü	100	1	0	0	1
	Özel sektör	44,4	8	55,6	10	18
	Ev hanımı	26	34	74	97	131
T.C.	Kamu sektörü	33,3	1	66,7	2	3
	Özel sektör	40,9	9	59,1	13	22
	Ev hanımı	40	50	60	75	125

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz “şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 40’a göre, “**Kamu sektöründe**” çalışan eşinden şiddet gören Suriyeli bir kişi bulunmaktadır. Bu durum Türklerde %33,3 (1 kişi) oranında katılımcı kamu sektöründe çalışırken, %66,7 (2 kişi) oranında katılımcı kamu sektöründe çalışmadığını ifade etmiştir. Bu soruya cevap veren toplam 3 Türk bulunmaktadır. “**Özel sektör**” de çalışan eşinden şiddet gören Suriyeli kadın oranı %44,4 (8 kişi) iken çalışmayanların oranı %55,6 (10 kişi)’dir. Bu soruya cevap veren toplam 18 Suriyeli bulunmaktadır. Bu durum Türklerde %40,9 (9 kişi) oranında kadın özel sektörde çalışırken, %59,1 (13 kişi) oranındaki katılımcılar çalışmamaktadır. Bu soruya cevap veren toplam 22 Türk bulunmaktadır. “**Ev hanımı**” olan ve eşinden şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı %26 (34 kişi) olup şiddet görmeyen %74 (97 kişi)’tür. Bu soruya cevap veren toplam 131 Suriyeli bulunmaktadır. Bu durum Türklerde %40 (50

kişi) oranında kadın özel sektörde çalışırken, %60 (75 kişi) oranındaki katılımcılar çalışmamaktadır. Bu soruya cevap veren toplam 125 Türk bulunmaktadır.

Araştırmaya göre, anket çalışmasına katılan çalışan kadın oranı azdır. Şiddet gören kadınlara baktığımızda çoğunluğun çalışmadığı ve ev hanımı olduğu anlaşılmaktadır. Suriyelilerde bu oran daha fazladır. Yapılan araştırmada Suriyeli şiddete uğrayan ve uğramayan kadınlar arasında, eşlerinin şiddet gösterme oranının kadınların çalışıp çalışmamaları ile anlamlı bir ilişkisi bulunmaktadır. Veriler çalışan eşin daha az şiddete maruz kaldığı yönde dağılmaktadır. Türklerde ise aralarında anlamlı bir ilişki yoktur. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların kıyaslanması sonucu “ki kare” analizinde kadının çalışma durumu ile şiddet arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 41: Evlenme Yaşlarına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

EVLENME YAŞI	EVET		HAYIR		TOPLAM	
	%	KİŞİ	%	KİŞİ		
SURIYE	12-15	25	11	75	33	44
	16-19	23,4	15	76,6	49	64
	20-23	32	8	68	17	25
	24-27	60	6	40	4	10
	28-31	33,3	1	66,7	2	3
	32 ve üzeri	50	2	50	2	4
T.C.	12-15	63,6	7	36,4	4	11
	16-19	40,4	23	59,6	34	57
	20-23	25	4	75	12	16
	24-27	50	3	50	3	6
	28-31	50	1	50	1	2
	32 ve üzeri	0	0	100	1	1

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz” şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 41’e göre, “12-15 yaş” aralığında evlenen ve eşinden şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı %25 (11 kişi) iken şiddet görmeyen %75 (33 kişi)’tir. Toplamda 44 kişi erken yaşta evlenmiştir. Bu durum

Türklerde %63,6 (7 kişi) oranında katılımcı şiddet görürken %36,4 (4 kişi) oranındakiler şiddet görmemektedir. Toplamda 11 kişi erken yaşta evlenmiştir. Çocuk yaşta evlenen Türklerde şiddet görme olasılığı daha fazla iken Suriyelilerde bu durum tam tersidir. Fakat Suriyelilerde erken yaşta evlendirilme oranı daha fazladır. **“16-19 yaş”** aralığında evlenen ve eşinden şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı %23,4 (15 kişi) iken şiddet görmeyen %76,6 (49 kişi)’dir. Toplamda 64 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu durum Türklerde %40,4 (23 kişi) oranında katılımcı şiddet görürken %59,6 (34 kişi) oranındakiler şiddet görmemektedir. Toplamda 57 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlendirilen hem Suriyeli hem de Türkler için çoğunlukla şiddet görme oranı düşüktür. **“20-23 yaş”** aralığında evlenen ve eşinden şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı %32 (8 kişi) iken şiddet görmeyen %68 (17 kişi)’dir. Toplamda 25 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu durum Türklerde %25 (4 kişi) oranında katılımcı şiddet görürken %75 (12 kişi) oranındakiler şiddet görmemektedir. Toplamda 16 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlendirilen hem Suriyeli hem de Türkler için çoğunlukla şiddet görme oranı düşüktür. **“24-27 yaş”** aralığında evlenen ve eşinden şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı %60 (6 kişi) iken şiddet görmeyen %40 (4 kişi)’tir. Toplamda 10 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu durum Türklerde %50 (3 kişi) oranında katılımcı şiddet görürken %50 (3 kişi) oranındakiler şiddet görmemektedir. Toplamda 6 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. **“28-31 yaş”** aralığında evlenen ve eşinden şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı %33,3 (1 kişi) iken şiddet görmeyen %66,7 (2 kişi)’tir. Toplamda 3 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu durum Türklerde %50 (1 kişi) oranında katılımcı şiddet görürken %50 (1 kişi) oranındakiler şiddet görmemektedir. Toplamda 2 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. **“32 yaş ve üzeri”** aralığında evlenen ve eşinden şiddet gören Suriyeli katılımcı oranı %50 (2 kişi) iken şiddet görmeyen %50 (2 kişi)’tir. Toplamda 4 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu durumda olan Türk olarak bir kişi cevap vermiş olup o kişi de eşinden şiddet görmediğini ifade etmiştir.

Yapılan araştırmada Suriyeli şiddete uğrayan ve uğramayan kadınlar arasında, eşlerinin şiddet gösterme oranının kadınların evlenme yaşları ile anlamlı bir ilişkisi bulunmaktadır. Türklerde ise aralarında anlamlı bir ilişki yoktur. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların kıyaslanması sonucu “ki kare” analizinde kadınların evlenme

yaşları ile şiddet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Veriler belirli yöne doğru dağılmaktadır.

Tablo 42: Eşlerinin Evlenme Yaşlarına Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

EŞİN EVLENME YAŞINA GÖRE ŞİDDET GÖRME	EVET		HAYIR		TOPLAM	
	%	KİŞİ	%	KİŞİ		
SURIYE	16-19	16,7	3	83,3	15	18
	20-23	20,4	10	79,6	39	49
	24-27	26,4	14	73,6	39	53
	28-31	54,5	6	45,5	5	11
	32 ve üzeri	50,6	10	47,4	9	19
T.C.	16-19	60	6	40	4	10
	20-23	45	18	55	22	40
	24-27	31,9	23	68,1	49	72
	28-31	52,2	12	47,8	11	23
	32 ve üzeri	20	1	80	4	5

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz” şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 42’ye göre, “16-19 yaş” aralığında evlenen ve eşine şiddet uygulayan Suriyeli eş oranı %16,7 (3 kişi) iken şiddet görmeyen %83,3 (15 kişi)’tür. Toplamda 18 Suriyeli eş bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen Türk eşler %60 (6 kişi) oranında eşlerine şiddet gösterirken %40 (4 kişi) oranındakiler eşlerine şiddet göstermemektedir. Toplamda 10 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Erken yaşta evlilik her iki toplum için de söz konusudur. Suriyelilerde erken evlilik daha fazladır. “20-23 yaş” aralığında evlenen ve eşine şiddet uygulayan Suriyeli eş oranı %20,4 (10 kişi) iken şiddet görmeyen %79,6 (39 kişi)’dir. Toplamda 49 Suriyeli eş bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen Türk eşler %45 (18 kişi) oranında eşlerine şiddet gösterirken %55 (22 kişi) oranındakiler eşlerine şiddet göstermemektedir. Toplamda 40 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen eşlerine şiddet gösteren kişi sayısı her iki grup için de çoğunluğu oluşturmamaktadır. “24-27 yaş” aralığında evlenen ve eşine şiddet uygulayan Suriyeli eş oranı %26,4 (14 kişi) iken şiddet görmeyen %73,6 (39 kişi)’dir. Toplamda 53

Suriyeli eş bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen Türk eşler %31,9 (23 kişi) oranında eşlerine şiddet gösterirken %68,1 (49 kişi) oranındakiler eşlerine şiddet göstermemektedir. Toplamda 72 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen eşlerine şiddet gösteren kişi sayısı her iki grup için de çoğunluğu oluşturmamaktadır. **“28-31 yaş”** aralığında evlenen ve eşine şiddet uygulayan Suriyeli eş oranı %54,5 (6 kişi) iken şiddet görmeyen %45,5 (5 kişi)’tir. Toplamda 11 Suriyeli eş bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen Türk eşler %52,2 (12 kişi) oranında eşlerine şiddet gösterirken %47,8 (11 kişi) oranındakiler eşlerine şiddet göstermemektedir. Toplamda 23 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen eşlerine şiddet gösteren kişi sayısı her iki grup için de çoğunluğu oluşturmaktadır. **“32 yaş ve üzeri”** aralığında evlenen ve eşine şiddet uygulayan Suriyeli eş oranı %50,6 (10 kişi) iken şiddet görmeyen %47,4 (9 kişi)’tür. Toplamda 19 Suriyeli eş bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen Türk eşler %20 (1 kişi) oranında eşlerine şiddet gösterirken %80 (4 kişi) oranındakiler eşlerine şiddet göstermemektedir. Toplamda 5 kişi bu yaş aralığında evlenmiştir. Bu yaş aralığında evlenen Suriyeli eşlerde eşine şiddet uygulayan kişi sayısı çoğunluğu oluştururken Türklerde tam tersi görülmektedir.

Araştırmaya katılan katılımcıların eşlerine göre, Türklerde geç evlenen erkeklerin eşlerine şiddet uygulama oranları düşüktür. Yapılan araştırmada Suriyeli ve Türklerde şiddete uğrayan ve uğramayan kadınlar arasında, eşlerinin şiddet gösterme oranının eşlerin evlenme yaşları ile anlamlı bir ilişkisi bulunmaktadır. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların kıyaslanması sonucu “ki kare” analizinde eşlerin evlenme yaşları ile şiddet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Veriler belirli yöne doğru dağılmaktadır.

Tablo 43: Eş Seçme Usullerine Göre Şiddet Görüp Görmedikleri

EŞ SEÇME USULÜNE GÖRE ŞİDDET GÖRME		EVET		HAYIR		TOPLAM
		%	KİŞİ	%	KİŞİ	
SURIYE	Görücü Usulü	27,9	38	72,1	98	136
	Tanışarak	35,7	5	64,3	9	14
	Kaçarak	0	0	0	0	0
T.C.	Görücü Usulü	43,8	49	56,3	63	112
	Tanışarak	31,4	11	68,6	24	35
	Kaçarak	0	0	100	3	3

Yapılan araştırmaya 150 Suriyeli, 150 Türk olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Analiz 300 kişi üzerinden yapılmıştır. Bağımsız değişkenimiz” şiddet görüp-görmeme” durumudur. Şiddet gören toplam 43 Suriyeli ve 60 Türk katılımcı bulunmaktadır. “Ki kare” analizi yapılarak veriler işlenmiştir. Tablo 43’e göre, “**Görücü usulü**” ile evlenen %27,9 (38 kişi) oranında Suriyeli eşinden şiddet gördüğünü ifade etmektedir. %72,1 (98 kişi) oranındakilerse eşleri tarafından şiddete maruz kalmadıklarını ifade etmektedirler. Toplamda 136 Suriyeli görücü usulü ile evlenmiştir. Bu durum Türklerde %43,8 (49 kişi) oranında şiddetin olduğu ve %56,3 (63 kişi) oranında ise şiddetin olmadığı yönündedir. Toplamda 112 Türk görücü usulü ile evlenmiştir. Görücü usulü ile evlenen her iki grupta eşlerinden genellikle şiddete maruz kalmamaktadırlar. Bu şekilde evlenen kişiler Suriyelilerde daha fazladır. “**Tanışarak**” evlenen %35,7 (5 kişi) oranında Suriyeli eşinden şiddet gördüğünü ifade etmektedir. %64,3 (9 kişi) oranındakilerse eşleri tarafından şiddete maruz kalmadıklarını ifade etmektedirler. Toplamda 14 Suriyeli görücü usulü ile evlenmiştir. Bu durum Türklerde %31,4 (11 kişi) oranında şiddetin olduğu ve %68,6 (24 kişi) oranında ise şiddetin olmadığı yönündedir. Toplamda 35 Türk görücü usulü ile evlenmiştir. Araştırmaya göre tanışarak evlenen her iki grupta eşlerinden genellikle şiddete maruz kalmamaktadırlar. Tanışarak evlenen Türk sayısı daha fazladır. “**Kaçarak**” evlenen Suriyeli bulunmamaktadır. Kaçarak evlenen Türkler 3 kişidir. Bu kişiler de eşlerinden şiddet görmediğini ifade etmişlerdir. Araştırmaya göre kaçarak evlenen çiftler karşılaştıkları zorlukların farkında olup birbirlerinin yanında yer almakta ve eşler kadınlara şiddet uygulamamaktadır. Bu durum Suriyelilerde söz konusu değildir. Kültürler arasında farklılık bulunmaktadır.

Yapılan araştırmada Suriyeli şiddete uğrayan ve uğramayan kadınlar arasında, eşlerinin şiddet gösterme oranının kadınların evlenme usulleri ile anlamlı bir ilişkisi bulunmamaktadır. Türklere ise aralarında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ayrıca şiddete uğrayan Suriyeli-Türk kadınların kıyaslanması sonucu “ki kare” analizinde kadınların evlenme usulleri ile şiddet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Veriler belirli yöne doğru dağılmaktadır.

ARAŞTIRMA SONUCU

Kadına karşı uygulanan şiddet, dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sorundur. Kadına uygulanan şiddet çoğu zaman aile içi şiddet olmaktadır. Aile içi şiddet ise kadını, çocuğu incitmekte ve onların gururlarını kırmakta, canlarını yakmaktadır. Bu temel sorun kadınları her yönden kısıtlamakta ve yeterliliklerine gölge düşürmektedir. Toplumsal baskılarla birlikte haklarından yoksun ve toplumsal kaynaklardan habersiz sınırlı bir duruma getirilen kadınların varlığı korunmak istenmektedir. Bu en temel problemin önüne geçilmesi yıllardır çalışılan bir konudur.

Kadın ve kadına şiddet çoğu zaman hâkim toplum anlayışının öncelikleyemediği sorunlardır. Bu sebeple üzerine düşünülmesi ve çözüm üretilmesi durumu zaman zaman ortadan kalkabilmektedir. Toplumun kadın bireyi bakış açısıyla, yaygın toplum anlayışından sıyrılarak bu etik meselenin çözümüne katkı da bulunmak ve kişisel olarak üzerime düşen görevi yapmak adına bu çalışmayı hazırlamış bulunmaktayım.

Yapılan saha araştırması çerçevesinde dokunulması güç olan Suriyelilerin çokça yaşadığı Kilis sahasına erişim sağlanmıştır. 2011 yılından beri var olan ve günümüzde de sosyal hizmetin dokunması gereken alanlardan birisi olan Suriyeliler ve Suriyeli kadınlar ve Türk kadınlar arasında yapılan karşılaştırma bu kıstasta önem arz etmektedir. Araştırmanın kıymetli oluşu çalışmayı titizlikle işlememe vesile olmuştur. Yapılan araştırma çerçevesinde sonuç ve değerlendirme ve öneriler sunulmaya çalışılmıştır. Araştırmada katılımcıları kültürleri birbirlerinden farklı oldukları için katılımcıların “şiddeti algılama” farklılıkları bulunmaktadır. Ayrıca Suriyeli katılımcılar farklı kültürden bir araştırmacıya şiddet gördüklerini dile getirmiyor da olabilmektedir. Bu durum göz önüne alınarak bazı varsayımlar ve anket sonuçlarında Suriyeli katılımcıların şiddet görme oranları Türk katılımcılardan daha az bulunmaktadır.

Yaşanılan toplumlarda toplumsal zihniyet hayatlara yön verecek derecede etkili bir yapıdır. Toplumsal zihniyetin beraberinde getirdiği/dayattığı toplumsal rol ve davranış kalıpları bulunmaktadır. Bu rol ve davranış kalıpları kişileri özellikle de dezavantajlı grubun en zayıf halkalarından biri olan kadınları çeşitli şekillere sokmaktadır. Eril zihniyetin hâkim olduğu bu toplumsal zihniyet Suriye ve Türkiye’de çok fazla şekil

değiştirmeden kadınlar ve kız çocukları üzerinde varlığını sürdürmektedir. Kadınlar üzerinden kültürel ürünlerin yansımaları kaçınılmazdır. Örneğin günümüz dizilerinde başrollerdeki kadınlar genelde hamile ve çalışmayan kadınlardan oluşmaktadır. Kadının işlevi/kültürel ürünler diziler üzerinden toplumun geneline yansıtılmaktadır. Kadınlar hep cinsiyetçiliğe maruz bırakılmışlardır. Kadının yeri evidir gibi zaman zaman klasik cinsiyetçiliğe, zaman zamansa kadın çiçektir sulanmalı gibi modern tarz cinsiyetçiliğe maruz bırakılmaktadır. Kadınlar kendilerine değer atfetmiyorlar. Kadınlar kendileri için değer ne üzerine düşünmüyorlar bile. Böylece değerleri doğru biçilememekle birlikte doğru değerlendiremiyorlar.

Özgürleşme sorunsalı 21. yy da hala günümüzde mevcut bir sorundur. Bu sorunsalın ülke, toprak ayrımı yoktur. Zihinlerle bütünleşmiş bir kirliliktir. Mesela Suriyeliler kendi ülkelerinde yaşamamalarına rağmen kendi ülkelerinde var olan bu durumu zihinleriyle birlikte Türkiye'ye taşımışlar ve yaşamaya başladıkları noktalarda da devam ettirmektedirler. Örneğin Türkiye'de yaşayan geçici koruma altındaki Suriyeliler' den yaşanmış bir örnek; Suriyelilerin aile cüzdanlarında 1 erkek 4 kadınla evlenebilir bölümü mevcuttur. Bazı Suriyeli erkekler bu durumun Türkiye'de de devam edebileceğine inanmaktadır. Bu durumun olmadığını öğrendiklerinde üzerine düşünüp neden diye sorgulayıp bu hak olarak gördükleri durumu isteyebilmektedirler. Fakat aynı zihniyet kadın hakları üzerine düşünmeyi reddetmektedir.

Kadınların sosyal mesafesi çok fazla bulunmaktadır. Kadınlar bu duruma itilmektedir. Kendileri ile ilgili sorulara bile cevap verememektedir. Şiddet gören kadın da şiddete maruz kalmayan kadın da kendi haklarını hiç düşünmemişler. Ankette bulunan 32. soru katılımcıların cevap vermekte çok fazla zorlandıkları sorulardandır.

Şiddet gören kadınlar kendileri gelenek ve görenekler uğruna kızlarını şiddetin kucağına itmektedirler. Kızlarına somut olarak bir zarar gelmezse kızlarını susturmakta olup hatta bazı aileler fiziksel şiddete maruz kalan kızlarından bile haberdar değiller. Kızlarını koca kucağına bırakıp bir sorun olduğunda da kendileri ile konuşmamalarını tembihleyip bir daha da ilgilenmemektedirler. Aileler kızlarına destek olmamaktadırlar. Bir Suriyeli kadının ifadesine göre kız çocuklarını eşleri büyütmektedir, büyütene kadar da şiddet göstermektedirler. Bu kız çocukları anne olduklarında dahi eşlerini

bırakamamaktadırlar. Eşleri hem onların ailesi hem kocaları statüsünde oldukları için herhangi bir mesleği bulunmayan kadınlar gidecek başka da yerleri olmadıklarından ölene kadar dahi olsa şiddete maruz kalmaktadırlar. Kadının evi mezar olmakta kadın şiddetten ölse dahi hiçbir yere gidememektedir.

Yapılan araştırmada hem Suriyeli hem de Türk katılımcılar tarafından “kadının çalışması” ve “sevmek” ayıp olarak karşılanmaktadır.

Suriyeliler de akrabalar arası evlenme çok fazladır. Bu durum özellikle amca çocukları arasında daha sık görülmektedir.

Bazı anketlerde Türk erkeklerle evlenen Suriyeli kadınlar da bulunmaktadır. Bu kadınlar Türk eşleri de Suriyeli eş mantığına göre seçmektedirler. Örneğin; eşler onları çalıştırmamayı istiyor, eşlerden izinsiz dışarı çıkmasını istiyorlar. Kadınlar istedikleri bu durumları kışkırtılmak sanıyorlar, kısıtlanmak diye bir algılamaya bürünmemektedirler.

Suriyeli katılımcılarla yapılan anketlerde, Türkiye’de evli olan erkeklerden bazıları Suriye’de iken öğrenci fakat Türkiye’ye gelince okullarına devam etmemişlerdir. Aileleri tarafından evlendirilince de niteliksiz işlerde çalışmaya mecbur kalmışlardır.

Araştırmaya katılan kadınlar tarafından “kadına karşı şiddet nasıl engellenebilir” üzerine üretilen fikirler aşağıda sunulmuştur;

- Dini kurallar geçerli olmalıdır.
- Kadın erkeği alttan almalıdır. Erkek şiddet göstermeye alıştırsa bırakmaz.
- Kadın ne olursa olsun boşanmamalıdır şeklinde düşünüyorlar. Gelenek, görenekler böyle eşim beni öldürse de yanında kalırım diyor. Katlanırım kadını diyor.
- Suriyeli kadınlarda kadını kocası döverdir, helalidir bakış açısı mevcuttur.
- Kadın şiddet görüyorsa erkeğini Allah’a havale etmelidir şeklinde bakış açıları mevcut.
- Boşanmaya günah diye bakan kadınlar da mevcut.
- Kadın çaresiz kalarak evlilik hayatına devam etmelidir bakış açısı mevcut.
- Kadın sebepli yere şiddet görüyorsa sussun şeklinde ifade eden kadınlarda bulunmaktadır. Sebepsten kastı; kadın yemek yapmazsa, kadın çocuk bakmazsa şiddet görmeye mahkûmdur şeklinde ifade edilmiştir.

Ailelerin eğitim düzeyinin yüksek olması kadına şiddeti bir nebze de olsa azaltmaktadır. Fakat toplumsal baskı çok fazla ise ailelerin eğitim düzeyi her ne olursa olsun aileler toplumsal baskıdan kurtulamıyor ve kadınlar şiddete maruz kalıyor.

Aile içi şiddet üzerinde kadının ya da erkeğin eğitimsizliği tek başına bir neden değildir. Ancak unutulmamalıdır ki eğitim kadının ya da erkeğin aile içi şiddet ve şiddet türleri konusunda farkında olmalarında büyük önem arz etmektedir.

Kadınlar boşanmaya sıcak bakmıyorlar. Çocuklarım babasız kalmasın diyorlar, fakat erkekler çocuklarım annesiz kalmasın diye düşünmüyorlar. Kadınların onları bırakmayacağından o kadar emin ki kadın gitmesin diye şiddet göstermeyim gibi bir düşünce hâkim bile değil. Kadının erkeğin mantığında bir önemi bulunmamaktadır.

Kadının üzerine kuma getiriliyor; boşanır mısın diye soruluyor: “Elhamdülillah” diye bir cevap veriyor. Boşanma durumunu kuma ile birlikte yaşama durumundan daha kötü görüyor. Toplumsal değerlerin nasıl içselleştirildiğini bu cümlelerden anlayabiliyoruz.

Suriyeli bir katılımcı; “İyi ki savaş çıktı da Türkiye’ye geldik. Kadının Türkiye’de değeri var” diyor.

Çoğu kız çocuğu ilk regli dönemini atlatıyor, ailesi tarafından evlendiriliyorlar. Bazıları ise regl olmadan evlendiriliyorlar. Kız çocuğu kadınlık evresine adım atmaya başladığında evin içindeyken başına kırmızı yazma bağlayarak babaya haber veriyor diyor bir katılımcı. Çocuk gelinler kendileri ergenliklerini atlatamadan anne oluyorlar. Anne olmasalar başka bir kadınla karşı karşıya geliyorlar. Anne olsalar da olmasalar da hayatlarını hiçbir zaman yaşayamıyorlar. Anne oluyorlar kendilerini çocuklarına adıyorlar, anne olamazlarsa eş üzerine ikinci eşi getiriyor. Hep içlerinde kalmış bir hayat mevcut. Eğer bir gün kendileri için düşünürlerse bu durumu fark ediyorlar. Eğer hiçbir şekilde itaatten başka bir şey düşünmezlerse bunların bile farkına varamadan hayatları son buluyor.

İnsanlar zorlanmadıkça değer yargılarını değiştirmek istemezler. Bu durum Suriyeliler için de geçerli olmuştur. Türkiye’de yaşamak zorunda kalan Suriyeliler Türkiye Devleti’nin uygulamış olduğu kurallara da uymak zorunda kalmışlardır. Bu durum aile içi şiddetin gün yüzüne çıkmasında da etkili olmuştur. Çünkü daha önce Türkiye Devletinin yaşamış olduğu gelişmekte olan ülke sürecinde aile içi şiddet nasıl gün

yüzüne çıkmışsa, Suriyeliler için de bu durum gelişmekte olan ülke Türkiye'ye geldiklerinde varlığını artırmıştır. Çünkü şiddet aile içi boyutunu terk etmek zorunda kalmıştır.

Kadın olmak zaten mağduriyet konusu ve şiddet gören kadın olmak ikinci bir mağduriyet iken savaş mağduru kadın olmak ise başka bir mağduriyeti gözler önüne sermektedir. Bu durum katmanlı mağduriyeti oluşturmaktadır.

Kadına Yönelik Şiddeti Önlemek İçin Öneriler

- Belirli strateji ve planlarla birlikte kadında farkındalık yaratılıp kendi hakkına sahip çıkması ve savunması beklenmelidir. Toplumsal düzende verilen mücadele gerektiği gibi uygulanmalı ve yerini pekiştirmelidir. Unutulmamalıdır ki kişisel eşitsizlik toplumsal eşitsizliği de beraberinde getirir. Örneğin aile içi şiddette kadın genelde şiddete maruz kalan ve mağdur olandır. Aile içinde yaşanan şiddet aile fertleri arasındaki eşitsizliği gözler önüne sermektedir. Demek oluyor ki yaşanan bireysel eşitsizlikler daha büyük halkaları harekete geçirmektedir. Bu durumda aile içi şiddet için çözümler üretilmeye çalışılmalıdır.
- Eğitim işlevselleştirilmelidir. Daha önce çocuklar için eğitim şarttı, şimdi ömür boyu eğitim var. Suriyeli toplumlarda da bu duruma geçilmesi sağlanmalıdır.
- Kadınların maruz kaldıkları durumlardan kurtulması adına ilk önce kendilerine kendi bakış açılarını değiştirecek mikro durumları, daha sonra da toplumsal/makro durumları kırmak için eğitim şartı önemli bir unsurdur.
- Kadın hakları ve şiddet konusunda daha farkında ve bilinçli olunmalıdır. Şiddete maruz kalan ve hakları çiğnenen kadının kendisidir. Kadın kendisine yapılanları bilmek zorundadır.
- Kötü bir hayat kötü bir hayatı doğuruyor. Ailesinde annesinin şiddet gördüğünü gören kız, şiddeti normal olarak algılıyor ve kendi ailesinde şiddeti normalleştiriyor. Şiddetin normalleştirilecek bir durum olmadığı özellikle kadınlara anlatılmalıdır.
- Pozitif ayrımcılık bazı durumlar düzelene ve kabul görene kadar devletler tarafından desteklenmeli ve bu yönde politikalar üretilmelidir. Böylece yapılan haksızlığın bir nebze olsun önüne geçilmiş olunacaktır. Çünkü eşit koşullarda olmayanlara eşit davranmak gibi bir adaletsiz tutum sergilenemez.

- Aile içi şiddet Aile içerisinde istenmeyen bir durumdur. Aile içi şiddetin tamamen ortadan kaldırılması beklenmese bile en aza indirmek toplumun fertleri olarak hepimizin görevleri arasındadır.
- Unutulmamalıdır ki kadına karşı şiddet kadını güçlendirmenin yanı sıra kadının bulunduğu ortamı iyileştirmekten geçmektedir. Bu müdahaleler ancak birey, grup ve toplum düzeyinde her mekanizmayı harekete geçirerek olabilecektir. Özellikle toplum sosyal politikalar ve uygulamalarla bu durumun önüne geçebilmek için adımlar atmalıdır.
- Erkeğin şiddet göstermesi suç olarak görülmeyen toplumlarda, erkeği iyileştirmeye yönelik yöntemler çok zor kabul görüp işe yarayacaktır. Kim üstünlüğü elinden alınsın ister ki? Bu durum da erkek ayak direyecektir. Erkek çeşitli sebeplerle şiddet uyguluyor olabilir. Erkek yetiştiği ailede öyle gördüğü için, madde kullandığı için, ilişkide baskın olma çabalarını kontrol altında tutmak için gibi sebeplerle şiddet uyguluyor olabilir. Kadına yönelik şiddetin iyileştirilebilmesi için erkeğe yönelik uygulamalara yer vermek doğru bir karar olacaktır.
- Sosyal medyanın kadına yönelik şiddet konusunda yansıttığı haberler, çoğu konularda erkekleri daha da güçlendirmektedir. Örneğin kadının koruma kararı talep ettiği durumlarda kadın ölene kadar bu karara varılamaması-ki kadının bu durumda çok fazla yaşayamaması- ya da eşler için uzaklaştırma kararı alınması fakat eşlerin bu karara uymaması hatta eşleri bu karar alınmasına rağmen öldürebilmeleri günümüz Türkiye'sinden örneklerdir. Türkiye'de yaşanan durumların bir nebze de olsa önüne geçilebilmesi için gerekli adımlar atılmalı ve bu durum o zaman medya ile desteklenmelidir.
- Kadınlar şiddet gördüğünde 7/24 ulaşabilecekleri kurum, kuruluşlar (kolluk kuvvetleri, polis merkezleri, sağlık kuruluşları, adli kurumlar gibi) ve bunların telefon numaraları konusunda bilgilendirilmelidir. Bu durum geri dönüşmez kayıpların bir nebze de olsa önüne geçilmek için gerekmektedir. Eşinden şiddet görmüş kadın ve varsa çocuğunun daha fazla yıpratılmaması adına bu hizmet veren kurum ve kuruluşlar içerisinde kolluk kuvveti görevlisi, sağlık görevlisi, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, çocuk gelişimci gibi meslek yetkililerinin birlikte bilinçli ve koordineli çalışmaları gerekmektedir.

- Dezavantajlı gruplardan şiddet görmüş kadına yönelik hizmet veren kurum ve kuruluşlar; önleyici hizmetler, müdahale hizmetleri, farkındalık yaratmak ve kurumlar arası işbirliği gibi sunulan hizmetlerin kapsamını bilmeli ve içeriklerini geliştirmelidir.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddete maruz kalan dezavantajlı bireylerin/kadınların toplumsal yaşama aktif katılımlarının sağlanması ve üretkenliklerinin artırılması büyük önem arz etmektedir. Kadınlar meslek edindirme kurslarına yönlendirilebilmelidir.
- Cinsiyetçi kalıp yargılarının değiştirilmesi,
  - ✓ Medya etkisi,
  - ✓ Eğitici yayınların geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini aktarmasının önlenmesi,
  - ✓ Özgürlükçü ve hak temelli yaklaşımların yaygınlaştırılması,
  - ✓ Kadın erkek eşitsizliği anlayışına vurgu yapılması,
  - ✓ Kadın erkek eşitsizliğini giderek politikalara müdahale etmek, politikaların değiştirilmesine ön ayak olmak gerekmektedir.
- Tüm halkı içine alan evrende şiddete karşı duyarlılık geliştirmek esas alınmalıdır. Bu durum geliştirilmeye çalışılırken medya, eğitim programlarının revizesi büyük önem arz etmektedir.
- İnsan hakları evrensel bildirgesinde ve hak temelli birçok uluslararası sözleşme ve bildirmede tanımlanan maddeler kapsamında toplumsal farkındalığın, bilincin artırılması, zihniyet dönüşümünün sağlanması gerekmektedir.
- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yasal düzenlemelerin olması,
  - ✓ Yargı mensuplarının adli vakalar için karar aşamasında cinsiyet temelli yaklaşım ve kültürel değerleri göz ardı etmesi,
  - ✓ Koruma, tedavi ve iyileştirme temelli hizmetlerin yaygınlaştırılması gerekmektedir.
- Üreme, ergen ilişkileri, aile içi ilişkiler konularında toplumsal farkındalık yaratılmalıdır. Bunun için ülkelerin milli eğitim müfredatları gözden geçirilmelidir.

- Asıl önemli olan geleneksel rol ve davranış kalıplarından sıyrılıp zihniyeti değiştirebilmektir. Kadının toplumdaki yer ve önemine vurgu yapılmalıdır. Kadının güçlendirilmesi yaklaşımı önemsenmelidir ve gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Kadına şiddetin çok fazla seyircisi bulunmaktadır. Unutulmamalıdır ki kadın aynı zamanda annedir. Güçlü kadınlar güçlü yarınlar bırakır. Bu sebeple kadını güçlendirmemiz gerekmektedir.
- “Kadın evinde üretimden çekilip, bütün ikbal ve istikbalini bir adamın vicdanına, aşkına, samimiyetine günü sonunda bir gün aklının karışmasına, yanılığlarına bırakmamalıdır” Mehmet ASLANTUĞ.

KAYNAKÇA

Kitaplar

BAHAR, Halil İbrahim, (2011). Sosyoloji. Hayat Yayıncılık, İstanbul.

CESUR KILIÇARSLAN, Seher, IŞIK, Toprak, (2016). Toplumsal Cinsiyet ve Efsaneden Gerçeğe Türkiye’de Kadın. Nobel Yayınları, Ankara.

ÇINAR KÖYSÜREN, Aliye, (2016). Kültürel ve Dini Algıda Toplumsal Cinsiyet. Sentez Yayınları, İstanbul.

ENGSTRÖM, Gülseren, (2013). Aile İçi Şiddet/Çaresi Ne?. Dönence Yayınları, İstanbul.

ENNAJİ Moha, SADIQİ Fatima, (2011). Gender And Violence in the Middle East. Routledge, London and New York.

GİDDENS, Anthony, (2000). Sosyoloji, (Çev. H. Özel ve C. Güzel). Ayraç Yayıncılık, Ankara.

İLKARACAN, Pınar, (2015). Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik. İletişim Yayınları, İstanbul.

KARINCA, Eray, (2010). Sorularla Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 1. Baskı, Ankara.

KÖŞELİ, Yusuf, (2016). Arap Kadın Anlatılarında Kadının Kimlik Arayışı. Gece Kitaplığı, Ankara.

MARCOS, Sylvia, (2005). Bedenler, Dinler ve Toplumsal Cinsiyet. Ütopya Yayınları, Ankara.

MAVİLİ AKTAŞ, Aliye, (2006). Aile İçi Şiddet/Kadının ve Çocuğun Korunması. Elma Yayınevi.

NAZLI, Serap, (2007). Aile Danışmanlığı. Anı Yayıncılık, Ankara.

ÖZKAN, Yasemin, (2011). Sosyal Dışlanma Ve Aile: Sosyal Hizmet Müdahalelerinde Güçlendirme Yaklaşımı. Maya akademi Yayınları, Ankara.

POLAT, Esin, (2017). Yoksulluk ve Şiddet Kışkacında Kadın. KKM Yayınları, Ankara.

SAYGILIGİL, Feryal, (2016). Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları. Dipnot Yayınları, Ankara.

SİRKECİ, İbrahim, ŞEKER, B. Dilara, YÜCEŞAHİN, M. Murat, (2015). Göç ve Uyum. Transnational Press London, London.

ŞAŞMAN KAYLI, Derya, ŞAHİN, Fatih, (2016). Sosyal Politikanın Cinsiyet Halleri/ Toplumsal Cinsiyet ve Sosyal Hizmet. Nika Yayınları, Ankara.

YILDIRIM, Neşide, (2006). Ailenin Yapısı ve Problemleri. Yeşerim Yayınları, İstanbul.

ZENCİRKIRAN, Mehmet, (2015). Sosyoloji. Dora Basım-Yayın, Bursa.

Sürelî Yayınlar

BARIN, H. (2015). Türkiye’deki Suriyeli Kadınların Toplumsal Bağlamda Yaşadıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 10-56.

SAYIN, Y., USANMAZ, A., & ASLANGİRİ, F. (2016). Uluslararası göç olgusu ve yol açtığı etkiler: Suriye göçü örneği. *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 18(31), 1.

Diğer Yayınlar

KARAL Dilek, AYDEMİR Elvan, (2012). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu Sosyal Araştırmalar Merkezi, USAK Rapor No:12-01.

Dini ve Toplumsal Boyutlarıyla Cinsiyet-1, (2012). Ensar Yayınları, İstanbul.

Cinsel ve Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet, (2016). Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu, Eğitim Klavuzu, Ankara.

Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri, (2008). T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi.

Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, (2008). T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi.

Şiddete Maruz Kalan Kadınlara Sunulan Hizmetler, (2008). T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi.

Türkiye’de Ailelerin Eğitim İhtiyaçları, (2011). T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara.

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, (2015). T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara.

Uluslararası Katılımlı Kadına ve Çocuğa Karşı Şiddet Sempozyumu Bildiri Kitabı, (2012). Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları, Ankara.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

(<http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/aile-ici-siddet-turleri>, e.t.:07.03.2018).

(<http://www.siddetlemucadele.net/tr/kadina-yonelik-siddet/siddet-nedir>,
e.t.:07.03.2018).

(<http://www.siddetlemucadele.net/tr/proje-hakkinda/proje-aktiviteleri->, e.t.:07.03.2018)

(<http://bianet.org/bianet/kadin/30543-af-orgutu-kadina-yonelik-siddet-sayaci>,
e.t.:21.03.2018)

(<http://www.multeci.org.tr/haberler/multeci-kadinlarin-durumuna-iliskin-bir-degerlendirmehem-multeci-hem-kadin-multeci-kadinlar-ne-yasiyor-ne-yapmali/>,
e.t.:23.03.2018)

(<https://m.bianet.org/bianet/kadin/194126-erkek-siddeti-ocak-2018>, e.t.: 23.03.2018)

(http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik, e.t.: 23.03.2018)

(http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-korumamiz-altindaki%20suriyeliler_409_558_560_icerik, e.t.: 23.03.2018)

(<http://www.tuik.gov.tr/Start.do>, e.t.: 02.04.2018)

(https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0nsan_g%C3%B6%C3%A7leri, e.t.: 05.06.2018)

(<https://www.morcati.org.tr/tr/8-mor-cati-kadin-siginagi-vakfi/8-flort-siddeti>, e.t.:
05.06.2018)

EKLER

Ek 1:

Değerli katılımcı;

Sakarya Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümünde “**Aile İçi Şiddetin Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlar ve Türkiye’deki Evli Kadınlar Tarafından Deneyimlenmesi ve Şiddete Verdikleri Tepkilerin Karşılaştırılması: Kilis Örneği**” konusunda Yüksek Lisans tezi hazırlamaktayım. Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından gizlilik ilkesi baz alınarak kişisel bilgiler gizli tutulacak ve amaç dışı kullanılmayacaktır. Araştırma sorularına samimi ve tutarlı cevap verilmesi istendiği için ad ve soyadın belirtilmesine gerek yoktur.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Feride VURAL

1) Uyuşgunuz:

a.( ) T.C. b.( ) Suriye

2) Yaşınız:

.....

3) Eğitim durumunuz:

a.( ) Okur-yazar değil d.( ) Ortaokul mezunu g.( ) Lisans mezunu
b.( ) Okur-yazar e.( ) Lise mezunu h.( ) Lisansüstü mezunu
c.( ) İlkokul mezunu f.( ) Ön lisans mezunu

4) Medeni durumunuz:

a.( ) Resmi nikah ile evli d.( ) Kuma usulü ile evli
b.( ) Dini (imam) nikah ile evli e.( ) Boşanmış
c.( ) Resmi nikah ve imam nikahı ile evli f.( ) Eşi vefat etmiş

4) Çocuk sayınız:

a. Çocuk yok b. ( ) 1-3 c. ( ) 4-6 d. ( ) 7-9 e. ( ) 10 ve üzeri

5) Anne-babanızın nikâh türü:

- a.( ) Resmi nikah
b.( ) Dini (imam) nikah
c.( ) Resmi nikah ve imam nikahı
d.( ) Kuma usulü ile evli

6) Kardeş sayınız kaçtır?

- a.( ) 1-3
b.( ) 4-6
c.( ) 7-9
d.( ) 10 ve üzeri

7) Eşinizin eğitim durumu nedir?

- a.( ) Okur-yazar değil
b.( ) Okur-yazar
c.( ) İlkokul mezunu
d.( ) Ortaokul mezunu
e.( ) Lise mezunu
f.( ) Ön lisans mezunu
g.( ) Lisans mezunu
h.( ) Lisansüstü mezunu

8) Eşinizin mesleği nedir?

(Suriye uyruklu iseniz, eşinizin Suriye'deki mesleğini de belirtiniz.)

.....

9) Herhangi bir ekonomik faaliyette bulunuyor musunuz?

(Cevabınız Evet ise lütfen belirtiniz ve 12. Soruya geçiniz)

- a.( ) Evet.....
b.( ) Hayır

10) Size göre çalışmama nedeniniz nedir?

- a.( ) Kadın olmam nedeniyle uygun bir iş bulamıyorum
b.( ) Eğitim durumum nedeniyle uygun bir iş bulamıyorum
c.( ) Toplumsal değerler ve baskılar nedeniyle çalışmıyorum
d.( ) Eşim çalışmama izin vermiyor
e.( ) Kendim isteğimle çalışmıyorum
f.( ) Çalışabilecek iş bulamıyorum
g.( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

11) Evinizin aylık geliri ne kadardır?

- a.( ) 500 TL ve altı
b.( ) 501-750 TL
c.( ) 751-1000 TL
d.( ) 1001-1250 TL
e.( ) 1251-1500 TL
f.( ) 1501-1750 TL
g.( ) 1751-2000 TL
h.( ) 2001-2250 TL
ı.( ) 2251-2500 TL
i.( ) 2501-2750 TL
j.( ) 2751-3000 TL
k.( ) 3001 TL ve üzeri

12) Herhangi bir sosyo-ekonomik yardım alıyor musunuz?

(Cevabınız Evet ise lütfen belirtiniz)

a.( ) Evet.....

b.( ) Hayır

13) Kaç yaşında evlendiniz?

a.( ) 12-15 yaş

c.( ) 20-23 yaş

e.( ) 28-31 yaş

b.( ) 16-19 yaş

d.( ) 24-27 yaş

f.( ) 32 yaş ve üzeri

14) Evlendiğinizde eşiniz kaç yaşındaydı?

a.( ) 16-19 yaş

c.( ) 24-27 yaş

e.( ) 32 yaş ve üzeri

b.( ) 20-23 yaş

d.( ) 28-31 yaş

15) Kaç yıldır evlisiniz?

a.( ) 1-5 yıl

c.( ) 11-15 yıl

e.( ) 21-25 yıl

b.( ) 6-10 yıl

d.( ) 16-20 yıl

f.( ) 25 yıl ve üzeri

16) Eş seçme usulünüz nedir?

a.( ) Görücü Usulü

b.( ) Tanışarak

17) Evlilik kararınızda etkili olan kişiler kimlerdi?

.....

18) Erken yaşta evlenmenize (18 yaş altı) sebep olan etkenler nelerdir?

(Erken yaşta evlilik söz konusuysa lütfen cevaplandırınız)

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

a.( ) Kendi isteğim

e.( ) Toplumsal ve Kültürel değerler

b.( ) Ailemin sosyo-ekonomik durumu

f.( ) Eşimin akrabam olması

c.( ) Anne- babamın eğitim durumu

h.( ) Diğer (lütfen belirtiniz)

d.( ) Aile içi ilişkilerin iyi olmaması

19) Sizin için aşağıdaki şıklardan hangisi/hangileri şiddet göstergesidir?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- a.( ) Bağırmak şiddet göstergesidir
b.( ) Aşağılayıcı cümle kurmak bir şiddet göstergesidir
c.( ) Tokat bir şiddet göstergesidir
d.( ) Vücudumun çeşitli yerlerine vurmak şiddet göstergesidir
e.( ) Eşinizin size maddi destek sağlamaması bir şiddet göstergesidir
f.( ) Kadını haklarından mahrum bırakmak bir şiddet göstergesidir

20) Evliliğinizin herhangi bir döneminde eşiniz tarafından şiddete maruz kaldınız mı?
(Cevabınız Hayır ise lütfen 32. Soruya geçiniz)

- a.( ) Evet b.( ) Hayır

21) Eşinizin size uyguladığı şiddet türlerini işaretler misiniz?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- a.( ) Fiziksel şiddet c.( ) Psikolojik (duygusal) şiddet
b.( ) Cinsel şiddet d.( ) Ekonomik şiddet

22) Eşiniz tarafından ne kadar süre(ay/yıl) şiddete maruz kaldınız?

.....

23) Eşinizden hangi sıklıkla şiddet görüyorsunuz?

- a.( ) Her gün b.( ) Haftada 2-3 kez c.( ) Ayda 2-3 kez d.( ) Yılda 2-3 kez

24) Eşinizin size şiddet uygulama gerekçesi nedir?

- a.( ) Ailesinin etkisiyle d.( ) Madde bağımlısı
b.( ) Kuma etkisiyle e.( ) Gerekçesiz şiddet uyguluyor/uygulardı
c.( ) Sosyo-ekonomik durumlar f.( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

25) Eşiniz size şiddet uyguladığında tepki gösterdiniz mi?

(Cevabınız Evet ise nasıl bir tepki gösterdiğinizi lütfen belirtiniz)

- a.( ) Evet..... b.( ) Hayır

26) Eşiniz, çocuklarınızın bulunduğu ortamda size şiddet uyguluyor mu?

(Çocuğunuz var ise lütfen cevaplandırınız)

a.( ) Evet   b.( ) Hayır

27) Siz de çocuğunuz/çocuklarınıza şiddet uyguluyor musunuz?

(Çocuğunuz var ise lütfen cevaplandırınız)

a.( ) Evet   b.( ) Hayır

28) Eşinizden şiddet gördüğünüze dair, ailenizin ve eşinizin ailesinin bilgisi var mı?

a.( ) Evet   b.( ) Hayır

29) Eşinizin size şiddet uygulamasından dolayı evliliğinizin tehlikeye girdiğini düşünüyor musunuz?

a.( ) Evet   b.( ) Hayır

30) Eşinizden boşanmayı düşünüyor musunuz?

a.( ) Evet   b.( ) Hayır

31) Kadına Yönelik şiddet konusunda sizce neler yapılmalıdır?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

a.( ) Kadın eşine karşı gelmemeyi ve susmayı öğrenmelidir

b.( ) Şiddet gören kadınlara ailelerinin destek olması sağlanmalıdır

c.( ) Kadınların okullaşma oranları artırılmalı ve kadınlar hakları konusunda bilgilendirilmelidir

d.( ) Devlet şiddet uygulayan eşlere caydırıcı cezalar vermelidir

e.( ) Devlet şiddet gören kadınları koruma altına almalıdır

f.( ) Eşlerin boşanması sağlanmalıdır

g.( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

32) Eklemek istediğiniz görüş ve önerilerinizi lütfen belirtiniz.

.....

Ek 2:

01/06/2017-E.8227

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : 61923333/044/
Konu : Anketler

Sayın Feride VURAL

Üniversitemiz Etik Kurulu Başkanlığının 31/05/2017 tarihli ve 69 sayılı toplantısında alınan "06" nolu karar örneği aşağıda sunulmuştur. Bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Mustafa ALTINDIŞ
Etik Kurulu Başkan Yardımcısı

Yapılan görüşmeler sonunda; Feride VURAL'ın "Aile İçi Şiddetin Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlar ve Türkiye'deki Evli Kadınlar Tarafından Deneyimlenmesi ve Şiddete Verdikleri Tepkilerin Karşılaştırılması: Kilis Örneği" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy çokluğu ile karar verildi.

Evrak Doğrulamak İçin : <http://193.140.253.232/evrakin.Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=0E2L3TE48>

Etik Kurulu Esentepe Kampüsü 54187 Sertveren SAKARYA / KEP Adres:
sakaryunivresitew@hu01.kep.tr
Tel:0264 295 50 00 Faks:0264 295 50 31
E-Posta :ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Aç :www.sakarya.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 3:

<p>T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Uluslararası Koruma Dairesi Başkanlığı</p>	
Sayı : 39265563-000-E.48985	23/12/2016
Konu : İzin Talebi (Feride Vural-Sosyal Hizmet Uzmanı)	
<p>KİLİS VALİLİĞİNE (İl Göç İdaresi Müdürlüğü)</p>	
İlgi : 22.12.2016 tarihli ve 48255195-135/7902 sayılı yazınız	
İlgi yazınız ile Sakarya Üniversitesi 4156059005 öğrenci numaralı Sosyal Hizmet Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi Feride Vural'ın yüksek lisans tezi için ülkemizde geçici koruma kapsamındaki yabancılara yönelik anket yapma talebinin bulunduğu bildirilerek konuya ilişkin görüşlerimiz istenilmektedir.	
Bu çerçevede, 24/03/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile 04/04/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslar arası Koruma Kanununun gizlilik ilkesine riayet edilmesi kaydıyla söz konusu talebin olumlu değerlendirildiği hususunda;	
Bilgi ve gereğini rica ederim.	
<p>Osman HACİBEKTAŞOĞLU Bakan a. Genel Müdür Yardımcısı</p>	
*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretini almak görmek için bas@icisleri.gov.tr E-posta adresine yazarak (Başlık: 3196PW-1kdHG/-6/pV22-10mTbNk) koduna yazınız.	
Tel/Fax No: Pbx No e-Posta/ İnternet Adresi: www.icisli.gov.tr	İlgi için: Alihan BÖĞAZ OSMAN YARDIMCISI Telefon No: 03124239077

Ek 4:

	<p>T.C. KİLİS VALİLİĞİ Kilis İl Göç İdaresi Müdürlüğü</p>	
Sayı : 48255195-000-E.1827 Konu : Suriyeliler ile ilgili Saha Çalışmaları hk.		06/02/2017
TÜRK KIZILAYI GÖÇ VE MÜLTECİ HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ		
İlgi: a) 09.12.2016 tarihli ve 600397-819-E.53837 sayılı yazınız b) Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 01/02/2017 tarih ve 89093628-604.02.02-5033 sayılı yazısı.		
İlgide kayıtlı yazınızda Kilis Toplum Merkezi tarafından hizmet ve faaliyetlerini katılımcılara yönlendirmek ve çeşitlendirmek amacıyla saha çalışmaları yapıldığı belirtilerek bahse konu saha çalışmalarının devamlılığı konusunda izin talep edilmiştir.		
Söz konusu izin talebi 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 94 üncü maddesi ile 2014/6883 karar sayılı Geçici Koruma Yönetmeliğininin 51 inci maddesinde belirtilen gizlilik ilkesine ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa gerekli hassasiyetin gösterilmesi, elde edilecek verilerin araştırma dışında kullanılmaması, üçüncü kişilerle paylaşılmaması, dahası ankete/mülakata vb. tekniklere konu kişilerden ve/veya alle üyelerinden ad, soyad, telefon, adres bilgilerinin istenmemesi ve çalışma esnasında ses ya da video kaydının alınmaması şartıyla ilgi (b) Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün yazısı ile uygun görülmüştür.		
Arz ederim.		
 	Ahmet AŞCI İl Göç İdaresi Müdürü	
*Bu belge elektronik imzalıdır. İmzalı suretinin aslına görmek için http://yeni.e-iletisim.gov.tr/portal/uygulama adresine girerek (Ln/APY-FTEAR0-2qC1xZ-11wZ1D-1111111111) koduna yazınız.		
Yazar Adı: Ali Mehmet Akay Telefon No: (048)813 28 94 Faks No: (048)813 20 96 e-Posta: kilissga@kilis.gov.tr İletişim Adresi: http://www.kilis.gov.tr	Bilgi İçin İbrahim BALMAÇ UZMAN YARDIMCISI Telefon No:	

Ek 5:

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 95104841-042-16308
Konu : Veri Talebi

09.04.2018

Sayın, Feride VURAL,

İlgi : 23.03.2018 tarih ve bila sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızla "Aile İçi Şiddetin Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlar Tarafından Deneyimlenmesi ve Şiddete Verdikleri Tepkilerin Karşılaştırılması: Kilis Örneği" konulu tez çalışması kapsamında talep edilen istatistikler ekte gönderilmektedir.
Gereğini arz ederim.

Salih BİÇAK
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek : Tablo (1 sayfa)

GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURİYELİLER

İL	Erkek	Kadın	Yabancı Kişi Sayısı
KİLİS	67.368	62.689	130.057

Kilis ilinde bulunan 18 yaş altı geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin sayısı 64.234'tür.

ÖZGEÇMİŞ

Feride VURAL 1993 yılı Çorum doğumludur. 1999-2007 yıllarında İlkokul ve Ortaokulu Çorum Dr. Sadık Ahmet İlköğretim Okulu'nda bitirmiş olup 2007-2011 yıllarında Liseyi Çorum Anadolu Lisesi'nde okumuştur. 2011-2015 yıllarında Sakarya Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü'nü üçüncülükle bitirmiş ve 2013-2014 yıllarını Ostrava Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Erasmus Öğrenim Değişikliği ile Çek Cumhuriyeti'nde eğitimime devam etmiştir. 2015-2018 yıllarında Sakarya Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü'nde yüksek lisansımı tamamlamış ve halen Açık Öğretim Fakültesi Afete Hazırlık ve Müdahale ön lisans programında öğrenci olarak bulunmaktadır.

2016-2017 yıllarında yüksek lisans ders dönemi bitiminde Türk Kızılayı Kilis Toplum Merkezi'nde Sosyal Hizmet Uzmanı olarak göreve başlamış olup edindiği tecrübeler ve gözlemler araştırma konusunun şekillenmesinde vesile olmuştur. Araştırma olarak; **“Aile İçi Şiddetin Suriyeli Sığınmacı Evli Kadınlar ve Türkiye'deki Evli Kadınlar Tarafından Deneyimlenmesi ve Şiddete Verdikleri Tepkilerin Karşılaştırılması: Kilis Örneği”** konulu yüksek lisans tezimi hazırlamıştır. Hâlihazırda Mülteci Destek Derneğinde mesleğimi yapmaya devam etmektedir.